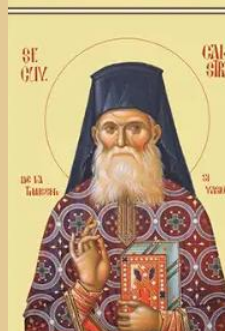
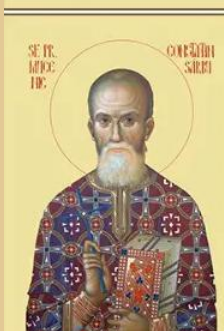
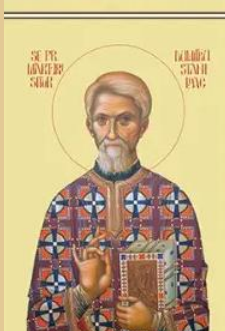
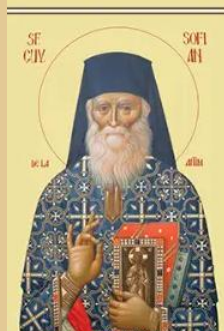
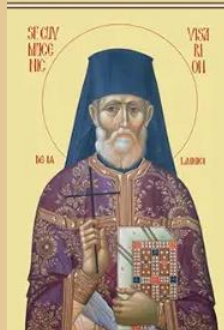
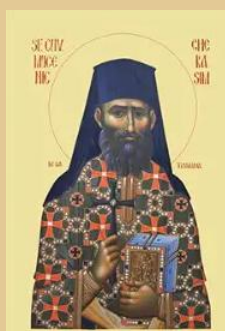
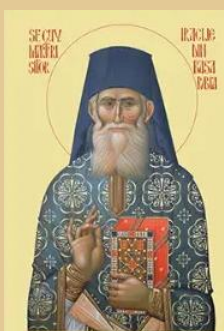
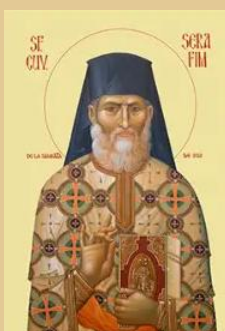

EVLA VIA

**REVISTA PROFESORILOR DE RELIGIE
DIN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA,
EDITATĂ CU BINECUVÂNTAREA
ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE MITROPOLIT NIFON,
ARHIEPISCOPUL TÂRGOVIȘTEI**

CUPRINS

	pagina
PRECUVÂNTARE	1
PAGINA METODICĂ	
Pr. Prof. Dr. Mihail Iulian Stan, <i>Eficacitate socială (comunicare, empatie cognitivă, colaborare)</i>	2
Prof. Cristina Parniu, <i>Educația religioasă în viața tinerilor</i>	7
Prof. Valentina-Liliana Hangu, <i>Metode active utilizate în studiul religiei</i>	9
Prof. Mariana-Carmen Grăjdan, <i>Triada predare-învățare-evaluare în sistem on-line</i>	11
Prof. Livia Antonina Mălinaș, <i>Instrumente specifice evaluării din alternativa educațională Montessori</i>	13
Elena-Claudia Toma, <i>Desenul și culoarea la copiii cu C.E.S.</i>	14
PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE	
Prof. Ștefan Aurel Ștefan, <i>Povești muzicale</i>	16
Prof. Cristina-Elena Cotulbea, <i>Inima - „sălașul” dumnezeirii la Vasile Voiculescu și psalmistul David</i>	18
Prof. Adrian Hrimiuc, <i>Inserarea resurselor TIC în cadrul orei de religie</i>	20
Prof. Livia Antonina Mălinaș, <i>Interdisciplinaritatea abordată prin joc</i>	22
Prof. Daniela Nicoleta Din, <i>Muzica religioasă corală și rolul ei în formarea personalității copiilor și tinerilor</i>	24
Prof. Elena Ilina, <i>Terapia prin lectură la elevii de gimnaziu</i>	26
Prof. Maria Ceașu, Prof. Simona-Elena Holubeanu, Prof. Adriana-Nicoleta Argatu, <i>Auxiliarul "Fii înțelept!" - o noutate în școala românească</i>	28
ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE	
Pr. Prof. Adrian Popa, Prof. Marcel Danțiș, <i>Exemplu de bună practică - activitate de valorizare a participării la cursul structurat Education outside the classroom – learning from sites, museums, monuments & nature</i>	29
Prof. Nicoleta Bolea, <i>Învierea Domnului - mântuirea noastră</i>	35
Prof. Floricica Daniela Ciurea, <i>Festivalului de colinde „Măruț Mărgăritar”</i>	37
Prof. Alina- Petruța, Gligor, <i>Activități extracurriculare la disciplina religie</i>	38
RELIGIE ȘI ȘTIINȚĂ	
Înv. Gabriela Cîrstea, <i>Legătura dintre religie și filozofie</i>	40
Prof. Ana Uliuliuc, <i>Fragmente Biblice despre Potop în Facere</i>	42
Prof. Letiția Cînda, <i>Religia și Știința în armonie conceptuală</i>	44
Prof. Daniela Gabriela Tănasă, <i>Educația realizată tradițional și cea livrată online, plusuri și curențe</i>	46
Prof. Mihaela-Gabriela Turtureanu, <i>Noul Testament și literatura creștină primară</i>	48
Prof. Ilie Radu Milea, <i>Religie și Știința: o relație complexă</i>	50
Prof. Lucian-Constantin Ciohodaru, <i>Rolul consilierului spiritual în intervenția cu persoanele vulnerabile</i>	52

Prof. Mariana Alina Bexa, <i>Activitatea de voluntariat și Biserica</i>	56
Pr. Prof. Adrian, Popa, <i>Premise ale ecoteologiei ortodoxe</i>	58

FILE DE ISTORIE

Maria Popa, <i>Domnia lui Matei Vodă Basarab (1632 - 1654), piatră de hotar a culturii, limbii și spiritualității române</i>	63
Prof. dr. Corina-Maria Scridon, <i>Rolul monahismului în formarea și păstrarea unității poporului român</i>	67
Prof. dr. Valentin-Cosmin Ghiță, „ <i>Epoca de aur</i> ” - de la liberalizare la tiranie	70

INTERFERENȚE

Prof. Daniela Anișoara Ciolpan, „ <i>EDUCAȚIA PENTRU FAMILIE</i> ” în liceele din România – o viziune ortodoxă adaptată	72
Prof. Vasile Călușer, <i>Consecințe de ordin fiziologic ale utilizării dispozitivelor digitale</i>	74
Prof. Ionela Ciobanu, <i>Rolul părinților în educația religioasă timpurie a copilului</i>	76

PAGINA COPIILOR

Maria Loredana Dafina, <i>Pentru tine, Mamă</i>	78
Maria Loredana Dafina, <i>Școala – o lume a gândurilor</i>	78
Maria Loredana Dafina Dafina, <i>Prietenie</i>	79
Maria Loredana Dafina, <i>Sufletul Pământului</i>	79
Arsenia Maria Ceaș, <i>Credința – echilibristica pe firul faptelor bune</i>	80
Natalia Popescu, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	80
Andreea Șerban, <i>Decalogul unei vieți fericite</i>	81
Laura Buliga, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	81
Maria Prodan, <i>Decalogul unei vieți fericite</i>	82
Adelina Pieptea, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	82
Rareș Andrei Badea, <i>Decalogul unei vieți fericite – din înțelepciunea bunicilor</i>	83
Maria Denisa Ivășcoia, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	83
Patricia Mircea, <i>Mic tratat despre fericire</i>	84
Darius Nicolae, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	84
Larisa Răduță, <i>Decalogul unei vieți fericite – din înțelepciunea bunicilor</i>	85
Denisa Nicolescu, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	85
Alina Hangan, <i>Mic tratat despre fericire</i>	86
Andreea Dinco, <i>Scrisoare către Dumnezeu</i>	86
Ștefania Gavrilă, <i>Mic tratat despre fericire</i>	87
Teodora Bianca Necula, <i>Eu și Dumnezeu</i>	88
Natalia Stan, <i>Raiul</i>	88
Ana-Maria Andrieș, <i>Amintiri dintr-o excursie minunată</i>	89
Erika Lăzăroiu, <i>Grădina Eden</i>	90

POVESTIRE DE POVESTIT

Prof. Maria Ceaș, <i>Sfântul Mucenic Emilian de la Durostorum (+18 iulie 362)</i>	91
Prof. Adrian Chiagă, <i>Cât costă o minune?</i>	98

Prof. Radu-Bogdan Buțu, <i>Scrisoare fiicei mele nenăscute</i>	100
--	-----

LA PÂRLEAZUL RAIULUI – PAGINA LIRICĂ

Prof. Maria Ceaș, <i>Anatomie de vis, Ectenie, Mănăstirea Nucet, Mănăstirea Dealu</i>	101
Prof. Maria Ceaș, <i>Mănăstirea Dealu,</i>	101
Prof. Maria Ceaș, <i>Mănăstirea Vișorâta, Triunghiul de piatră I - Mănăstirea Cetățuia, Triunghiul de piatră II - Mănăstirea Nămăiești, Triunghiul de piatră III - Mănăstirea Corbii de Piatră</i>	102
Prof. Maria Ceaș, <i>Cuvinte desculțe, Cuvinte părintești</i>	103
Prof. Maria Ceaș, <i>Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus</i>	103

PROVOCĂRI COLEGIALE

Prof. Maria Ceaș, <i>Aprinderea sfintei lumini de Paști în Biserica Învierii Domnului din Ierusalim - o minune incontestabilă</i>	104
Prof. Simina Maria Ceaș, <i>Bucurie la sărbătoarea Învierii Domnului - Resursă educațională deschisă</i>	106
Prof. Mădălina Mănescu, <i>Activitățile outdoor în educație</i>	108
Prof. Adina Maria Nedelcu, <i>Activități extrașcolare în sera didactică</i>	110
Prof. Ioana Vlășceanu, <i>Activități despre astronomie</i>	112
Prof. Alina-Petronela Ungureanu, <i>Știu cine ești /ce îți place</i>	114
Prof. Aurelia Liana Ardelean, <i>Ce este Sfânta Proscomidie? Resursă educațională deschisă</i>	116

PRECUVÂNTARE

Binecuvintez apariția acestui număr al Revistei *Evlavia*, a profesorului de Religie din Eparhia noastră, și apreciez în mod deosebit implicarea profesorilor de Religie, atât în elaborarea ei, cât și în activitățile didactice cu elevii.

Ora de Religie din școala românească are o mare însemnătate pentru educația religios-morală a noilor generații, fiindcă ea le oferă informațiile fundamentale cu privire la credință și la rolul ei în istoria neamului românesc. Ea susține dezvoltarea identității culturale și spirituale a elevilor, oferindu-le cheia de înțelegere a propriilor rădăcini și posibilitatea desăvârșirii, într-un cadru în care să poată aprofunda valorile propriiei tradiții naționale. De asemenea, ora de Religie îi ajută pe elevi să dezvolte competențe sociale, culturale și emoționale specifice și necesare, ce izvorăsc din tezaurul de spiritualitate creștină ortodoxă, precum: respectul pentru viață, reconcilierea, pacea, solidaritatea, comuniunea, filantropia, dialogul, cooperarea și iertarea, alături de importanța responsabilității personale și a implicării active în comunitate, prin intermediul promovării unui comportament etic și moral.

Colaborarea dintre preot și profesorul de Religie este esențială pentru succesul orei de Religie și pentru misiunea pastorală a Bisericii. Preotul, ca lider spiritual al comunității, oferă sprijin și îndrumare profesorului de Religie, asigurându-se și că mesajul transmis elevilor este în concordanță cu învățăturile Bisericii. De asemenea, preotul poate participa la orele de Religie, oferindu-le elevilor perspective și experiențe practice despre viața de credință. Pe de altă parte, profesorul de Religie joacă un rol crucial în promovarea mesajului religios și în adaptarea acestuia la nevoile de înțelegere ale elevilor.

Asupra tuturor ostenitorilor la apariția acestui nou număr, precum și a celor ce o vor citi invoc binecuvântarea Bunului Dumnezeu, pe care-L rog să ne dăruiască tuturor pace, bucurie și sănătate!

† N I F O N

Arhiepiscop și Mitropolit

EFICACITATE SOCIALĂ (COMUNICARE, EMPATIE COGNITIVĂ, COLABORARE)

Pr. Prof. Dr. Stan Mihail Iulian

Organizația Teach for Romania a derulat proiectul FIERST construit din nevoia profesorilor și a școlilor de a lucra la clasă în mod incluziv. Proiectul FIERST a avut următoarele obiective:

- Creșterea numărului de profesori care să țină cont de nevoile tuturor elevilor, în special ale celor mai vulnerabili dintre ei;
- Stabilirea comunităților profesionale de practică în școli și nu numai, formarea unui climat care să încurajeze profesorii să se întâlnească și să împărtășească soluții, să colaboreze în scopul implementării de bune practici în clasele lor și îmbunătățirii acestora;
- Să împărtășească în comunitatea de specialiști în educație la nivel european și global, lecțiile învățate din procesul de scalare a bunelor practici în educația incluzivă.

Prin acest proiect s-a urmărit ca învățarea elevilor să fie una ușoară, prin implicarea tuturor în procesul de învățare. Au fost identificate 4 competențe cheie pentru a-i motiva, încuraja, implica și responsabiliza în procesul de învățare, pentru a dezvolta achizițiilor lor emoționale, sociale și academice:

1. LEADERSHIP PERSONAL (conștientizare de sine, autorefecție),
2. EFICACITATE SOCIALĂ (comunicare, empatie cognitivă, colaborare),
3. REZILIENȚĂ (mentalitate, comportament în fața provocărilor),
4. GÂNDIRE STRATEGICĂ (planificare, evaluare, literație).

De asemenea, a fost elaborat un ghid în care pot fi găsite exemple de bune practici pe fiecare dintre cele 4 competențe în parte, dar fără ca acesta să cuprindă și exemple de bună practică la disciplina Religie. De aceea, pe modelul elaborat de ei am propus în paginile de mai jos un exemplu de bună practică și pentru ora de religie, Fișa de lucru este o practică firească, de incluziune, pentru toți elevii dintr-o clasă, nu la lucrul cu grupe de elevi cu nevoi speciale sau anumite nevoi speciale.

Ce este eficacitatea socială? Eficacitatea socială poate fi definită ca o competență colaborativă, ca abilitatea de a empatiza cu situațiile celor din jur și a avea încrederea că putem avea succes împreună sau gândi soluții împreună. Totodată, reprezintă înțelegerea că, deși suntem persoane individuale, aparținem un sistem social și prin cooperare și respect putem realiza mai mult.

Denumire practică: Iosif și frații săi-model de iertare

1. **Scop:** Această poveste poate fi adusă la clasă cu scopul de a-i ajuta pe elevii de vârste mici să creeze o cultură a clasei, să colaboreze și să găsească soluții împreună.
2. **Arie curriculară:** Religie Ortodoxă

3. **Abilitate dezvoltată:** Elevii dovedesc empatie, adică perceperea și conștientizarea emoțiilor celorlalți; comunicare și atenție asertivă, colaborare, găsirea de soluții împreună, fiecare elev este implicat.

4. **Grupa de vârstă:** 11-12 ani

5. **Obiective vizate:**

Să comunice una-două soluții pentru protagoniștii poveștii;

Să asculte părerile colegilor lucrând în echipă.

CS 1.3. Identificarea mesajului moral-religios din texte sau suporturi expresive date (biblice, religioase, literare, plastice, istorice)

CS 2.1 Exprimarea unor aprecieri personale privind semnificația morală a comportamentului persoanelor din textele studiate

6. **Rezultate așteptate:** Elevii vor comunica soluții pentru protagoniștii poveștii și vor empatiza cu cele întâmplate în poveste; Elevii vor lucra în echipă și vor comunica eficient între ei.

7. **Materiale folosite:** Fișă cu povestea anexată. Dacă se dorește ca impactul să fie mai mare se poate folosi un fond sonor: privescne:

<https://www.youtube.com/watch?v=ySy5R1Dkx6U>

8. **Descriere activitate:** Profesorul le citește sau le spune povestea copiilor până înainte de finalul poveștii apoi le pune întrebări copiilor de tipul:

- Voi ce ați face în locul fraților lui Iosif?
- Ce sfat ați da lui Iosif pentru a ieși din această încurcătură?
- Ce credeți că se întâmplă cu cei 11 frați ai lui Iosif până la final?

După ce elevii răspund la întrebări profesorul le spune copiilor și finalul poveștii. Apoi profesorul mută fapte din poveste într-o situație reală dintre copii, punând întrebări.

- Găsim astăzi astfel de modele de iertare? Cunoști vreunul?
- Prin ce modalități vă arătați recunoștința atunci când sunteți iertat?
- Cum procedezi, dacă ești pus în situația să aplanezi un conflict între colegi sau prieteni?
- Poți da un exemplu din viața ta prin care ai simțit că Dumnezeu ți-a fost alături, iar rezultatele muncii tale s-au îmbunătățit?

De asemenea, se creează o sesiune de pus întrebări de către copii. Copiii se împart în grupe. Fiecare grupă pune câte o întrebare altei grupe. Fiecare grupă va avea timp de decizii pentru întrebare, de asemenea pentru a răspunde la întrebarea primită, astfel membrii echipei au oportunitatea de a se sfătui între ei. La finalul activității copiii spun ce au învățat din experiență/ poveste.

9. **Evaluare:** Copiii spun colegilor ce au învățat ei din poveste. Profesorul scrie învățămintele elevilor pe post-it-uri pentru a le putea repeta dacă este nevoie.

10. **Reflecție activitate:**

1. Spune/scrie 2 lucruri pe care le-ai învățat/descoperit/simțit despre tine în timpul activității.
2. În viața de zi cu zi cum folosești/unde ai văzut folosit ce ai învățat astăzi?

11. **Recomandări:** Această activitate îi învață pe elevi să se ajute unii pe alții, să fie mai empatici, să comunice unii cu alții. De asemenea este important pentru copii, ca de la vârste

foarte mici să învețe să se ajute unii pe alții, să contribuie la comunitățile din care fac parte, să ceară ajutorul celor din jur și să asculte opiniile celorlalți.

IOSIF ȘI FRAȚII SĂI

Isaac, fiul lui Avraam, a avut doi fii: pe Isau și pe Iacob. Lui Iacob i-a dăruit Dumnezeu 12 fii și o fată. Toți feciorii lui erau voinici și sănătoși. Mergeau zilnic cu turmele la pășune. Între fiii lui Iacob, cel mai așezat și mai cuminte era Iosif.

Iosif nu ieșea niciodată din voia părinților, vorbea numai prin cuvinte frumoase și se temea de Dumnezeu. Părinții îl iubeau mult pe Iosif și pentru a-l cunoaște mai ușor între ceilalți fii, ei i-au făcut o haină lungă și aleasă. Unii dintre frați însă nu-l iubeau pe Iosif, întrucât acesta îi mustra adesea pentru faptele și cuvintele lor cele urâte.

Într-o zi, Iosif a povestit fraților săi visul acesta: „Eram la câmp cu toții și legam snopi. Snopii mei stăteau drept, iar ai voștri se plecau spre ai mei“. Într-o altă zi, el le-a mai spus un alt vis, prin care „se părea că soarele, luna și unsprezece stele se aplecau și se închinau în fața mea“. Atunci frații s-au mâniat și au strigat: „Cum! Să ajungi mai mare decât noi și să ne închinăm ție? Asta nu se va întâmpla niciodată!“. Și așa, frații și-au pus în gând să-l piardă pe Iosif...

Iosif este vândut de frații săi

Într-o zi, pe când fiii lui erau cu turmele la pășune, bătrânul Iacob îl trimise pe fiul lui cel iubit să-i aducă vești despre ce fac ei pe acolo. Iosif era acum de 17 ani. Fiind foarte ascultător și-a luat repede haina cea frumoasă și a pornit spre câmp. Când aproape să ajungă spre locul în care se aflau frații lui, aceștia au zis: „Veniți, să-l omorâm și să zicem că l-a mâncat o fiară sălbatică. Tata ne va crede“. Unul dintre frați le spuse să nu-l omoare, căci uciderea de frate este cel mai mare păcat. „Aruncați-l într-o groapă pustie și-l lăsați acolo“, spuse fratele acela, care îl iubea pe Iosif și care voia să-l scape de la moarte.

Când a ajuns la frații săi, ei l-au prins, l-au dezbrăcat de haina cea frumoasă și l-au aruncat într-o fântână părăsită. Dar tocmai atunci treceau pe acolo niște neguțatori din Egipt, care cumpărau și oameni. Și ce gândise unul dintre ei? Să-l dea pe fratele lor negustorilor, căci dacă acesta va muri în groapă, tot păcatul lor va fi.

Frații s-au învoit și l-au vândut pe Iosif cu 20 de arginți.

Cum mai plângea bietul copil, dar numai unul dintre frați era înduioșat de lacrimile acestuia. Neguțatorii l-au așezat sus pe o cămilă și au pornit spre Egipt. Pentru a-și acoperi fapta, frații cei nemiloși au tăiat un ied, au rupt haina cea frumoasă a lui Iosif și au înmuiat-o în sânge. Seara au dus haina și i-au arătat-o lui Iacob, spunându-i că fiul lui cel iubit a fost mâncat de o fiară sălbatică. Bătrânul plânse mult după fiul lui cel iubit.

Iosif în Egipt

În Egipt, Iosif a fost vândut unui slujbaş împărătesc. Fiindcă s-a purtat bine, Iosif a ajuns mai mare peste toate slugile acestuia. Soția slujbaşului însă era o femeie foarte rea și îl vorbea pe Iosif numai de rău. Astfel, tânărul a ajuns în închisoare. Era rău după gratii, însă el avea nădejde în bunul Dumnezeu și nu se temea de nimic.

În închisoare, Iosif a tălmăcit visele paharnicului împăratului și al pitarului împăratului, care fuseseră închiși din ordinul lui Faraon. Peste trei zile, toate s-au împlinit după cum tălmăcise Iosif. Pitarul a fost spânzurat, iar paharnicul a fost eliberat și pus din nou în slujba sa. Paharnicul a ieșit vesel din închisoare. Iosif s-a apropiat de paharnic și i-a zis să nu-l uite și să-l scoată din închisoare, căci este nevinovat.

Tălmăcirea viselor

După doi ani a avut și faraonul un vis ciudat. Se făcea că, stând pe malul unui lac, au ieșit din apă șapte vaci grase și după ele au ieșit șapte vaci slabe. Vacile cele slabe le-au mâncat pe cele grase, dar tot slabe au rămas. Apoi, dintr-un pai au crescut șapte spice pline, apoi șapte spice goale. Spicele cele goale le-au înghițit pe cele pline și tot goale au rămas.

Faraon nu înțelegea visele și era neliniștit. A chemat la curtea lui mulți magi învățați, dar nici unul dintre ei nu știa să interpreteze visele lui. Atunci paharnicul și-a amintit de Iosif și i-a vorbit faraonului despre el. Trimițând îndată după el, Iosif a venit în fața Faraonului și i-a zis: *„Prin vis, Dumnezeu îți vestește că vor veni șapte ani roditori și după ei vor urma șapte ani neroditori. Atunci va fi lipsă și foamete mare. Să pui, deci, om care să strângă bucate și pentru anii cei răi“*. Lui Faraon i-au plăcut cuvintele spuse de tânărul Iosif și pentru aceasta l-a scos din închisoare și l-a pus mai mare peste toți oamenii din țara sa.

Frații lui Iosif vin în Egipt

După șapte ani plini de rod, au urmat cei șapte ani neroditori, după cum tălmăcise Iosif. Acum era foamete mare în Egipt și în alte țări. Foametea s-a extins și peste Canaan, unde locuia Iacob și frații lui Iosif. Mulți oameni cerșeau la curtea lui Faraon.

Printre aceștia, au sosit într-o zi și frații lui Iosif. Iacob însă a trimis numai zece dintre copiii lui, pe Veniamin (fratele lui Iosif, născut din aceeași mamă) oprindu-l acasă, pentru a nu-l pierde așa cum îl pierduse pe Iosif.

Când au ajuns la curtea lui Faraon, Iosif i-a recunoscut, dar nu li s-a descoperit. Întrebându-i despre ei, interesându-se de tatăl lor și de fratele cel mai mic, aceștia i-au spus că sunt unsprezece frați, dar cel mai mic a rămas acasă. Iosif le-a zis: *„Sunteți spioni!“* Și i-a aruncat în închisoare.

Apoi a poruncit să le umple sacii cu grâu și să pună argintul pe care ei îl aduseseră ca plată deasupra. Când au fost toate gata, i-a scos și le-a zis: *„Acum puteți merge în țara voastră. Simeon rămâne aici, închis, până când îl aduceți pe Veniamin. Numai așa pot ști că nu sunteți spioni. Dacă vă întoarceți fără fratele cel mai mic, nu mai primiți bucatele“*.

Când au ajuns acasă, frații au povestit tatălui lor ce li s-a întâmplat. Iar când au dezlegat sacii au aflat argintul în sacii lor și s-au înspăimântat. Iacob a început atunci să plângă, spunând: *„Iosif nu mai este, Simeon nu mai este și acum este vorba să-l pierd și pe micul meu Veniamin. Toate au venit asupra mea! Voi îmi răpiți copiii!“*.

Bucatele s-au isprăvit repede. Nevoit fiind, Iacob i-a trimis din nou pe feciorii lui după hrană, de data aceasta lăsându-l și pe Veniamin cu ei.

Reîntâlnirea dintre tată și fiu

Astfel, aceștia au luat daruri, bani și saci și au pornit spre Egipt. Iosif i-a primit bine, i-a așezat la o masă bogată și i-a ospătat. Apoi a poruncit să li se umple sacii cu grâu și, pe ascuns, să pună paharul în sacul lui Veniamin.

Frații au plecat spre casă veseli. Deodată niște ostași i-au oprit, strigându-le! *„Stați pe loc! Voi v-ați purtat ca niște hoți și ați plătit binele cu rău. Unul dintre voi a furat cupa de argint al domnului nostru“*.

Atunci, soldații au căutat și au aflat paharul în sacul lui Veniamin. I-au întors în Egipt și i-au dus în fața lui Iosif.

Stând în genunchi, cei unsprezece frați așteptau pedeapsa domnului. *„Cel ce a furat paharul va rămâne rob, iar voi vă veți întoarce la casa voastră“*, spuse Iosif cu durere. Atunci, unul dintre frați se oferise el să rămână, ca să nu-i rupă inima bătrânului Iacob.

Iosif nu s-a mai putut abține și printre lacrimi a strigat: *„Eu sunt fratele vostru, Iosif! Mai trăiește oare tatăl meu?“*. Mângâindu-și frații înspăimântați, Iosif le-a zis: *„Nu vă temeți! Dumnezeu mi-a purtat de grijă. Dacă nu mă vindeați, acum nu era cine să vă scape de sărăcie și de foamete. Mergeți în Canaan și-l aduceți și pe tatăl nostru aici“*.

Atunci, Iosif și-a sărutat frații în semn de iertare. Aceștia s-au întors acasă, povestind cele întâmplate. Deși era bătrân, Iacob a părăsit totuși Canaanul și a mers în Egipt, la fiul lui cel iubit.

Feciorii lui Iacob au făcut un păcat mare față de fratele lor, dar și față de Dumnezeu. Chiar Domnul nostru Iisus Hristos spune: *„Cel ce nu-și iubește fratele, acela nu-l iubește nici pe Dumnezeu“*.

Dumnezeu a avut grijă de Iosif pentru că acesta era bun și credincios. Tatăl ceresc îngrijește de toți tinerii care se aseamănă cu Iosif. Căci ochii Domnului privesc spre cei ce-L iubesc pe El. Câte rele i-au făcut lui Iosif frații lui! Dar el i-a iertat. Așa se cade să faceți și voi, căci Domnul Hristos ne îndeamnă să iertăm greșelile fraților noștri, ca să ne ierte și El nouă. *„De veți ierta oamenilor greșelile lor și Tatăl vostru cel ceresc va ierta vouă greșelile voastre“*. (Text adaptat de Narcisa Balaban după pr. Dumitru Călugăr, „Șapte cărți de religie“, Episcopia Romanului și Hușilor, 1990)

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎN VIAȚA TINERILOR

Profesor: Parniu Cristina

Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „Victor Slăvescu” – Ploiești

De mici avem modele în oamenii mari de lângă noi și de aceea ei ar trebui să se comporte exemplar. După ce am mai crescut și conștientizăm existența lui Dumnezeu, ar trebui să-L avem ca model pe Iisus Hristos, model de răbdare, de jertfă, de dragoste. Dacă noi, oamenii înconjurați de tentații, am urma acest model prin punerea în lucrare a voinței, a iubirii, a altruismului, am ajunge la idealul mult visat de toată lumea: o viață mai bună și, de ce nu, la fericire.

Una din marile provocări pentru lumea contemporană și, în particular, pentru câmpul educației, o constituie problematica religiei și a educației religioase. Simpla rostire a acestor cuvinte poate face să vibreze cele mai fine resorturi interioare ale omului și, totodată, să constituie un îndemn la căutare și dialog, în primul rând cu propria conștiință.

Religia reprezintă legătura liberă, conștientă și personală a omului cu Dumnezeu, fundamentată pe iubire și libertate și manifestată prin diferite forme de cinstire a Lui, în mod particular și public: rugăciunea rostită sau cântată, aducerea de daruri, participarea la slujbe și ceremonii religioase, practicarea virtuților.

Educația religioasă este acțiunea specific umană, pe care educatorul o desfășoară pentru dezvoltarea religiozității elevului, pe baza unor principii și cu ajutorul unor metode și mijloace specifice. Educația religioasă se fundamentează pe două adevăruri de credință subliniate în Sfânta Scriptură: Întruparea Domnului Iisus Hristos - Fiul lui Dumnezeu, Care S-a făcut om pentru a-i da omului posibilitatea de a ajunge la asemănarea cu Dumnezeu - și existența sufletului uman, care poate fi modelat prin educație. Omul are nevoie de un sistem de valori religioase care să îl orienteze în demersurile de formare a propriei personalități. O educație lipsită de dimensiunile religioase este incompletă, insuficient de cuprinzătoare și flexibilă, lipsită de capacitatea de acoperire a așteptărilor celor care se educă.

Prin educația moral-religioasă, viața omului se înalță și se edifică pe temelia adevărată, care este Domnul Iisus Hristos: „A educa înseamnă a purta de grijă copiilor și tinerilor în ceea ce privește curățenia sufletească și buna cuviință, a-l crește pe copil moral, om drept, a-l crește în evlavie, a avea grijă de sufletul lui, a-i modela inteligența, a forma un atlet pentru Hristos, pe scurt, a te îngriji de mântuirea sufletului lui. Educația este asemenea unei arte; artă mai mare decât educația nu există, pentru că toate artele aduc folos pentru lumea de aici, arta educației se săvârșește în vederea accederii la lumea viitoare.” (Sf. Ioan Gură de Aur).

Învățământul religios în școală urmărește, alături de celelalte materii, formarea omului în dimensiunile sale fundamentale.

Evident că educația religioasă îi revine Bisericii, dar nici societatea nu trebuie să rămână străină de educația religioasă. Primul serviciu pe care religia îl poate aduce școlii este ca școala să fie ajutată în a restaura integritatea rațiunii, demnitatea și responsabilitatea elevilor. Experiența religioasă îl face pe elev să înțeleagă și să acționeze mai conștient în societate, îl invită la reflecție; educația religioasă presupune prezența dimensiunii transcendente în viața

și faptele de zi cu zi, pentru a transforma societatea într-o comunitate de oameni care să trăiască în comuniune și înțelegere unii cu alții.

Elevii nu refuză misiunea Bisericii în școli, ci o prezintă ca pe o necesitate. Un rol deosebit în atingerea obiectivelor propuse în legătură cu realizarea educației religioase în perioada adolescenței îl are modul de relaționare a profesorului cu elevii săi. A fi profesor nu înseamnă a respinge cu duritate afirmațiile interlocutorului, fie ele și eronate.

Atunci când discutăm cu un elev o problemă de natură comportamental-duhovnicească ar fi recomandabil ca pentru început elevul să nu fie abordat prin întrebări de genul „ai comis cutare păcat sau eroare?”, ci mai degrabă prin întrebări de genul „ce părere ai despre cutare păcat?” Prin această manieră de abordare șansa ca elevul să-și deschidă sufletul este mult mai mare.

Plecând de la premisele psihologice ale educației religioase, putem evidenția unele reguli cu caracter orientativ. Astfel, în copilărie, atunci când copilul preia orice idee sau enunț fără critică, este bine să-i prezentăm realitățile religioase sub formă de povestiri, parabole, înlăturând discuțiile și temele complicate sau controversate. La pubertate este recomandabilă prezentarea unor noțiuni de morală creștină, noțiuni esențiale. La această vârstă elevul poate aprofunda și experimenta anumite virtuți creștine, „credința crește cu vremea, dar crește pe măsură ce împlinim poruncile și dobândim virtuțile.”

Așadar, educația religioasă este doar o componentă care face parte din lucrarea generală mântuitoare, care, pentru a fi posibilă, are nevoie de ajutorul lui Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucos, C., (1999), *Educația religioasă*, Editura Polirom, Iași;
2. Daniel, Preafericitul Părinte, (2016), *Dialoguri pastorale despre Misiunea Bisericii în rândul tinerilor*, Editura Cuvântul vieții, București.

METODE ACTIVE UTILIZATE ÎN STUDIUL RELIGIEI

Prof. Hangu Valentina-Liliana
Școala Gimnazială Mihail Kogălniceanu, jud. Ialomița

Metodele activ-participative sunt toate situațiile, și nu doar metodele active propriu-zise, în care elevii sunt puși și care-i scot pe elevi din ipostaza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria lor formare. „A activa înseamnă, deci, a angaja intens toate forțele psihice de cunoaștere ale elevului, pentru a obține în procesul didactic performanțe maxime, însoțite constant de efecte instructiv-educative, optime în toate componentele personalității.” Această direcție importantă de modernizare a strategiilor didactice valorifică achizițiile cercetărilor psihopedagogice. Puși în situații variate de instruire, profesorii, împreună cu elevii, trebuie să folosească acele strategii didactice de tip activ-participativ, având în vedere și valențele formativ-educative ale acestor metode, procedee, mijloace de învățământ, moduri de organizare a învățării.

Cerința primordială a educației progresiviste, cum spune Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup și de muncă interdependentă.

Brainstorming-ul, „asaltul de idei” sau „cascada ideilor”, este o metodă interactivă de dezvoltare de idei noi ce rezultă din discuțiile purtate între mai mulți participanți, în cadrul căreia fiecare vine cu o mulțime de sugestii. Calea de obținere a acestor idei este aceea a stimulării creativității în cadrul grupului, într-o atmosferă lipsită de critică, neînhibitoare, rezultat al amânării momentului evaluării. Altfel spus, participanții sunt eliberați de orice constrângeri, comunică fără teama că vor spune ceva greșit sau nepotrivit, care va fi apreciat ca atare de către ceilalți participanți. Metoda urmărește găsirea celei mai adecvate soluții a unei probleme de rezolvat, printr-o mobilizare a ideilor tuturor participanților la discuție.

Limitele brainstorming-ului sunt: nu suplinește cercetarea de durată, clasică; depinde de calitățile moderatorului de a anima și dirija discuția pe făgașul dorit; oferă doar soluții posibile nu și realizarea efectivă; uneori poate fi prea obositor sau solicitant pentru unii participanți.

Starbursting (Explozia stelară) este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului. Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemenea exploziei stelare. Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și, astfel, cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup. Organizată în grup, „starbursting” facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei. Metoda starbursting este ușor de aplicat oricărei vârste, nu este costisitoare și nici nu necesită explicații amănunțite. Participanții se prind repede în joc, acesta fiind pe de o parte o modalitate de relaxare și, pe de altă parte, o sursă de noi descoperiri.

Gândiți/ Lucrați în perechi/ Comunicați este o strategie de discuție prin cooperare, care cuprinde trei etape de acțiune, în care elevii vorbesc despre conținut și discută idei înainte de a le împărtăși cu întregul grup. Metoda introduce elementele de „timp de gândire” și

interacțiune „cu colegul”, acestea fiind două caracteristici importante ale învățării prin cooperare. Scopul metodei Gândiți–Lucrați în perechi–Comunicați este de a-i ajuta pe elevi să proceseze informații și să le dezvolte competențele de comunicare și procesele de gândire.

Ciorchinele este o metodă flexibilă, care poate fi utilizată atât individual, cât mai ales ca activitate de grup. Când se aplică individual, tema trebuie să fie familiară participanților la activitate, aceștia neavând posibilitatea să obțină informații sau idei din colaborarea în cadrul grupului. Această metodă încurajează gândirea liberă și creativitatea, descoperă noi sensuri, semnificații, conotații.

Metoda Philips 6/6 a fost elaborată de către profesorul de literatură J. Donald Philips (de unde provine și numele) care a testat-o la Universitatea din Michigan. Acest fapt are ca scop intensificarea producției creative. Metoda constă în rezolvarea unei sarcini didactice în grupuri de șase elevi, timp de șase minute.

Turul galeriei este o metodă care impune împărțirea colectivului (patru sau cinci grupe). Se stabilește o temă, după care aceasta va fi tratată de fiecare grupă, fără stabilirea strategiilor și metodelor. Se expun apoi rezultatele activității ca într-o galerie. În timp ce fiecare grupă își prezintă activitatea desfășurată, ceilalți fac comentarii asupra celor audiate. Comentariile pot fi notate pe o foaie ce se va lipi alături de fiecare lucrare expusă. La final, în funcție de concluziile desprinse, grupul poate oferi explicații lămuritoare, poate completa sau modifica varianta inițială a lucrării expuse.

Cadranele este metoda folosită pentru formarea și dezvoltarea capacității elevilor de a organiza sau rezuma conținutul informațional al unui text în scopul unei înțelegerii nuanțate și profunde și de a exprima argumentat puncte de vedere personale asupra unui subiect propus, pe baza a patru criterii precizate de către profesor. Cadranul trebuie să cuprindă rezolvarea a patru sarcini de învățare esențiale, legate de problema respectivă. Acestea pot fi organizate logic, cronologic, într-o înlănțuire cauză-efect, dar pot reprezenta și aspecte distincte, ale căror răspuns se constituie într-un tot unitar.

Pentru ca metodele active prezentate mai sus să fie utilizate eficient în educația religioasă este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea lor corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Oprescu N., (1996), *Pedagogie*, Editura România de Măine, București;
2. Opriș, M., Opriș, D., (2006), *Metode active de predare învățare*, Editura Sf. Mina, Iași.

TRIADA PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎN SISTEM ON-LINE

Profesor pentru învățământ primar Grăjdan Mariana-Carmen
Școala Gimnazială Nr. 11 - Buzău

Procesul de învățământ reprezintă principalul subsistem al sistemului de învățământ și este un ansamblu de acțiuni exercitate în mod conștient și sistematic de către educatori asupra educaților într-un cadru instituțional organizat, în vederea formării personalității acestora în concordanță cu cerințele idealului educațional. La baza instruirii școlare stau trei tipuri de activități principale: predarea, învățarea, evaluarea. Activitățile care alcătuiesc această triadă nu se află într-o relație de simplă coexistență, ci într-o relație de interacțiune explicită și implicită permanentă, de influențare și sprijin reciproc.

Concepția modernă provoacă o schimbare profundă a modului de a înțelege relațiile dintre predare și învățare. Elevul este privit într-o dublă ipostază: nu doar ca simplu obiect al instruirii ce suportă schimbări în comportamentul său ca urmare a influențelor exercitate de predare, ci și ca subiect al propriilor schimbări, ca ființă care se implică activ și responsabil în procesul învățării.

Predarea există și se justifică numai în măsura în care ea induce un efort sau proces corespunzător de învățare, numai dacă îi motivează pe elevi și îi implică în efortul de învățare, numai dacă obiectivele învățării se regăsesc în scopurile predării.

Evaluarea acționează în virtutea principiului interacțiunii, furnizând, în forme adecvate, un feedback continuu, în beneficiul predării și învățării.

Unitatea triadei este aceea care trebuie să caracterizeze și să reglementeze orice situație de instruire.

Condițiile impuse de pandemie ne-au separat pe noi, dascălii, de copii și a trebuit să fim conectați cu ei printr-o interfață. Acest aspect ne-a impus să găsim noi mecanisme și metodologii didactice pentru a le menține treaz interesul. Datorită automatizării, robotizării și cibernetizării pe scară largă, copiii erau familiarizați cu modul de lucru și facilitățile oferite de mediile virtuale.

Ca formă de manifestare a noilor tehnologii, internetul a câștigat loc în școala noastră și a facilitat accesul la informații și comunicare. Învățarea a depășit sala de clasă și a încorporat tehnologii complexe, iar mediile virtuale le-a permis cadrelor didactice să extindă limitele creativității în procesul de predare-învățare-evaluare. Imaginația elevilor a trebuit să fie stimulată pentru a se facilita transferul achizițiilor de învățare în viața de zi cu zi.

Situația pandemică le-a creat reale probleme cadrelor didactice, care au fost puse în situația de a sta ore în șir în fața calculatoarelor pentru a viziona tutoriale, pentru a găsi cele mai bune modalități de a le transmite elevilor cunoștințe, de a înlătura „zidul” care-i despărțea de elevi, de a urma voluntar cursuri de pregătire în acest sens. A trebuit să simplificăm conținuturile, să predăm aspectele

mai importante, într-un ritm mai lent și să ținem cont și de multe alte aspecte, aceste situații arătând faptul că învățarea on-line are atât beneficii, cât și dezavantaje.

În concluzie, învățarea on-line este și va fi un șir de invenții și descoperiri, creativitate și comunicare eficientă. Depinde, în mare măsură, de noi, cadrele didactice, dacă și cum reușim să le formăm și să le consolidăm copiilor abilitățile de muncă independentă, să le promovăm o cultură a încrederii și a stării de bine. Din punctul meu de vedere, învățarea on-line nu este o soluție pe termen lung, mai ales pentru elevii din ciclul primar și chiar pentru cei din ciclul gimnazial, dar trebuie să rămânem cu lecții învățate din ceea ce am trăit și să folosim resursele digitale pentru a le oferi copiilor un învățământ de calitate, care să corespundă noilor tendințe pedagogice și intereselor elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

Imagine preluată de pe iStock <https://www.istockphoto.com/ro/ilustra%C8%9Bii/e-learning> ;

Bocoș, M., Jucan D., (2007), *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării*, Editura Paralela 45, Pitești;

Ionescu, M., (1972), *Clasic și modern în organizarea lecției*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;

Matei, N. C., (1982), *Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București;

Oprescu, N., (1974), *Modernizarea învățământului matematic în ciclul primar*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

INSTRUMENTE SPECIFICE EVALUĂRII DIN ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ MONTESSORI

Prof. învă. prescolar Mălinaș Livia Antonina
Liceul Tehnologic Brătianu
(Structura Grădinița cu P.P I.C. Brătianu),
Drăgășani, Județul Vâlcea

Clasele Montessori reprezintă „o comunitate mică, funcționând cu până la 30 de copii. Copiii mai mari dintr-o clasă Montessori îi ajută adesea pe cei mai mici care apelează la sprijinul lor, și în acest fel își consolidează propriile cunoștințe (făcând prezentări și explicând diferite concepte)”. La rândul lor, începătorii asimilează informații noi prin observarea copiilor mai mari lucrând cu diverse materiale și imită comportamentul acestora în diverse situații, tratându-i ca pe niște modele.

Putem înțelege o formă de tutoriat și, în egală măsură de mentorat, în care feed-backul este principalul instrument de evaluare. Feedbackul reprezintă „fluxul de informații obținute pe baza aplicării metodelor și tehnicilor de evaluare specifice, dinspre elevi către toți cei implicați în organizarea și desfășurarea procesului de predare-învățare”.

Formele de organizare a instruirii în alternativa Montessori țin cont de vârsta elevilor din grupele mixte. În acest sens, „în primul plan de dezvoltare (0-6 ani), copiii se concentrează mai bine atunci când lucrează separat (individual), caracteristica planului doi de dezvoltare (6-12 ani) fiind însă preferința pentru lucrul în grupuri – nevoia stringentă de a colabora, de a fi parte a unui grup.”

Din acest motiv, într-o școală Montessori cele mai multe lecții și proiecte se fac în grupuri mici (copiii aleg să lucreze împreună în funcție de afinitățile personale).

Educația Montessori își propune să învețe copilul să gândească și să acționeze independent, cu responsabilitate, oferind oportunitatea elevilor de a se dezvolta la potențialul lor maxim, cheia învățării complete fiind automotivarea. Se învață prin joacă, nu ca o obligație, ci hrănindu-se pasiunile și dorința intrinsecă de învățare a copilului. Nu există teste, competiție, (totul se face prin cooperare, nu pe principiul competitiv), recompense sau pedepse, considerându-se că singurul lucru de care are nevoie un copil este mulțumirea de sine la realizarea unui lucru prin propriile puteri, de aceea predarea este individuală sau în grupuri mici.

Evaluarea școlară are ca scop îmbunătățirea activității și stimularea elevilor, nu sancționarea lor. Elevii nu sunt evaluați în raport cu ceilalți și nu se constituie ierarhizări, ci evaluarea are rolul de a sesiza evoluția, progresul, achizițiile fiecărui copil în parte. Evaluarea este criterială, nu normativă, iar reușita școlară este considerată la nivelul fiecărui elev, în funcție de individualitatea sa. Evaluarea se face prin portofolii, observare de către cadrul didactic și prin fișe de progres. Vorbim de evaluare calitativă, bazată pe aprecierea diferitelor niveluri de dezvoltare a componentelor de personalitate sau pe caracteristicile acestora (autonomie, responsabilitate, empatie etc.).

BIBLIOGRAFIE:

1. Ezechil, L., (2003), *Prelegeri de didactică generală*, Editura Paralela 45, Pitești;
2. Montessori, M., (1977), *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

DESENUL ȘI CULOAREA LA COPIII CU C.E.S.

Prof. înv. preșcolar Toma Elena-Claudia
Grădinița Specială „Sfânta Elena” - Pitești

Întrucât școala a căpătat o nouă formă de desfășurare, este bine ca și noi, cadrele didactice și elevii, să ne adaptăm la situația actuală. Este evident faptul că elevii născuți în așa numita eră digitală par să fie mult mai bine pregătiți pentru provocările ce vin. Fie că vorbim despre predarea digitalizată ori despre învățarea sau evaluarea realizată în mediul online, profesorul de azi trebuie să conștientizeze necesitatea adaptării conținuturilor la noua modalitate de lucru.

De aceea, este foarte important ca materialele concepute de educatoare să respecte câteva cerințe: să fie atractive, atât din punct de vedere estetic, cât și al dinamicii imaginilor și sunetelor, să conțină fotografii, imagini, filme adaptate nivelului de înțelegere al preșcolarului, să aibă o durată acceptabilă (5-10 minute), să cuprindă elemente de joc care să-l stimuleze pe copil, personaje surpriză, care să-i capteze atenția și să-l motiveze în realizarea sarcinilor. E necesară prezența mai multor activități de predare-învățare cu copiii, să nu fie doar teorie. Pentru structurarea informațiilor care urmează să fie învățate, recomand prezentările PowerPoint. Slide-urile vor cuprinde doar cele mai importante informații, astfel urmând să se dezvolte împreună subiectul activității. De asemenea, prezentările PowerPoint trebuie să fie atractive, dar nu obositoare pentru ochi, astfel, se alege o temă de culoare și culori care se pot citi. Mai mult, se adaugă imagini și video-uri, dar se recomandă ca videourile să fie scurte, deoarece vom pierde atenția copiilor, fiindcă acestea conțin prea multe informații sau prea multe detalii iar copilul se plictisește. Mereu este nevoie de o verificare a informațiilor învățate.

Grădinița este perioada intermediară de ucenicie dintre familie și școală și are un rol fundamental în educația copiilor.

Copiii cu cerințe educative speciale au și ei aceleași trebuințe bazale de creștere și dezvoltare ca toți copiii: au nevoie de afecțiune, de securitate, de apreciere, de încredere în sine, de responsabilitate, de independență. Acești copii au în același timp și nevoi speciale individuale. Activitățile artistico-plastice au o mare utilitate. Dacă un copil deficient fizic nu se poate mișca liber, nu poate dansa, se poate bucura de trăirea intensă a muzicii, a poeziei, sau a picturii. Este o compensare care dă sens vieții, un simț al valorii. Terapia prin artă, una din terapiile deosebit de eficiente la copilul cu C.E.S. utilizează mijloacele artistice ca tehnici psihoterapeutice nonverbale.

Pentru copiii cu C.E.S. activitatea de pictură prezintă dificultăți mai accentuate decât la copiii normali, iar desenul spontan, propriu copiilor normali, nu se manifestă la deficienți decât în formele sale rudimentare. Se știe că deficienții mintal prezintă un interes scăzut pentru activitățile care nu intră în stereotipul preocupărilor lor cotidiene sărace și înguste. În condițiile în care nu sunt ajutați operativ să-și formeze așa zise „strategii adecvate” în activitatea plastică de pildă, în explorarea vizuală a modelului de desenat, în alegerea și utilizarea mijloacelor grafice de lucru, deficienții mintal se fixează rigid asupra modalităților puerile de a acționa și adesea nu reușesc să se desprindă de aceste modalități nici în clasele mari ale școlii speciale.

Este cunoscut faptul că există multă imaginație, creativitate și sensibilitate în mintea cadrelor didactice care au ales să-și desfășoare activitatea profesională cu copii de vârstă preșcolară, mai ales dacă aceștia sunt și cu cerințe educative speciale, în găsirea celor mai bune metode privind educația estetică a acestora.

Eficiența activităților de expresie plastică depinde și de modul în care se realizează proiectarea activităților respective, iar în desfășurarea lor, de particularitățile psihice și individuale ale copiilor.

Educația artistico-plastică este o deschidere a conștiinței copiilor spre estetic și artistic și în cadrul ei se dezvoltă și componentele sensibilității: sensibilitate spirituală, acuitatea vizuală și capacitatea de adaptare la nou. Privit din acest unghi de vedere, desenul își aduce o importantă contribuție la dezvoltarea personalității copiilor. Marele psiholog elvețian Piaget, cercetând desenul infantil, afirma că acesta se aseamănă cu jocul simbolic și că desenul, ca limbaj grafic al copilului, este un mijloc de luare în stăpânire a lumii exterioare la care el trebuie să se adapteze și totodată un mijloc de armonizare a acestei lumi exterioare cu lumea sa proprie, interioară.

Expresia grafică și plastică din grădinița specială pornește de la cele mai elementare noțiuni de limbaj plastic, în vederea formării unor priceperi și deprinderi de a utiliza materialele și tehnicile de lucru, care vor deveni un suport material și spiritual în munca copiilor.

Desenele deficientului mintal cu grad sever sau accentuat nu respectă niciun principiu compozițional logic. Compozițiile lor sunt lipsite de originalitate, de expresivitate, de claritate, de forță, de armonie, de mesaj sau de unicitate, pe când compoziția unui deficient mintal mediu are o structură, un centru de interes, o țesătură de relații între forme. Este destul de unitară, răspunde cerințelor temei plastice și subiectului dat și are o oarecare expresivitate.

Un alt element care evidențiază accentuate particularități ale copilului cu C.E.S. este culoarea. Acoperind formele sau neținând uneori seama de ele, culorile sunt așezate doar ca un „joc” pentru plăcerea efectelor subiectiv-afective trăite de ei. Prin culoare acesta se exprimă, se descoperă și se descarcă psihic. În urma instruirii verbale, copilul deficient psihic poate selecționa din bagajul său de cunoștințe plastice pe acelea care-l pot ajuta să rezolve problema de temă plastică. Copiii cu C.E.S. nu vor fi niciodată creatori de valori artistice, ci doar făuritori de obiecte cu oarecare valoare estetică. Dacă în timpul activităților de expresie plastică copiii pictează pomul de Crăciun ascultând colinde, peisaj de primăvară pe muzica lui Vivaldi sau alte teme plastice pe muzică potrivită, este imposibil să nu încolțească sămânța de frumos în sufletele celor mici. Fiecare dintre noi contribuim cu talentul nostru, cu munca și dăruirea noastră la cultivarea frumosului. Nouă ne revine sarcina să apărăm un tezaur plastic cu specific românesc și să-l facem cunoscut tuturor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Oprea, C.-L., (2006), *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
2. *** *Programa pentru grădinițe speciale*, (1993), București.

POVEȘTI MUZICALE

Prof. Ștefan Aurel Ștefan
Școala Gimnazială Nr. 1 Poiana Dâmbovița

În vremea în care vestul Europei era fermecat de muzica unor „clasici” precum Bach, Mozart sau Händel, răsăritul continentului se desfăta cu o muzică diferită, numită, uneori depreciativ, perso-turco-arabă. Această muzică „orientală” nu este cu nimic mai prejos decât corespondentul ei „european”, reprezentanții ei fiind genii muzicale, asemenea mult mai cunoscuților urmași ai lui Monteverdi sau Lully (italianul adoptat de francezi).

În cele ce urmează îmi doresc să evoc o parte din povestea unui compozitor balcanic, cunoscut azi mai mult în lumea muzicologică bizantină, Petru Peloponesiul (1730-1778), numit Lampadarie datorită funcției avute, aceea de lampadar – conducătorul celei de-a doua străni a Marii Biserici din Constantinopol. Nu îmi doresc relatarea searbădă a vieții lui, ci doar amintirea unor întâmplări picante care l-au avut protagonist, cu toate că el a avut două contribuții majore în ceea ce privește repertoriul muzical religios: alcătuirea primului Anastasimatar pe scurt și crearea unei clase de manuscris- Doxastarul.

În secolul al XVIII-lea, cântăreții bisericești (iar Petru era unul dintre ei) erau foarte apreciați de către sultanii otomani, care le cunoșteau foarte bine calitățile interpretative, avânt în vedere proximitatea în care psalții își desfășurau activitatea. Mulți dintre ei, pe lângă calitățile vocale ireproșabile, știau să cânte și la anumite instrumente muzicale orientale, cum ar fi ney sau tambur. Și este unanim recunoscut că în timpul liber ei cântau și la curtea sultanului. Așa era și cazul lui Petru. Avea un auz muzical și o memorie excepțională, mărturiile vremii relatând că putea să reproducă o lucrare muzicală de dimensiuni mari după o singură audiere.

Hrisant de Madyt (1770-1846), tradus de regretata Katy Romanou (1939-2020), în lucrarea sa cea mai importantă, *Marea Teorie a Muzicii*, afirmă că Petru primește acces liber în palatul sultanului datorită calităților sale muzicale ce depășeau pe cele ale muzicienilor turci din vremea sa. Cu toate acestea, el și-a atras porecla *hoțul* din cauza unei întâmplări amuzante, dacă s-ar fi întâmplat în zilele noastre, dar care în acele vremuri s-ar fi putut solda cu condamnarea la moarte. Pe la 1770, un grup de muzicieni turci a venit la Constantinopol pentru a-și prezenta sultanului lucrările muzicale în primă audiere. Competiția între muzicieni fiind foarte strânsă, Petru se gândea ca nu cumva să piardă din notorietatea câștigată în fața sultanului în urma concertului dat de oaspeți. Așa că le-a întins o cursă, ajutat de guvernatorul de Tekkede. Înainte de a ajunge la sultan, guvernatorul i-a invitat la cină separat pe cei trei cântăreți, rugându-i să interpreteze repertoriul. În tot acest timp, Petru a stat ascuns și a notat melodiile auzite. Mai târziu, când oaspeții au cântat

repertoriul în prezența sultanului, fiind de față, Petru i-a acuzat de plagiat, reușind să reproducă și să interpreteze chiar mai bine melodiile „furate” cu câteva zile înainte. Astfel, acei muzicieni au fost alungați de la curtea sultanului după ce, în prealabil, îl atacaseră pe Petru.

O altă întâmplare nefericită a determinat internarea lui Petru într-un spital de nebuni. După cum am spus mai înainte, cântăreții bisericești se găseau mereu în prezența omologilor lor musulmani. Așa se face că, într-o seară, Petru, vizitându-l pe muezinul unei moschei, impresionează cântând rugăciunea de dimineață într-o manieră diferită de cea tradițională. Este invitat de muezin să o cânte și în dimineața următoare, însă sultanul aude interpretarea lui și îl reclamă patriarhului. Este arestat, se preface că este nebun pentru a nu fi închis și este internat într-o clinică în care erau tratați cei care sufereau de afecțiuni psihice. Pentru că îl aprecia, sultanul nu a interzis vizitele, însă nu avea dreptul de a primi hârtie de scris pentru a-și scrie compozițiile.

Se pare că a murit din cauza epidemiei de ciumă din 1778. La moartea sa, unul dintre muzicienii otomani și-a lăsat flautul pe sicriul lui spunând: „O, fericite dascăl, primește de la noi, ucenicii tăi orfani, un ultim dar, ca să cânți imne în rai împreună cu îngerii”.

Petru a fost o personalitate remarcabilă. Cu toate că a avut un temperament conflictual și s-a aflat în centrul unor ipostaze reprobabile, rămâne unul dintre compozitorii apreciați de psalți, ale cărui compoziții sunt cântate și azi în biserici din întreaga Ortodoxie.

BIBLIOGRAFIE:

1. Chrysanthos of Madytos, *Great Theory of Music*, translated by Katy Romanou, The Axion estin foundation, New Rochelle, New York, 2010
2. Diac. Nanu Virgil, *Principii de compoziție în genul stihiraric scurt. Petros Lampadarios Peloponnesios*, Teză de doctorat, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu, 2016
3. Σαθης Γρεγοριος, „Πετρος Λαμπαδαριος ο Πελοποννησιος ο απο Λακεδαιμονος. Η ζωη και το εργο του (†1778)”, εν Λακωνικαι σπουδαι, τομ. 7 (1983), εν Αθηναις, 1983, ππ. 108-125

INIMA - „SĂLAȘUL” DUMNEZEIRII LA VASILE VOICULESCU ȘI PSALMISTUL DAVID

Prof. Cotulbea Cristina-Elena
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Alexandria
Școala Gimnazială Buzescu, Teleorman

Vasile Voiculescu „depășește starea de extaz și se ridică până la aceea de entaz, adică la întâlnirea eului cu Logosul”¹. Spre deosebire de Arghezi, care-L caută pe Dumnezeu, îndoindu-se de existența Lui, Voiculescu dorește să-L primească, în chip tainic, în inima sa, care este „busolă vie spre veșnica lumină”² (*Busola*).

Or, pentru ca inima să devină sălașul lui Hristos, aceasta trebuie să fie purificată de patimi, iar omul să parcurgă un urcuș duhovnicesc: de la curățirea sau purificarea de patimi, la iluminare și, în final, la îndumnezeire. În poezia *Călătorie spre locul inimii* se remarcă urcușul spiritual de la rugăciunea obișnuită (cu mintea sau cu buzele), la cea care marchează coborârea minții în inimă, unde Îl întâlnește pe Dumnezeu: „locul inimii noastre sălășluiește-n Cer/ Și-n el lumina lină a Celui-făr-de-moarte. [...] Doamne, spre locul: inimii noastre? Inimii Tale? 'ndreptează/ Pașii rugăciunii obosită de cale,/ Acolo unde deodată mintea se deșteaptă trează,/ În amiaza eternității Tale”³. Mântuitorul seamănă puritatea inimii cu inocența copilăriei, datorită căreia se poate dobândi fericirea veșnică: „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor” (*Matei 18, 3*). De ce Mântuitorul ne dă ca exemplu copiii, copilăria? Pentru că este perioada cea mai inocentă din viața omului, întrucât treptat păcatul se înrădăcinează în suflet. Gradualitatea faptei, de la virtute la păcat, în funcție de vârsta fiecăruia, este exprimată de Nichita Stănescu în versurile: „Suflete curate, grăbite, apucătoare/ Învelite-n trupuri de copii/ Suflete visătoare, flămânde, timide/ Învelite-n trupuri de adolescenți/ Suflete rele, înțelepte, bolnave/ Învelite-n trupuri de bătrâni”⁴ (*Azvârlire-n mare de stabilopozii*).

Și David prezintă în *Psalmi* specificul biologic, în special pe cel moral al fiecărei vârste; astfel, își compară smerenia cu cea a unui prunc (*Psalmul 130, 2*), iar tinerețile le seamănă cu zborul vulturului (*Psalmul 102, 5*), care simbolizează înnoirea sufletului, înălțarea sa din robia patimilor, prin pocăință și fapte bune. În viziune patristică, bătrânețea este cauzată de păcat, iar fapta bună întinerește sufletul⁵. De aceea, psalmistul Îl roagă pe Domnul să-i fie sprijin și ajutor la bătrânețe: „Nu mă lepăda la vremea bătrâneților; când va lipsi tăria mea, să nu mă lași pe mine” (*Psalmul 70, 10*).

În viziunea voiculesciană, rugăciunea este regulatorul pulsațiilor inimii noastre după

¹ Valeriu Anania, *Din spumele mării*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995, p. 165.

² Vasile Voiculescu, *Integrala operei poetice*, ediție îngrijită de Roxana Sorescu, Editura Anastasia, București, 1999, p. 546.

³ *Ibidem*, p. 562.

⁴ Nichita Stănescu, *Opera Magna*, vol. III, p. 538.

⁵ Cuviosul Eftimie Zigabenu, Sfântul Nicodim Aghioritul, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, vol. I, II, Transliterare, diortosire, revizuire după ediția grecească și note de St. Voronca, Editura Egumenița, Galați, 2009, p. 356.

mișcarea tainică a dragostei lui Dumnezeu: „Rugăciunea era cheia de aur cu care întorceam ornicul sufletului meu./ Și-l potriveam să meargă după Dumnezeu”⁶ (*Cheia de aur*). În suferințele și necazurile care-l împresoară, omul găsește alinare în rugăciune. Deși nu este un ascet, totuși Voiculescu este îndrumat de un puternic cuget creștin: „Ce greu să treci din carne iar în eternitate”. Trecerea de la carne la eternitate se referă, de fapt, la deosebirea dintre omul trupesc și omul duhovnicesc, pentru fiecare existând un mod diferit de a concepe fericirea sau desăvârșirea. Astfel, pentru „omul din afară”, fericirea constă în satisfacerea instinctelor carnale, în timp ce „omul lăuntric” ajunge la desăvârșire, la fericirea veșnică, tocmai prin anihilarea poftelor păcătoase și promovarea virtuților morale.

Poetul, ca și psalmistul, se încrede în ajutorul lui Dumnezeu („Dar eu spre mila Ta am nădăjduit, bucura-se-va inima mea de mântuirea Ta” – *Psalmul 12*, 5) și își dorește ca Dumnezeu să sălășluiască în inima sa: „Doamne, eu nu mai izbutesc s-o îndrept./ Numai singur Tu de-acum poți... Te aștept./ Intră, Doamne, acolo, la ea în piept”⁷ (*Te aștept: intră*).

BIBLIOGRAFIE:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.
2. Stănescu, Nichita, *Opera Magna*, vol. I-V, ediție integrală, cronologică, realizată de Alexandru Condeescu, Editura Semne/ Muzeul Literaturii Române, București, 2005/ 2006.
3. Voiculescu, Vasile, *Integrala operei poetice*, ediție îngrijită de Roxana Sorescu, Editura Anastasia, București, 1999.
4. Zigabenu, Cuviosul Eftimie, Aghioritul, Sfântul Nicodim, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, vol. I, II, Transliterare, diortosire, revizuire după ediția grecească și note de St. Voronca, Editura Egumenița, Galați, 2009.

⁶ Vasile Voiculescu, *op. cit.*, p. 340.

⁷ *Ibidem*, p. 572.

INSERAREA RESURSELOR TIC ÎN CADRUL OREI DE RELIGIE

Profesor Hrimiuc Adrian
Liceul de Informatică „Grigore Moisil”, Iași

Experiența de până acum a arătat că folosirea instrumentelor TIC la lecții este apreciată de toți elevii. Utilizarea lor face lecția mai ușoară și mai atractivă, oferă orelor de curs un status înalt, în special când introducem elemente de interactivitate, web sau videoconferințe. Elevii și profesorii lor devin mândri de activitățile desfășurate, de materialele pregătite, crește motivația și cu toții devin implicați cu adevărat în ceea ce fac.

Avantajele acestui fel de instruire constau în faptul că, prin organizarea procesului de predare – învățare, principiile didactice (al sistematizării și continuității, al însușirii conștiente și active, al accesibilității și însușirii temeinice a cunoștințelor) acționează concomitent și în fiecare moment al activității elevului cu programa, stimulând formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale, precum și munca independentă. Se reduce mult timpul necesar însușirii cunoștințelor și al celui de transmitere a informațiilor profesor-elev sau manual-elev.

Resursele TIC ne ajută pe noi, profesorii de religie, să descoperim noi metode interactive potrivite pentru lecții, să eliminăm eventualele dificultăți pe care le-am întâmpina în predarea conținuturilor, să aflăm cât mai multe detalii despre conținuturile predate, să facem evaluări complete și obiective, să ținem legătura permanent cu elevii, părinții acestora, cu alți colegi, să dezvoltăm proiecte complexe legate de realitatea cotidiană.

Totuși, instrumentele tehnologiilor informaționale nu prezintă doar avantaje, ci și unele provocări, în funcție de cum sunt folosite de educator și elevi. Ele sunt neutre din punct de vedere moral, însă trebuie să rămână la acest nivel, de instrumente și să nu devină un scop în sine. Știm că ele pot dezvolta dependență dacă nu sunt folosite corect și cu chibzuință, de aceea sunt folosite doar la anumite momente ale lecției, în funcție de alegerea educatorului.

Cu ajutorul calculatorului pot fi concepute teste grilă care presupun vizualizarea întrebării, a variantelor de răspuns (eventual textul poate fi însoțit de imagini sugestive). Avantajul constă în interacțiunea dintre calculator și răspunsul selectat de elev (vizual și auditiv); se poate afișa punctajul din oficiu, cel acordat răspunsului curent și cel cumulativ până la acel moment.

Notarea este obiectivă, rapidă și eficientă. Testele grilă pot fi periodic actualizate. Elevii pot realiza pagini web de prezentare a școlii, a orașului, a țării (cu obiective turistice), a culturii, obiceiurilor și tradițiilor poporului român, a materialelor didactice elaborate de ei și de

profesorii lor, de informare (subiecte și bareme de corectare pentru diferite examene și concursuri școlare, manifestări științifice și cultural artistice, cărți și reviste școlare, cursuri de pregătire și perfecționare pentru elevi și pentru profesori, grafice de desfășurare a olimpiadelor și examenelor, documente oficiale, forum de discuții, note ale elevilor și date despre activitatea lor în școală, anunțuri și mica publicitate, statistici realizate de elevi pe diverse teme, mesaje, cursuri opționale, facultăți și colegii).

De asemenea, elevii pot fi antrenați în realizarea unor afișe, grafice, reviste, teste, diferite programe și softuri educaționale, jocuri, pliante publicitare, dicționare on-line, activități educative interactive care să antreneze copiii de pe întreaga planetă.

Se poate spune deci că utilizarea Internetului și a tehnologiilor moderne reprezintă cea mai complexă formă de integrare a educației informale în educația formală.

Așadar, educația este un proces evolutiv și complex desfășurat pe parcursul mai multor etape și vizând o finalitate anume, ce are în vedere formarea și dezvoltarea însușirilor intelectuale, religioase, morale și fizice ale copiilor și ale tineretului, ale oamenilor și ale societății. Deprinderile bune, formate în copilărie, rămân uneori valabile pentru întreaga viață. Calculatorul oferă posibilități reale de individualizare a instruirii chiar și la ora de religie. El se poate transforma, cu ajutorul profesorului, dintr-un mijloc de transmitere a informației, într-un instrument ce oferă programe de învățare adaptate conduitei și cunoștințelor elevului.

Educatorul este cel care trebuie să dozeze modul de folosire a instrumentelor informaționale, diversitatea lor, în așa fel încât să fie atinse obiectivele propuse ale lecției, să se dezvolte competențele vizate provocând în același timp încântare și o bună dispoziție a elevilor.

Imagine preluată de pe: <https://www.pexels.com/ro-ro/>

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE

INTERDISCIPLINARITATEA ABORDATĂ PRIN JOC

Prof. înv. preșcolar Mălinaș Livia Antonina
Liceul Tehnologic Brătianu
(Structura Grădinița cu P.P I.C. Brătianu),
Drăgășani, Județul Vâlcea

Este necesară o abordare interdisciplinară a conținutului învățării și o orientare tot mai fermă spre o formare interdisciplinară a personalității umane în vederea integrării sale într-o societate democratică dinamică.

„Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între discipline diferite cu privire la o problemă a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergență și o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere.“ (C. Cucos, 1996)

Activitățile interdisciplinare au pronunțate valențe formative. Ele contribuie la dezvoltarea intelectuală, socială, emoțională, fizică și estetică a copilului, cultivă încrederea în forțele proprii și spiritul de competiție. Între aceste activități, un loc aparte îl ocupă jocul didactic, cea mai sigură cale de acces spre sufletul copilului, spre minunata lui lume de gânduri și vise. Pentru copil, aproape orice activitate este joc.

Valențele formative ale jocului sunt multiple: îmbogățește cunoștințele și formează capacități, dezvoltă atenția, spiritul de observație, memoria și imaginația, formează motivația și atitudinea față de diverse activități, cultivă spiritul de investigație, perseverența și spiritul cooperant.

Jocurile didactice care mi-au permis o reușită abordare interdisciplinară și pe care le-am folosit la clasă cu succes fac parte din categoria metodelor active de predare-învățare și sunt jocurile de rol. Ele se bazează pe simularea unor funcții, relații, activități, fenomene, iar prin practicarea lor, elevii devin actori ai vieții sociale pentru care se pregătesc.

Din categoria jocurilor de rol cu caracter specific, voi prezenta jocul interdisciplinar *Ghidul și vizitatorii*. Scenariul acestui joc a fost proiectat ca o povestire, în care un narator (conducătorul excursiei- învățătorul) povestește desfășurarea acțiunii, iar diferite personaje (elevii cu rol de ghid și elevii cu rol de vizitatori) o interpretează. Am creat acest joc în vederea valorificării materialelor adunate de elevi în excursia- lecție pe traseul: Smeeni, Costești, Bucov, Ploiești, București din data de 25 octombrie 2019. Tema excursiei: *Monumente turistice, culturale, istorice din Muntenia*.

S-au vizitat: Grădina zoologică de la Bucov, Muzeul Satului- București, Muzeul Grigore Antipa- București și am încheiat cu spectacolul *Pădurea fermecată* la Circul de Stat București. Pe tot parcursul drumului, elevii și-au notat locurile pe unde au trecut, obiectivele vizitate, impresiile și informațiile dobândite, au făcut fotografii.

Jocul de rol amintit s-a desfășurat în cadrul unei lecții de evaluare interdisciplinară, întrucât a implicat următoarele discipline: geografie, științe, limba și literatura română, educația muzicală, literatura pentru copii, istorie. Rolul de conducător al excursiei a fost conceput și jucat de învățător, iar rolurile de ghid al fiecărui obiectiv vizitat au fost concepute de elevi,

corectate și completate de învățător. Elevii care nu au primit rol de ghid s-au constituit în grupul de vizitatori. Jocul s-a desfășurat sub forma unei excursii imaginare pe hartă. Locurile vizitate au fost marcate pe hartă prin intermediul unor vederi cu obiectivul vizitat.

Pe parcursul excursiei imaginare, a intervenit învățătorul pentru a indica traseul, pentru a răspunde la întrebările excursioniștilor și pentru a atrage atenția asupra frumuseților naturii, asupra minunatelor exponate de la Muzeul Satului sau de la Grigore Antipa. Cu ocazia acestui joc, am dat posibilitatea și celor care n-au fost în excursie să cunoască locurile vizitate.

Desfășurarea acestui joc a dat frumusețe, bogăție și animație învățării școlare, a dezvoltat gândirea, fantezia, încrederea în sine, spiritul de competiție, a cultivat sentimentul de dragoste față de patria și poporul român.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 1996
2. Ionescu, Miron; Radu, Ioan, *Didactica modernă*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 2001

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE

MUZICA RELIGIOASĂ CORALĂ ȘI ROLUL EI ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR ȘI TINERILOR

Prof. Daniela Nicoleta Din
Școala Gimnazială Petrești - Dâmbovița

Participarea copiilor și tinerilor la corurile religioase reprezintă o experiență educațională și spirituală deosebit de valoroasă, având un impact profund asupra dezvoltării lor emoționale, cognitive și sociale. Îmbinând tradiția muzicală sacră cu valorile creștine, aceste activități contribuie la formarea unui caracter echilibrat, cultivând încrederea în sine, responsabilitatea și simțul apartenenței comunitare.

Biblia ne învață că muzica are un rol esențial în apropierea de Dumnezeu și în întărirea credinței: *Lăudați pe Domnul, că bine este a cânta; Dumnezeului nostru plăcută Îi este cântarea.*” (Psalmul 146, 1).

În Noul Testament, Sfântul Apostol Pavel subliniază importanța unității în comunitate: *„Învățați-vă și povățuiți-vă între voi cu toată înțelepciunea. Cântați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-I, în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești.”* (Coloseni 3, 16). Această învățătură reflectă realitatea pe care tinerii o experimentează în corurile religioase, unde, prin muzică, își cultivă solidaritatea și respectul față de ceilalți.

Prin participarea la coruri religioase, copiii și tinerii învață să se exprime muzical, interiorizând mesajele biblice și valorile morale fundamentale, precum iubirea, iertarea și smerenia. Repertoriul muzical religios destinat copiilor din prima jumătate a secolului XX a jucat un rol esențial în educația spirituală, oferind modele de credință și devoțiune care continuă să fie relevante și în zilele noastre. Cântarea în grup devine astfel o formă de rugăciune colectivă, prin care tinerii își exprimă trăirile religioase și dezvoltă o relație mai profundă cu Dumnezeu. Educația muzicală are beneficii semnificative asupra proceselor cognitive ale copiilor, stimulând memoria, atenția și capacitatea de concentrare. Studiile arată că implicarea în activitățile corale îmbunătățește abilitățile lingvistice și inteligența emoțională, facilitând gestionarea emoțiilor și dezvoltarea empatiei (“Educație și cultură”, 2020).

Conform cercetărilor prezentate pe blogul *Educație Muzicală* (edumuzicala.ro), activitățile corale sprijină disciplina interioară și cooperarea, calități esențiale pentru integrarea armonioasă în societate. În plus, participarea la un cor oferă un cadru sigur în care copiii își pot exprima sentimentele, depășind anxietatea socială și dezvoltându-și încrederea în sine.

Activitățile extrașcolare, precum participarea la corurile religioase, joacă un rol esențial în creșterea stimei de sine și a sentimentului de apartenență la un grup (“Importanța activităților

extrașcolare”, 2021). Corurile religioase nu sunt doar comunități muzicale, ci și medii în care copiii și tinerii învață să colaboreze, să respecte autoritatea și să își asume responsabilități.

În anul 2025, participarea elevilor la corurile religioase rămâne o oportunitate valoroasă pentru copiii și tinerii care doresc să-și dezvolte atât aptitudinile muzicale, cât și pe cele spirituale și sociale. Prin cântarea corală, aceștia își întăresc relația cu Dumnezeu, învață să colaboreze armonios cu cei din jur și dobândesc o educație emoțională și culturală solidă. Această formă de implicare în viața comunității religioase îi ajută să devină adulți responsabili, echilibrați și empatici, contribuind la păstrarea valorilor creștine autentice.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

1. *** Biblia Ortodoxă, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019
2. Camara, C., *Creația muzicală religioasă românească pentru copii din prima jumătate a secolului al XX-lea*, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, 2019
3. Rusu, Ana Maria, *Importanța activităților extrașcolare în educația copiilor*, Editura D’Art, București, 2020
4. <https://edumuzicala.ro/blog-memis/>

Sursă fotografii:

1. <https://pixabay.com/photos/bell-church-monastery-religion-4101461/>

TERAPIA PRIN LECTURĂ LA ELEVII DE GIMNAZIU

Profesor Elena Ilină
Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș

Terapia prin lectură, cunoscută și sub denumirea de biblioterapie, reprezintă un instrument educațional și terapeutic puternic, care îmbină beneficiile intelectuale ale lecturii cu efectele sale vindecătoare asupra psihicului uman. În rândul elevilor de gimnaziu, această metodă poate aduce numeroase avantaje, sprijinind dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă într-o perioadă crucială a formării lor. Adolescența timpurie este o etapă în care tinerii experimentează schimbări semnificative și complexe, iar lectura ghidată poate oferi atât soluții la provocările emoționale, cât și o cale de explorare a identității personale.

Biblioterapia este utilizarea cărților și a materialelor literare pentru a sprijini procesul de vindecare emoțională și pentru a încuraja dezvoltarea personală. Prin lectura unor texte atent selectate, elevii au ocazia de a se identifica cu personaje și situații care reflectă propriile lor experiențe, emoții sau provocări. Această identificare poate facilita procesul de autoînțelegere și poate stimula un proces reflexiv, în care elevii își pot evalua reacțiile și comportamentele.

În contextul școlar, biblioterapia este deosebit de utilă pentru dezvoltarea abilităților sociale și emoționale, pentru îmbunătățirea sănătății mentale și pentru gestionarea conflictelor sau a dificultăților de adaptare specifice vârstei.

Elevii de gimnaziu se confruntă adesea cu diverse provocări emoționale: anxietate, nesiguranță, probleme de socializare sau dificultăți legate de schimbările corporale și identitatea în formare. Lectura cărților care abordează teme relevante pentru vârsta lor—cum ar fi prietenia, relația cu părinții, conflictele interioare sau curajul de a fi diferit—poate fi o sursă de confort și sprijin. Literatura le oferă un spațiu sigur în care pot explora emoții complexe fără teama de a fi judecați. Un alt beneficiu al terapiei prin lectură este dezvoltarea empatiei. Elevii care citesc despre experiențele altora, fie ele fictive sau reale, devin mai capabili să înțeleagă și să empatizeze cu cei din jurul lor. Studiile arată că elevii care citesc frecvent ficțiune dezvoltă abilități de teorie a minții, adică abilitatea de a înțelege și de a prezice comportamentele și emoțiile altor persoane. Acest lucru contribuie semnificativ la relațiile interpersonale sănătoase și la îmbunătățirea competențelor sociale.

Pe lângă beneficiile emoționale, lectura are un impact cognitiv semnificativ. Ea stimulează dezvoltarea limbajului, gândirea critică și capacitatea de rezolvare a problemelor. Elevii care sunt implicați în lectura activă devin mai competenți în analiza textelor și în interpretarea mesajelor subtile din literatură, ceea ce le îmbunătățește performanțele academice generale.

Pentru a implementa terapia prin lectură în mediul educațional, profesorii și consilierii școlari pot colabora pentru a crea programe de lectură ghidată care să se adreseze nevoilor specifice ale elevilor. Selecția cărților este un aspect crucial în acest proces. Cărțile trebuie să fie relevante pentru preocupările și interesele elevilor și să abordeze probleme emoționale într-un mod accesibil și atractiv. Exemple de teme potrivite pentru elevii de gimnaziu includ

gestionarea emoțiilor puternice, bullying-ul, dezvoltarea încrederii în sine și relațiile de prietenie.

Profesorii pot folosi sesiuni de lectură în grup, însoțite de discuții ghidate, pentru a încuraja reflecția colectivă asupra textului. Aceste discuții oferă elevilor un cadru în care să își împărtășească gândurile și să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și constructiv. De asemenea, exercițiile de scriere creativă, inspirate de lectură, pot permite elevilor să își exploreze propriile trăiri și să își dezvolte inteligența emoțională.

Un alt aspect important al terapiei prin lectură este învățarea managementului stresului și anxietății. Citirea unor cărți care abordează aceste subiecte poate oferi soluții practice și poate inspira elevii să adopte metode de gestionare a emoțiilor negative. De exemplu, poveștile despre depășirea unor dificultăți personale pot deveni modele de urmat pentru elevii care se confruntă cu situații similare în viața reală.

Succesul biblioterapiei în școli depinde în mare măsură de implicarea cadrelor didactice și a consilierilor școlari. Aceștia trebuie să fie pregătiți să identifice nevoile emoționale ale elevilor și să selecteze materialele literare potrivite. De asemenea, este important să se creeze un mediu sigur și de încredere în care elevii să se simtă confortabil să își împărtășească experiențele.

Profesorii și consilierii pot integra biblioterapia în activitățile de zi cu zi prin lecturi săptămânale urmate de discuții sau exerciții de reflecție. În funcție de nevoile elevilor, pot fi folosite și texte motivaționale sau poezie, acestea având, la rândul lor, un efect terapeutic.

Terapia prin lectură este o metodă eficientă pentru a sprijini dezvoltarea emoțională și cognitivă a elevilor de gimnaziu. Prin selecția atentă a cărților și ghidarea reflexiei asupra textelor, profesorii și consilierii școlari pot oferi tinerilor oportunități de autocunoaștere, empatie și reziliență emoțională. Într-o perioadă critică a formării lor, lectura devine nu doar un instrument academic, ci și o punte spre o mai bună înțelegere de sine și a celor din jur. Astfel, biblioterapia poate juca un rol fundamental în creșterea echilibrată și sănătoasă a elevilor de gimnaziu, pregătindu-i să înfrunte cu succes provocările vieții.

BIBLIOGRAFIE:

1. Casangiu, Larisa Ileana, *Literatura română și literatura pentru copii*, Editura Nautica, 2007
2. Pașca, Maria Dorina, *Terapia prin lectură*, Editura Ardealul, 2022

PERSPECTIVE INTERDISCIPLINARE

AUXILIARUL "FII ÎNȚELEPT!"- O NOUȚATE ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. Ceaș Maria, Școala "Prof. Paul Bănică" Târgoviște

Prof. Înv. primar Holubeanu Simona-Elena,

Școala Gimnazială Nr. 38 "Dimitrie Cantemir" Constanța

Prof. Argatu Adriana-Nicoleta, Colegiul Național Militar "Al. I. Cuza" Constanța

Auxiliarul *Fii înțelept!*, în curs de apariție la Editura Aramis, este un material didactic interdisciplinar, care propune o abordare integrată a disciplinelor **religie și comunicare în limba română** pentru **clasa a II-a**. Având o bogată experiență în predarea celor două discipline la ciclul primar, autoarele încearcă să aducă mai aproape de elevi viețile unor sfinți, evenimente din viața Mântuitorului sau ale Maicii Domnului, precum și scurte povești cu învățături morale folositoare pentru micii elevi, valorificând aceste texte, originale și atractive, în exersarea înțelegerii conținuturilor citite, în rezolvarea de exerciții ce vizează fonetica, vocabularul și gramatica limbii române, precum și în sarcini ce dezvoltă creativitatea și gândirea critică.

Culegerea cuprinde 19 teste realizate după structura probelor pentru Evaluarea Națională la clasa a II-a și vizează competențele generale și specifice ale programelor școlare în vigoare, asociate celor două discipline.

Fiecare test pentru proba **Citit** conține un text suport și 12 itemi variați atât prin tematică, cât și prin posibilitatea de răspuns. La finalul testelor sunt inserate coduri QR pentru aflarea răspunsurilor corecte, iar la finalul auxiliarului sunt inserate grile de autoevaluare care permit monitorizarea progresului elevului, toate acestea constituind o metodă inovativă.

Testele pentru proba **Scris** solicită redactarea unui bilet (de diverse tipuri), a unei invitații sau a unei felicitări și a unui text cu întrebări de sprijin, pentru care este inserată o secțiune cu recomandări și modele de rezolvare.

Auxiliarul „*Fii înțelept!*” se dorește a fi un instrument de pregătire suplimentară în vederea susținerii optime a probelor pentru Evaluarea Națională de la finalul clasei a II-a, prin intermediul unor texte atractive și cu un profund caracter religios-moral, care corespund temelor din programa pentru disciplina religie ortodoxă, clasa a II-a.

Avizul Patriarhiei Ortodoxe și al Ministerului Educației garantează corectitudinea științifică a materialului, respectarea particularităților de vârstă ale elevilor și pe cele ale disciplinelor abordate.

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ - ACTIVITATE DE VALORIZARE A PARTICIPĂRII LA CURSUL STRUCTURAT *EDUCATION OUTSIDE THE CLASSROOM - LEARNING FROM SITES, MUSEUMS, MONUMENTS & NATURE*

Pr. Prof. Adrian Popa

Liceul „Voievodul Mircea” - Târgoviște

Prof. Marcel Danțiș

Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu” - Titu

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit dr. Nifon, în perioada 09.12.2023-14.12.2023, am participat la cursul structurat *EDUCATION OUTSIDE THE CLASSROOM – Learning from sites, museums, monuments & nature*, organizat de instituția EDUCULTURE Center Ltd. din Limassol, Cipru. Mobilitatea s-a desfășurat în cadrul proiectului “Acreditare Erasmus în Domeniul Educației Școlare”, nr. de referință

2023-1-RO01-KA121-SCH-000128523, proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Programul ERASMUS+, implementat de Liceul Voievodul Mircea în perioada 2021-2027.

Educația în afara clasei (nonformală și informală) se dovedește a fi o parte esențială a dezvoltării personale a elevilor, un instrument eficient al perfecționării capacității de a descoperi și învăța, ceea ce duce la dobândirea unor importante competențe inter- și trans-disciplinare și, implicit, la îmbunătățirea generală a rezultatelor școlare.

Obiectivele cursului organizat de F.G.G. EDUCULTURE Center Education Ltd. au fost formulate plecând de la premisa că învățarea outdoor vine în completarea învățării la clasă, aducând numeroase beneficii elevilor, școlii și comunității, după cum urmează:

- informarea despre rolul, obiectivele și beneficiile educației în afara clasei;
- examinarea importanței învățării experimentale și contribuția acesteia la învățarea pe tot parcursul vieții;
- familiarizarea cu programele educaționale din muzee, situri arheologice și centre de mediu care sunt implementate în Cipru;
- studierea exemplurilor de bune practici din școlile participanților;
- studierea diferitelor metodologii și strategii pentru implementarea activităților în aer liber;

- analizarea posibilităților optime de integrare a activităților/programelor în afara sălii de clasă în domeniile curriculare, prin raportare la viziunea educațională, profilul de formare, vârsta și abilitățile elevilor;
- informarea asupra metodologiei privind implementarea vizitelor școlare și organizarea de activități scurte sau lungi în diverse situri, muzee, monumente și în natură;
- studierea diferitelor posibilități de utilizare a instrumentelor TIC pentru colectarea datelor, partajarea datelor și comunicarea lor, pentru competențe în utilizarea hărților și cartografiere, pentru activități creative;
- vizitarea de situri, muzee, monumente etc. și planificarea de activități/programe outdoor.

La acest curs am avut ocazia de a colabora cu profesori din Olanda, Germania, Portugalia și Slovenia, ceea ce a prilejuit un schimb de experiențe concrete util și revelator. Metodele de lucru utilizate s-au dovedit a fi practice și participative, au fost prezentate și examinate exemple reale, studii de caz, anchete și simulări, iar activitățile de grup au promovat învățarea reciprocă, cooperarea și colaborarea între participanți. A fost încurajat și stimulat schimbul de idei, dialogul intercultural și schimbul de bune

practici între participanți.

Ca demers de diseminare și valorizare a rezultatelor participării la acest curs am planificat activități outdoor precum:

- vizită de documentare la Mănăstirea Stelea și realizarea unei expoziții de fotografie și a unei prezentări Google cu tema *“Mănăstirea Stelea, vatră de spiritualitate și cultură românească și mărturie a împăcării dintre domnitorii Matei Basarab și Vasile Lupu”*;
- „Mănăstirea Nucet – oază de spiritualitate, cultură și natură” – excursie la Mănăstirea Nucet, drumeție în pădurea Nucet și realizarea unei hărți a mănăstirii, precum și a unei expoziții de fotografie și informare;
- vizită de documentare la Ansamblul muzeal Curtea Domnească din Târgoviște și realizarea unei expoziții cu tema *“Curtea Domnească din Târgoviște - reper al istoriei și culturii din vechea Cetate de Scaun a Țării Românești”*;
- studiu de caz la Mănăstirea Dealu și Muzeul Tiparului despre primele tipărituri din România și realizarea unei prezentări PPT cu tema *“Mănăstirea Dealu, vatră de spiritualitate și cultură românească și locul tipăririi primelor cărți de pe teritoriul țării noastre (1508-1510-1512)”*;
- „Pe urmele domnitorului Matei Basarab: ctitoriile sale târgoviștene - repere ale moștenirii spirituale, culturale și istorice a poporului român” - studiu de caz despre arta și arhitectura bisericilor târgoviștene și expoziție de fotografie – pe care să le publicăm pe site-ul și pagina de Facebook ale liceului.

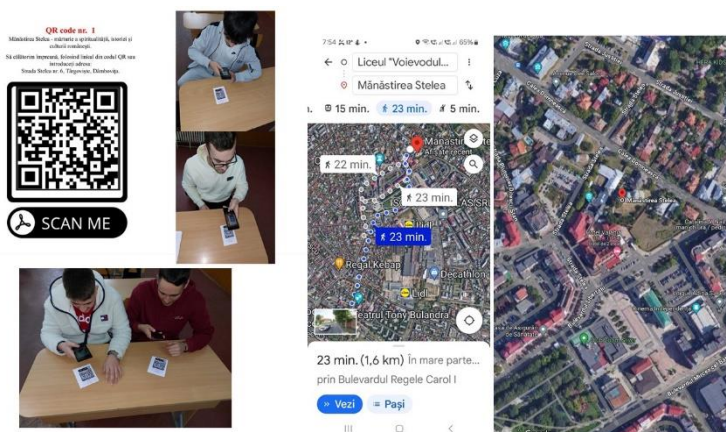
Dintre acestea, doresc să evidențiez activitatea *„Mănăstirea Stelea, vatră de spiritualitate și cultură românească și mărturie a împăcării dintre domnitorii Matei Basarab*

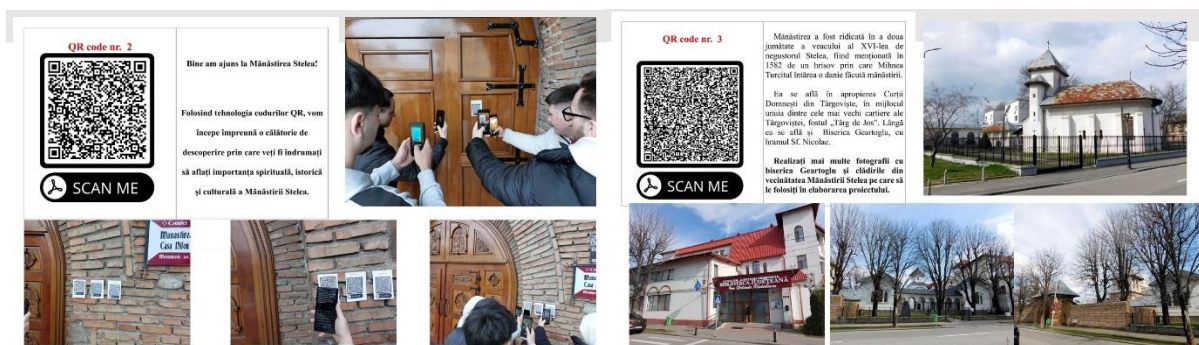
și Vasile Lupu” desfășurată în parteneriat cu Mănăstirea Stelea și în care au fost implicați elevi de la clasa a XII-a H de la Liceul Voievodul Mircea din Târgoviște. Activitatea a fost gândită în două etape: o primă etapă desfășurată în incinta Mănăstirii Stelea, urmată de o a doua etapă, respectiv prezentarea în casă a expoziției de fotografie și a materialelor realizate de grupul de elevi implicați în prima etapă.

În proiectarea și desfășurarea activității am urmărit atingerea C.G.5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ, respectiv a C.S.5.1. *Sintetizarea și prezentarea contribuției voievozilor români la formarea și dezvoltarea culturii naționale, utilizând cunoștințe dobândite la diferite discipline.* De asemenea, am avut în vedere competențele cheie europene pentru învățarea pe parcursul întregii vieți: „Competența digitală” (TSI – Tehnologia societății informației), „A învăța să înveți”, „Competențe sociale și civice” și „Sensibilizare și exprimare culturală”.

Ca resursă de timp, am alocat 120 minute pentru etapa întâi și 50 minute pentru etapa a doua, iar activitatea a fost gândită ca exercițiu de învățare prin descoperire, sub forma *Treasure hunt*, folosind în acest sens aplicații (<https://qr.io/>, <https://ro.qr-code-generator.com/>, <https://qr-code.io/>) de generare a codurilor QR statice (text). Aceleași programe permit crearea codurilor QR dinamice care oferă o varietate mult mai mare de transmitere a informației, inclusiv video, audio sau linkuri către site-uri ori aplicații, dar acestea sunt contra cost și au valabilitatea limitată. Am ales codurile QR ca instrumente prin care să transmit elevilor informații și instrucțiuni care să-i călăuzească în descoperirea importanței spirituale, istorice și culturale a Mănăstirii Stelea datorită atractivității pe care această tehnologie o exercită asupra lor, dar și pentru eficiența codurilor QR ca interfață de comunicare dirijată și învățare prin descoperire.

Primul cod QR a fost plasat în sala de clasă pe banca fiecărui elev și prin el am transmis elevilor, atât invitația de a participa la activitate, cât și adresa la care se găsește Mănăstirea Stelea în Municipiul Târgoviște, unde au ajuns în aproximativ 23 minute, folosind aplicația Google Maps.

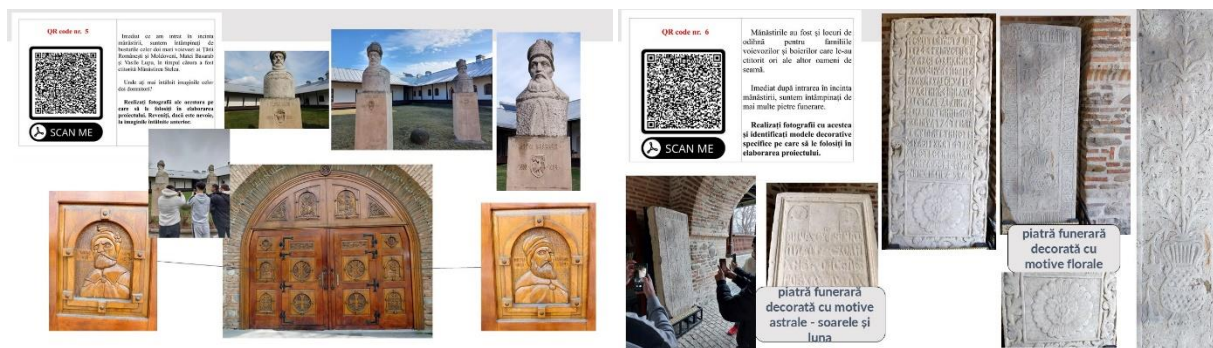

Odată ajunși la Mănăstirea Stelea, elevii au găsit la poarta mănăstirii codul QR nr. 2, prin care li s-au comunicat detalii despre activitatea de învățare la care participă, și codurile QR nr. 3 și 4, prin care li s-au transmis informații generale și primele sarcini de învățare: **QR 3:** „Mănăstirea a fost ridicată în a doua jumătate a secolului al XVI-lea de negustorul Stelea, fiind menționată în 1582 de un hrisov prin care Mihnea Turcitul întărea o danie făcută mănăstirii. Ea se află în apropierea Curții Domnești din Târgoviște, în mijlocul unuia dintre cele mai vechi cartiere ale Târgoviștei, fostul „Târg de Jos”. Lângă ea se află și Biserica Geartoglu, cu hramul Sf. Nicolae. Realizați mai multe fotografii cu biserica Geartoglu și clădirile din vecinătatea Mănăstirii Stelea pe care să le folosiți în elaborarea proiectului.” și **QR 4:** “Încă de la poarta mănăstirii descoperim indicii despre rolul Mănăstirii Stelea în consolidarea legăturilor de credință și viață între domnii Țării Românești și ai Moldovei, respectiv Matei Basarab și Vasile Lupu. Veți observa că ele se regăsesc de mai multe ori în mănăstire. Care credeți că sunt aceste indicii? Căutați-le pe toate și, după ce le-ați identificat, realizați fotografii pe care să le folosiți în elaborarea proiectului!”.

De la poarta mănăstirii începând, prin intermediul săgeților de direcționare, elevii au fost îndrumați în privința traseului pe care să-l urmeze în desfășurarea activității. De asemenea, este important de precizat că fiecare sarcină de învățare a fost însoțită de cerința de a realiza fotografii care să fie folosite ulterior în realizarea expoziției de fotografie și a prezentării Google.

După realizarea sarcinilor cerute de aceste coduri QR, elevii au pătruns în incinta mănăstirii unde au fost întâmpinați de busturile celor doi mari voievozi ai Țării Românești și Moldoveni, Matei Basarab și Vasile Lupu, în timpul cărora a fost ctitorită Mănăstirea Stelea.

Prin codul **QR 5** au primit informații în acest sens, dar și sarcina de a identifica și alte locuri din mănăstire unde se găsesc imaginile celor doi domnitori. La turnul clopotniță, scanând codul **QR 6**, elevii au primit informații despre folosirea ctitoriilor ca gropnițe ori necropole boierești și domnești și despre semnificația istorică și culturală a acestei tradiții străbune. Ca sarcină de învățare, prin **QR 6** le-am cerut să studieze

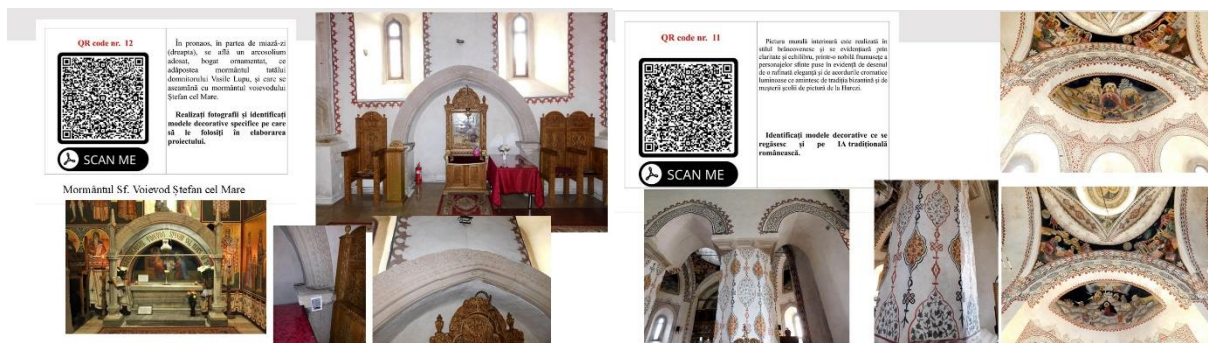

înscrisurile de pe pietrele funerare expuse la baza turnului clopotniță și să identifice elementele decorative folosite. În continuarea activității am urmărit descoperirea exteriorului bisericii mănăstirii. La intrarea în biserică, participanții au găsit codurile QR 7-10 prin care au primit informații și sarcini de învățare despre hramul bisericii (**QR 7**), despre elementele arhitecturale comune cu biserica Mănăstirii Sf. Trei Ierarhi din Iași (**QR 8**) și despre îmbinarea dintre arta și arhitectura moldovenească și cea din Muntenia domniei lui Matei Basarab, care oferă unicitate și valoare inestimabilă bisericii Mănăstirii Stelea (**QR 9**).

Etapa următoare a activității a început în pridvorul închis al bisericii mănăstirii, unde participanții au fost întâmpinați de monumentală intrare în pronaos și icoana Adormirii Maicii Domnului. După ce au scanat codul **QR 10**, elevii au primit informații despre Pisania sculptată și sarcina de a identifica elementele decorative specifice, printre care și stema Țării Moldovei.

Codul **QR 11** le-a oferit participanților la activitate informații despre pictura murală interioară și le-a solicitat să identifice modelele decorative și similitudinea acestora cu ia tradițională românească, iar codul **QR 12** i-a îndrumat în descoperirea arcosoliumului adosat care adăpostea mormântul tatălui domnitorului Vasile Lupu și au avut ca sarcină de lucru realizarea unei paralele între acesta și mormântul Sf. Voievod Ștefan cel Mare, aflat la Mănăstirea Putna.

Săgețile de direcționare i-au introdus apoi pe elevi în naosul bisericii unde au fost îndemnați să studieze comparativ cele două turle și iconografia absidelor și a catapetesmei. **QR 13**, pe lângă o succintă prezentare a celor două turle, împodobite cu picturi de o frumusețe aparte, sprijinite pe pandantive cu icoanele Sfinților Evangheliști, respectiv ale Sfinților Melozi, a cuprins ca sarcină de lucru fotografierea iconografiei turlelor și absidelor naosului în vederea identificării elementelor iconografice și artistice și a realizării unei prezentări comparative cu alte monumente din perioada lui Matei Basarab.

Codurile **QR 14** și **QR 15** au dirijat învățarea prin descoperire către icoanele catapetesmei și au îndrumat pe elevi într-un alt spațiu important din complexul monahal Stelea, Casa Nifon, respectiv Muzeul Stelea, în care sunt expuse obiecte de cult de mare valoare istorică și artistică, icoane vechi, datând chiar din perioada lui Matei Basarab, prezentări istorice ample și documente și cărți vechi de mare valoare.

QR 15 le-a solicitat participanților la activitate să identifice și să fotografieze icoanele originale în vederea realizării unei prezentări comparative a icoanelor originale, din timpul lui Vasile Lupu și Matei Basarab, și cele actuale. Ulterior, **QR 16** a dirijat atenția elevilor spre cărțile și documentele vechi de mare valoare istorică și spirituală.

La ieșirea din incinta Mănăstirii Stelea, **QR 17** le-a comunicat modul în care va fi finalizată și valorificată activitatea de învățare, respectiv realizarea unei expoziții de fotografie și a unei prezentări Google pe care să o folosim la clasă la proxima lecție.

După desfășurarea ambelor etape în care a fost proiectată această activitate de învățare prin descoperire, elevilor li s-a solicitat să ofere feedback-ul necesar, care a fost unul pozitiv. Amintesc doar faptul că, în cele două săptămâni următoare desfășurării acestei activități, în total, 23 dintre elevii clasei participante au vizitat individual sau în grup Mănăstirea Stelea (nici unul dintre ei nevizitând anterior această mănăstire și despre care nu știau aproape nimic) și 21 dintre ei au vizitat Complexul Muzeal Curtea Domnească (dintre aceștia 18 nevizitându-l anterior).

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

ÎNVIEREA DOMNULUI - MÂNTUIREA NOASTRĂ

Prof. Nicoleta Bolea,
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, din Vaslui

În luna aprilie a anului 2023, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” din Vaslui, reprezentată de doamna profesor Nicoleta Bolea a încheiat un Protocol de colaborare cu Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătaru” din Vaslui, în scopul organizării Proiectului „Învierea Domnului-mântuirea noastră”. Proiectul s-a desfășurat pe parcursul a două zile. Prezentăm activitățile aferente acestui proiect.

1) Învierea Domnului prin joc și poezie

Pe data de 24 aprilie 2023 elevii clasei a IV-a A, coordonați de doamna profesor Nicoleta Bolea și doamna învățătoare Emilia Barzu, au participat la întâlnirea „Învierea Domnului prin joc și poezie”, desfășurată la Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătaru” din Vaslui. În cadrul întâlnirii au avut loc câteva activități, din partea școlii noastre:

1. „Ghici cine? Ghici ce?”- un joc didactic prin intermediul căruia s-au evaluat cunoștințele elevilor legate de Florii, Săptămâna Patimilor și Învierea Domnului.

2. Un program artistic alcătuit dintr-un recital de câteva poezii și cântece pascale.

3. Oferirea Bibliotecii Județene unui panou tematic, realizat de elevi.

Doamnele bibliotecare au prezentat elevilor sălile bibliotecii, activitățile care se desfășoară săptămânal și câteva cărți.

2) Tradiții și simboluri creștine pascale la români

Pe 27 aprilie, a avut loc o nouă întâlnire din cadrul Proiectului „Învierea Domnului-mântuirea noastră”, încheiat cu Biblioteca Județeană „N. M. Spătaru” din Vaslui. Gazda întâlnirii a fost Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, din Vaslui.

La începutul întâlnirii, doamna Mihaela Trifan, șef serviciu, la Biblioteca Județeană, a prezentat elevilor o serie de argumente în susținerea importanței lecturii: stimulează creativitatea, empatia, formarea vocabularului și a unei gândiri constructive, ajută la dezvoltarea personală, la găsirea unui loc de muncă potrivit. Mai apoi, doamna Trifan a recomandat elevilor câteva cărți: „15 zile fără internet”- Sophie Rigal-Goulard; „A șaptea dorință”- Kate Messner; „Cerneală și stele” - Kiran Millwood Hargrave; „Cuvinte în albastru intens”- Cath Crowley; „Jurnalul unui adolescent timid”- Stephen Chbosky.

În a doua parte a întâlnirii, s-a desfășurat activitatea din cadrul Proiectului „Învierea Domnului-mântuirea noastră”. Coordonați de doamna profesor Nicoleta Bolea, elevii clasei a VII-a A au descoperit o serie de tradiții populare românești, legate de sărbătoarea Învierii Domnului,

din trei zone: Bucovina,

Muntenia și Transilvania. Dintre acestea amintim: încondeierea de ouă; Vinerea Seacă; stropitul fetelor; crai de judecată; cocoși albi; focuri de veghe. În partea finală a întâlnirii, elevii au aflat faptul că avem câteva simboluri pascale valabile pe tot cuprinsul țării: crucea, oul, mielul, pasca, lumânarea de Înviere.

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

FESTIVALUL DE COLINDE „MĂRUȚ MĂRGĂRITAR”

Prof. Ciurea Floricica Daniela
Școala Gimnazială Grigore Rădulescu - Bezdead

Ca în fiecare an, ediția a VI-a 2024-2025 a Festivalului de colinde „MĂRUȚ MĂRGĂRITAR” din cadrul proiectului regional „TRADIȚIA LA EA ACASA” a fost plină de emoție, o ediție memorabilă.

Scopul proiectului este păstrarea și promovarea tradițiilor și a valorilor poporului român.

Nașterii Domnului.

Colindele populare exprimă misterul Întropării lui Dumnezeu în cuvinte simple, calde, care intră în inima oricui.

Copiii au înțeles că ele sunt bijuterii ale tezaurului nostru național, ne

Ne-am bucurat de colinde pe plaiurile bezdedene.

Sute de copii, din 10 unități școlare au urcat pe scena Casei de Cultură „Mihai Eminescu” din Bezdead, să aducă prin frumoasele colinde bucuria

luminează mintea, ne mișcă inima și fac legătură între generațiile prezente și cele trecute.

Publicul a fost încântat de spectacolul oferit de colindători.

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE LA DISCIPLINA RELIGIE

Profesor: Gligor Alina- Petruța,
Colegiul Agricol „Traian Săvulescu”, Târgu- Mureș

Când cineva învață pe alții, învață și el mai mult, iar când vorbește ascultă și el de cele mai multe ori împreună cu ascultătorii săi, „...pentru că Unul este Învățătorul...” (Matei 23, 8) și al celui ce vorbește și al celui ce ascultă. El este cel care adapă și mintea și cuvântul” (Sfântul Clement Alexandrinul).

Educația religioasă are o deosebită importanță deoarece conduce la formarea unor deprinderi și a caracterului religios-moral. Acest lucru, însă, nu se poate realiza fără însușirea unui volum de informații. Trebuie un echilibru între formativ și informativ. Activitățile extracurriculare, la religie își propun să ofere un cadru propice și adecvat dezvoltării elevilor, care să dea mai multă libertate, deschidere, cunoaștere de sine, comuniune cu aproapele și nu în ultimul rând, apropiere de Dumnezeu.

Cele mai cunoscute activități extracurriculare, utilizate la ora de religie sunt:

1. Cateheza, care are rolul de a transmite cunoștințe religioase credincioșilor de toate vârstele. Etimologic vorbind, această „învățare prin viu grai”, este destul de folosită și în cadrul orei de religie, când elevii sunt organizați pe clase, pe criterii de vârstă și se discută pe marginea anumitor teme religioase, de interes general.

2. Serbarea religioasă, reprezintă o activitate ce presupune trezirea sentimentului religios, ce se organizează cu ocazia unor mari praznice împărătești, precum Nașterea Domnului sau Învierea. Impactul acestor manifestări este unul deosebit, stimulând și dezvoltând aptitudini speciale, de relaționare, de cunoaștere și comuniune cu ceilalți.

3. Participarea la cultul divin, la slujbele bisericii, reprezintă o modalitate de a experimenta cunoștințele ce le-au asimilat la ore.

4. Activități filantropice – menite să evidențieze împlinirea poruncii iubirii, primită de la Domnul Iisus Hristos. Elevii trebuie antrenați în astfel de activități, deoarece le este benefică experimentarea săvârșirii faptelor bune, trăirea sentimentului de întrajutorare, a împlinirii sufletești și empatizarea cu cel nevoiaș.

5. Vizitele la biserici și mănăstiri, lăcașuri de cult, le va permite elevilor să experimenteze diverse modalități de trăire a credinței ortodoxe. Totodată, le oferă posibilitatea de a dobândi sau aprofunda cunoștințe religioase. Din acest motiv, există cele trei tipuri de vizite și excursii: de introducere, organizate în vederea comunicării de noi cunoștințe, de consolidare și de fixare a cunoștințelor.

6. Expozițiile de icoane (picturi, desene), constituie o altă activitate extracurriculară ce oferă elevilor mai multe beneficii, de la dezvoltarea autonomiei sociale și până la creșterea stimei. De asemenea elevii au ocazia prin intermediul acestei activități să își pună în valoare talentele, dar și cunoștințele religioase.

7. Concursuri și olimpiade școlare – fac parte din categoria activităților extracurriculare la care elevii pot participa opțional sau la recomandarea profesorului. Rolul acestora este acela de a-l antrena pe elev în spiritul creștin, prin dezvoltarea capacităților intelectuale sau artistice. De asemenea, concursurile și olimpiadele școlare pot substitui anumite cerințe din partea elevilor, care nu pot fi realizate în mediul școlar, în activitățile sale cotidiene.

În concluzie, totalitatea activităților extracurriculare menționate mai sus, au rolul de a influența pozitiv o reală dezvoltare a personalității elevilor. Aceste activități dezvoltă imaginația, sunt benefice în formarea unor noi deprinderi, îi responsabilizează pe elevi în vederea împlinirii îndatoririlor creștinești, la identificarea trăirii adevărilor religioase și la îmbunătățirea vizibilă a comportamentelor creștinești.

BIBLIOGRAFIE

- Țîru C. Maria, *Pedagogia activităților extracurriculare* – Suport de curs, Cluj-Napoca, 2007
- Ionescu Miron, Chiș Vasile, *Mijloace de învățământ și integrare a acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- Lazăr Viorel, Cărășel Aurel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, Craiova, 2007
- Timiș, Vasile, *Religia în școală - valențe eclesiologice, educaționale și sociale*, Editura Presa Clujeană, Cluj Napoca, 2004
- Cucoș, Constantin, *Educația religioasă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
- Golu, Pantelimon, *Psihologia învățării și dezvoltării*, Editura Fundației Humanitas, București, 2001
- Șebu, Sebastian, *Metodica predării religiei*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2000
- Imagini preluate din arhiva personală

LEGĂTURA DINTRE RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Învățător Cîrstea Gabriela,

Școala Gimnazială „Diaconu Coresi”- Fieni, Dâmbovița

Se spune că Religia și Filozofia au fost strâns legate împreună, până în momentul separării lor. Actual ramura filosofiei care evidențiază principii ce țin de religie este filosofia Stoică. Stoicismul este un curent al filosofiei antice implementat de Zenon din Kition, a cărei școală s-a aflat în Atena. Adepții stoicismului aveau trei elemente care formau cadrul auto-cunoașterii, anume: libertatea, virtutea și fericirea. Pe de altă parte, în cadrul Religiei se pot observa cele trei mari virtuți creștine: credința, nădejdea și dragostea, care orânduiesc buna desfășurare a vieții credinciosului. Cei mai mari reprezentanți ai stoicismului au fost: Zenon, în partea filozofiei antice, lucrarea cea mai importantă a lui fiind „Fragmentele stoicilor vechi”, Seneca în filozofia clasică, cu lucrarea „Scrisori către Lucius”, iar în epoca modernă a filozofiei s-au evidențiat Epictet și Marcus Aurelius a căror contribuție se regăsește în cartea „Stoicii”.

Dacă aducem în discuție perioada modernistă a stoicismului, Epictet și Marcus Aurelius s-au aflat în antiteză din punct de vedere al statutului social, dar ambii aveau o credință foarte puternică. Epictet, a fost un om care a avut o viață tumultuoasă, mai întâi secretar al împăratului Nero, apoi spusus la exil în Nicopolis, devenind sclav roman. Cea mai memorabilă replică a lui Epictet a fost: „Indiferent cui slujești, la ce împărat ești, să nu uiți niciodată că adevăratul împărat se află în cer. Deci nu nădăjdui pentru ce e pe pământ ci nădăjduiește către cer!”. Timp cât a stat în exil, vorba aceasta o spunea tuturor, astfel împăratul Epaphroditus, i-a oferit două opțiuni: să înceteze din a mai rosti astfel de vorbe sau să moară. Sfârșitul lui Epictet a fost tragic, împăratul sfărâmându-i picioarele, în ciuda acestui fapt ultimele vorbe ale filozofului au fost: „Laudă divinitatea, căci ce e trupesc se va rupe!”.

Așadar, evenimentul filosofic se aseamănă cu pilda din Vechiul Testament: „Dreptul Iov”. Iov, era un om bogat, gospodar cu o credință desăvârșită în Dumnezeu. Însă viața sa avea să schimbe radical în momentul în care necuratul a vrut să intervină vrând să arate că Iov nu este atât de credincios pe cum se pare și că la prima greutate pe care o va avea, se va lepăda de Dumnezeu. Astfel, lui Iov au început să îi piară vitele, să i se îmbolnăvească copiii, la final murind toți membrii familiei, el rămânând singur, extrem de bolnav, dar la fel de credincios. De amintit sunt cuvintele lui: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului Binecuvântat!”. Văzând că nu poate să-l ispitească necuratul, s-a lăsat păgubaș și se spune că Dumnezeu l-a răsplătit pe Iov însutit. Astfel, în ambele parabole atât cea teologică cât și cea filosofică putem spune că cel mai potrivit verset din Sfânta Scriptură este cel din Evanghelia după Ioan 11, 25: „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi”. Un alt exemplu este Sfântul Mare mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir. A avut o moarte martirică, acesta nu s-a lepădat de credință. Etimologic, „Dimitrie” provine de la Grecesul „Demetros” și înseamnă „mama pământului”. Sfântul Dimitrie, îndemna oamenii la rugăciune continuă, aceasta fiind calea spre transcendență, fapt susținut și de Epistola 1, Tesaloniceni: „Bucurați-vă pururea. Rugați-vă neîncetat...”.

În altă ordine de idei, filosofia susține că viața este un drum inițiator al sufletului, fapt ce este consemnat și de religie, scopul principal al omului pe Pământ fiind mântuirea. Filosofii Marcus Aurelius și Seneca au susținut de-a lungul timpului aceeași idee: „De la Socrate puteți învăța cum să vă pregătiți sufletul în timpul vieții.” Platon, relatează sfârșitul marelui înțelept, Socrate, în dialogul platonice „Phaidon, sau despre suflet”. Socrate susține nemurirea sufletului printr-un număr impresionant de argumente și sfătuiește omenirea să se inițieze, să creadă din tot sufletul în divinitate și să nădăjduiască în aceasta. O frumoasă replică care se regăsește și în Biblie doar că sub altă formă este reprezentată în dialogul platonice de parafrizarea lui Socrate asupra clementului, Olympiodorus care a spus: „Mulți purtători de thyrs, puțini bacanți”, acești bacanți fiind adevărații filozofi. În Sfânta Scriptură, în Matei 22:14: „Mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși.” Socrate, a fost supus de asemenea la exil oferindu-se două variante: oprirea din a mai predica filosofie și moartea (bând otrăvă- „cucută”). Dialogul platonice, încheindu-se cu o puternică caracterizare a lui Socrate: „cel mai virtuos, înțelept și cel mai drept om din aceea vreme”.

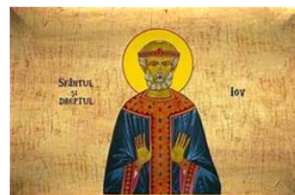
În lumina acestor idei, se poate observa legătura armonioasă dintre religie și filosofie, prin intermediul exemplelor oferite. De asemenea, filosoful și profesorul român, Alexandru Surdu, susține despre filosofie că: „Filosofia de-a lungul istoriei a suferit un ciclu, perioade negre, perioade de glorie, este ca bufnița Minervei care își ia zborul în amurg și renaște precum pasărea Pheonix din cenușă”. Pe de altă parte, credința în Dumnezeu trebuie să fie principalul obiectiv al vieții noastre, să mulțumim Domnului, să valorificăm tot ceea ce ne-a fost de El și referitor la cele scrise, frumos spunea Sfântul Apostol Petru: „Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi”.

Sf. Mare Mucenic Dimitrie

Învierea Domnului

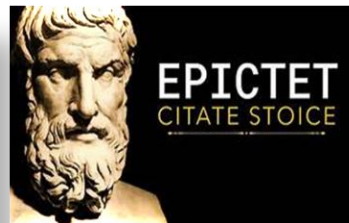
Sf. și Dreptul Iov

„Moartea lui Socrate”

„Școala din Atena”

Filozoful Epictet

FRAGMENTE BIBLICE DESPRE POTOP ÎN FACERE

Prof. Uliuliuc Ana,
Școala Gimnazială Popricani, județul Iași

În capitolul al VII-lea din cartea Facerea, textul scripturistic ne prezintă aspecte esențiale despre potop, despre porunca divină și îndeplinirea acesteia. Declanșarea potopului este precedată de porunca lui Dumnezeu față de Noe, în care i se precizează să intre în corabie împreună cu familia sa, și fauna din acel timp: „din toate animale curate vei lua cu tine câte șapte perechi, parte bărbătească și parte femeiască, iar din animalele necurate câte o pereche.” (Facere 7, 1-5) De asemenea se menționează toate detaliile referitoare la viețuitoarele care vor fi luate pe corabie, pentru a fi salvate de potop, „așa cum Dumnezeu îi poruncise.” (Facere 7, 7-9; 13-16) În versetul al șaselea ni se spune că Noe avea șase sute de ani când a început potopul. Potopul a durat patruzeci de zile și patruzeci de nopți cu ploaie abundentă și întregul pământul a fost inundat, afirmație întâlnită în versetul al șaptesprezecelea.

Potopul, pe de o parte, reprezintă o lecție de atitudine a lui Dumnezeu față de păcatul omenesc în general, iar pe de altă parte, de anunțare simbolică a Sfintei Taine a Botezului. Astfel, într-o primă interpretare simbolică, potopul este declanșat de divinitate cu scopul creării din nou a unei lumi mai bune, morale, sfințitoare, din apă. Apa, în creștinism, este elementul renașterii spirituale. Nașterea lumii și a unei persoane umane se face din apă și din Duh. Această renaștere în Duh a omului se realizează prin Sfânta Taină a Botezului și presupune moartea omului vechi față de păcat și renașterea lui față de virtute, a unui om pur, fără păcat, plin de virtute cu o viață curată, duhovnicească în Hristos. O altă interpretare simbolică a Potopului din Vechiul Testament este că reprezintă o prefigurare a Botezului purificator de păcate (în numele Dumnezeului adevărat, întreit în Persoane, a Sfintei Treimi) din Noul Testament. Prin Potop a avut loc nimicirea păcatului și astfel a renăscut o viață în Duh și Adevăr, adică în virtute. Păcatul strămoșesc a fost învins prin Sfânta Taină a Botezului.

În susținerea aspectului științific, menționez un articol publicat la Doxologia „*Evidențe științifice despre potop*”, tradus și adaptat de Pr. Ioan Valentin Istrati, în care menționează despre noile descoperiri din Turcia. Se vorbește despre existența unei civilizații înghițite de potop. În interviul realizat de Chistiane Amanpour, de la postul TV ABC din Statele Unite, cu unul dintre cei mai faimoși exploratori sub-acvatici, Robert Ballard, acesta afirma că „am cercetat acolo pentru a găsi potopul. Am găsit nu doar o mișcare ușoară, o creștere a nivelului mării, ci un potop devastator, pământul care a fost înghițit de ape a rămas sub ape.”

Unele aspecte de limbaj le voi analiza din punct de vedere lingvistic, voi comenta unele aspecte fonetice asemănătoare și cele diferite cu privire la vocalismul faptelor de limbă care au fost înregistrate în câteva fragmente din prima parte a Vechiului Testament (Facerea 7). În realizarea alternanțelor la nivel fonetic am folosit textele din *Palia de la Orăștie*, *Biblia de la București 1688*, *Manuscrisul 45*, *Manuscrisul 4389*, cât și din *Biblia de la Blaj 1795*. Am urmat modelul propus în studiile lingvistice de Vasile Arvinte, acele texte apărute în seria *Monumenta linguae Dacoromanorum*, studiul lingvistic al autorului Alexandru Gafton, acele texte specifice

Paliei de la Orăștie, 2005. În realizarea cercetării comparativ istorică cu textele din perioada modernă am folosit ediția realizată și adnotată de Bartolomeu Anania, 2011. Astfel, îl voi aborda pe [a] din prima silabă, din perspectivă fonologică, prezentând câteva exemple evidențiate, menționându-se și forma cuvintelor existente din variantele propuse spre comparare. Vocala simplă [a] este întâlnită în forma „șapte” în *Facerea 7,3; Palia de la Orăștie, Biblia de la București 1688*, în prima silabă. În *Facere 7,3; Manuscrisul 45, Biblia de la Blaj 1795*, cu forma „șeapte”, avem fonetismul vocalic [ea] evidențiat în prima silabă. Un alt citat, în *Facerea 7,4* avem forma „șapte” în *Palia de la Orăștie, Biblia de la București 1688* în alternanță cu forma „șeapte” în *Manuscrisul 45, Biblia de la Blaj 1795*. Se observă alternanța dintre vocala simplă [a] cu fonetismul vocalic [ea]. Așa cum se observă în exemplele menționate, formele arată alternanța fonetică dintre [a] și [ea]. Acest fapt scoate în evidență că în limba română veche nu există un singur uz al formelor, ci mai multe uzuri.

Din titlul menționat, mi-am manifestat intenția ca acest articol să fie o punte de legătură între credință, morală și știință. În sprijinul credinței ortodoxe am menționat aspectele simbolice referitoare la Potop și cele lingvistice care întregesc mesajul scripturistic.

BIBLIOGRAFIE:

1. ARVINTE, Vasile (*et alii*), *Monumenta Linguae Dacoromanorum, Biblia Dumnezeiasca Scriptură vâche și nouă 1688, Part I, Genesis*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1988, pp.182-183.
2. *Biblia cu ilustrații*, Volumul I, *Pentateuhul*, versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul și mitropolitul Clujului, Editura Litera Internațional, 2011, pp. 36-37.
3. CARMEN, Ghiniță, *Potopul*, Editura Larisa, 2013.
4. SIMIONESCU, I. *Lămurirea potopului, Cunoștințe folositoare, „Știință pentru toți”*, Editura „Cartea Românească” S.A., Biblioteca Universității Iași, 1927.
5. <https://doxologia.ro/evidente-stiintifice-despre-potop>.

RELIGIA ȘI ȘTIINȚA ÎN ARMONIE CONCEPTUALĂ

Prof. Cânda Letiția,
Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

La început a fost credința, care a clădit în oameni multiple idealuri, vise pentru care luptă, însoțiți de speranță. Legenda cutiei Pandorei, când toate relele s-au împrăștiat pe Pământ, spune că speranța a rămas pitită într-un colț. De fapt, ea ne călăuzește, ne face să trăim, să existăm. Filosofii au început să se gândească la umanitate și la lumea din jurul lor, având loc, în timp, o segregare și respectiv o compartimentare a științelor naturii. Acest tip de concepție a fost benefic pentru îmbunătățirea rezultatelor cercetărilor, pe măsura evoluției cognitive și pune în evidență o suprapunere extraordinară a conceptelor între diferitele domenii de studiu. Perspectiva de ansamblu înseamnă și depășirea unor bariere, una dintre cele mai mari provocări fiind asigurarea unui „limbaj al consensului”, înțelegerea de bază a conceptelor, termenilor și metodologiei implicate în problema de cercetare. De fapt, abordarea care integrează concepte, metode și conținuturi din mai multe domenii, încurajează explorarea conexiunilor, pentru a promova o înțelegere mai complexă, sistemică a unui anumit subiect sau problemă.

Există riscul creării unui blocaj în discutarea ideilor, rezolvarea problemelor puse în discuție sau obținerea unui feedback adecvat, pozitiv, fiecare fiind instruit să abordeze tema din direcții diferite, specifice propriilor seturi de probleme și metodologii. Cercetările zilelor noastre permit emergența domeniilor de cercetare, care să asigure conlucrarea, impunându-se dirijarea spre zone specializate de cercetare, combinând instrumente și concepte din diferite fluxuri ale științelor, devenind astfel, discipline independente și care oferă o soluție imersivă din știință și practică, cu impact real, pozitiv asupra societății. Mai mult decât atât, tratarea în această manieră, poate fi considerată ca un scop comun pentru comunitate, în învățarea reciprocă dintre oameni de știință și teologi, despre probleme complexe, relevante pentru societate.

Cheia joncțiunii dintre studiul științific și religie, o abordare din diferite perspective, poate fi considerată esențială în formarea gândirii critice, pentru formularea unor concluzii semnificative și pentru a oferi alte viziuni integratoare, complexe. Pentru materializarea consensului, se impune flexibilitate și deschidere, centrarea pe problemă, prin implicare și colaborare, în vederea găsirii pârgărilor necesare noilor concepte. Rezultatele spectaculoase ale cercetării ultimelor decenii au permis dezvoltarea de noi tehnici, și implicit, de noi instrumente, care să contribuie semnificativ la găsirea răspunsurilor de care avem cu toții nevoie, cu perspective mai vaste asupra lumii înconjurătoare și pentru a se putea realiza noi legături logice, nuanțate și cuprinzătoare, ale mai multor domenii de cunoaștere, astfel încât să fie explorate conexiunile dintre acestea.

Este greu de înțeles un fapt al zilelor noastre, de-a dreptul paradoxal, acela că în epoca actuală, recunoscută deschis sau tacit de umanitate că stă sub imperiul unei concepții materialiste se amplifică, se diversifică credințele religioase, crește numărul grupărilor politice teroriste, dictaturile pe toate meridianele lumii, cu toate cuceririle din reduta realității obiective,

cu toate realizările spectaculoase pe scara cunoașterii, născând în om deruta nu numai gnoseologică, dar și cea psihologică, prin întrebări asupra condiției umane.

Descoperirea tainelor proprietăților materiei, a multora dintre fenomenele naturii au dus la emergența religiei cu știința, îmbinând religia cu era progresului fulminant al cunoașterii. Apa, esența vieții, amintită atât de des prin Botez sau prin Potopul lui Noe, are acum conotații legate de hidroenergie, structura organismului uman sau rezerve naturale. Energia beneficiază de mai multe valențe, de la energia divină la valorificarea multiplelor tipuri de resurse terestre sau din Univers. Studiul teologic a încurajat filosofii spre cunoașterea mai profundă a cerului și a pământului, a naturii, în general, pentru ca apoi, teoriile elaborate să ducă la evoluția cercetărilor și dirijarea lor pe domenii specifice. Fără contribuția religiei, a filosofilor, nu ar fi fost posibilă proiectarea științifică, marcată în ultima perioadă, de realizări și concepte care depășesc limitele imaginației omului obișnuit. Interferența religiei cu științele deschide perspective care converg în înțelegerea spațiului temporal și atemporal. Abordarea multiplă nu implică fuziunea celor două, dar permite dialogul, interacțiunea acestora, respectându-se diferențele de abordare, totodată cu recunoașterea interdependenței acestora, în scopul explorării și înțelegerii Universului, a cerului și a Pământului.

Atâta timp cât nu va exista o luptă pentru supremație, știința și religia pot oferi un drum mai lin umanității, făcând omenirea mai conștientă de influența atitudinii ei asupra viitorului. Interferența imperativă a cercetării pe multiple domenii ne asigură atât un progres al cogniției, cât și spiritual, cu perspective noi în înțelegerea spațiului și a timpului.

EDUCAȚIA REALIZATĂ TRADIȚIONAL ȘI CEA LIVRATĂ ONLINE, PLUSURI ȘI CARENȚE

Prof. Tănasă Daniela Gabriela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Învățarea digitală înlocuiește din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale. De azi este recomandat să uităm de metodele pe care le foloseam acum 10-15 ani la școală și trebuie să ne gândim la abordarea altor tehnici de predare și învățare, bazate pe instrumente și tehnologii digitale. Includerea învățării digitale în sălile de clasă poate varia de la utilizarea pur și simplu a tabletelor în loc de hârtie, la utilizarea unor programe și echipamente software elaborate, precum platforme educaționale.

Indiferent de cât de multă sau puțină tehnologie este integrată în clasă, învățarea digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație, prin faptul că îi face pe elevi să fie mai interesați să învețe și să-și extindă orizonturile, iar astfel să se renunțe la metodele tradiționale de educație.

Instrumentele digitale și tehnologia le dezvoltă elevilor abilități auto-didactice eficiente de învățare. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online, și aplică informațiile inclusiv la școală, la teme și proiecte. Acest lucru le sporește eficiența și productivitatea.

Pe lângă implicarea mai mare a elevilor, instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, care stau la baza dezvoltării raționamentului analitic. Copiii care explorează întrebări deschise folosindu-se de propria imaginație și logică, învață să ia decizii mai coerente, spre deosebire de memorarea temporară a lecțiilor din manual.

De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală. Devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi.

Trăim vremuri incredibile, unde găsim tot ce ne dorim online, inclusiv cursuri excelente ce pot susține educația tradițională, de la ce mai buni și capabili profesori.

Învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat decât manualele voluminoase, putem spune cu certitudine că digitalizarea reprezintă un context mai bun, care oferă o perspectivă mai largă și activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ. Acest lucru îi ajută pe elevi să se conecteze mai bine cu materialele de studiu.

Instrumentele digitale de învățare implică profesorii și părinții la un nivel mai profund. Instrumentele și tehnologiile digitale educaționale, cum ar fi platformele sociale, îi ajută pe profesori să creeze și să administreze grupuri de lucru / comunicare. Instrumentele și tehnologia digitală oferă profesorilor șansa de a împărtăși rapid informații cu alți profesori, în timp real.

Vor exista în continuare cursurile tradiționale împreună cu instrumentele și tehnologia digitală, dar materialele de curs ar trebui să reprezinte un supliment la activitățile de la clasă și mutate online pentru ca elevii să aibă acces la acestea și în afara sălii de clasă.

În același timp orele de la clasă sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi.

Cu siguranță cursurile tradiționale sunt mai potrivite pentru copiii mici, adolescenții și tinerii adolescenți care încă nu s-au alăturat forței de muncă. Participarea frecventă la cursuri îi ajută să interacționeze cu alte persoane de vârsta lor, să fie mai bine disciplinați, să urmeze un program regulat și să-și îmbunătățească aptitudinea fizică și vigilența mentală.

Învățarea în clasă îi ajută pe elevi și pe profesori să se cunoască mai bine. Acest lucru permite profesorilor să cunoască elevii și să evalueze mai bine punctele forte și punctele slabe. Într-o clasă tradițională, elevii pot să-și împărtășească în mod direct opiniile și să-și clarifice propriile întrebări cu profesorul, obținându-și astfel răspunsurile imediat.

De asemenea, învățarea în clasă este mai utilă datorită unei interacțiuni continue între studenți și profesori, deoarece îi ajută pe elevi să scape de temerile lor cu privire la examene, ceea ce rareori se poate întâmpla cu îndrumarea online. În cele din urmă, interacțiunile cu profesorii buni contribuie la motivația elevilor de a obține note mai mari.

Cursurile, seminarele, orele de clasă din învățământul tradițional au un program și o durată fixă la care, vrei, nu vrei, trebuie să te adaptezi pentru a absolvi. De partea cealaltă, programele de învățare virtuală se pliază mult mai ușor pe programul fiecăruia. Mulți adulți sau chiar tineri adulți au obligații familiale, joburi sau diverse responsabilități care nu le permit să participe în mod regulat la cursuri. Așa că, din ce în ce mai mulți recurg la pregătirea în mediul online, unde au posibilitatea să participe la proiecte, lecții și conferințe în timpul liber.

BIBLIOGRAFIE:

1. CUCOȘ, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2022.
2. CUCOȘ, Constantin, Educația.Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași, 2000.

NOUL TESTAMENT ȘI LITERATURA CREȘTINĂ PRIMARĂ

Prof. Turtureanu Mihaela-Gabriela,
Școala Gimnazială Nr. 2 Codlea

Preponderent, învățătura avea caracter oral, iar cărțile la care Mântuitorul și Apostolii Săi apelează și pe care le au la îndemână, nu erau scrierile contemporane, ci Scripturile Vechi iudaice. Predica nu era scrisă anterior, nici inspirată din alte scrieri. Pe teritoriul vechi al Palestinei se folosea limba gracă și aramaica, dar nicio scriere creștină în aramaică nu s-a păstrat. Papias doar, scria că Matei a scris cuvintele (logia) Domnului în aramaică, iar „fiecare traducea cum putea”. Istoricul Eusebiu îl pune pe evanghelistul Marcu în legătură cu Apostolul Petru, martor direct al lui Iisus¹. Este sigur că cea mai mare parte a învățăturilor lui Iisus sunt transmise mai întâi, în aramaică, dar ipoteza potrivit căreia în spatele fiecărei secțiuni a Noului Testament a existat o variantă aramaică, tradusă apoi în greacă, nu poate fi probată. E sigur că scrierile creștine² ajung la noi mai întâi în limba greacă. Unele au fost traduse timpuriu (în jurul anului 200 d. Hr.) în latină, în siriană și într-o limbă a egiptenilor.

Motivele scrierii mesajului trebuie căutate atât în interiorul comunității creștine, dar și în exteriorul ei. Se distinge de la început necesitatea redactării *Epistolelor*, o persoană își transmite învățăturile, gândurile, sentimentele unei alte persoane sau unei comunități întregi, conversația directă fiind împiedicată datorită spațiului. Astfel, ni s-au păstrat epistolele Apostolului Pavel, ale Sfântului Ignatie sau Policarp. Detenția, distanța, preocupări diferite, împiedică o întâlnire față către față.

Mesajul scris, prin multiplicare, poate ajunge sau trece la mai mulți cititori și comunități, iar apoi la alte generații. Despre mesajele scrise ce circulau în comunități citim în Fapte 15,23: „prin mâinile lor scriind acestea: Apostolii și preoții și frații, fraților care sunt dintre neamuri în Antiohia și în Siria și în Cilicia, salutare!”, dar și în Col 4,16: „Și după ce

¹Probabil Sfântul Matei intenționa să-și traducă lucrarea în greacă, iar Marcu, din aramaică, în latină. Așadar, în ambele cazuri traducerea se face din aramaică în greacă (Cf. *The Interpreter's Bible*, p. 32).

²„O oarecare lumină aruncă asupra obiectului și formei învățământului didascalilor, unele scrieri postapostolice și mai ales învățătura celor doisprezece Apostoli, precum și analogia cu cele raportate despre învățământul catehetic din secolul al II-lea, la scriitori ca Iustin Martirul și Clement Alexandrinul. (...) Cateheza se adresa necreștinilor, pe când didascalii harismatici instruiu oameni nebotezați. De o deosebită valoare informativă pentru lucrul didascaliei era Învățătura celor doisprezece Apostoli, ea însăși reprezentând învățământul creștin primitiv. Studiată și interpretată mai deaproape, ea este caracterizată ca un catehism al timpului în care s-a scris. După Harnak, Învățătura celor doisprezece Apostoli cuprinde tot ceea ce constituia o scurtă normă evanghelică-apostolică pentru viața zilnică a creștinismului și a comunității, iar E. Jacquier o numește de repetate ori o adevărată *cateheză apostolică* tipică, un manual elementar normativ pentru uzul misionarilor și o călăuză pentru noii creștini. Dacă lipsesc chestiunile dogmatice, locul și importanța acordate celor morale o fac un cod moral. Lipsa instrucțiunilor dogmatice s-ar explica prin aceea că dogmele ocupau puțin loc chiar în predica apostolilor, primii creștini nefiind preocupați de doctrină, cât de morală. (...) dacă Învățătura celor doisprezece Apostoli este un *catehism* primitiv, nu înseamnă că doctrina lipsea din învățământul creștin. Lipsa unei doctrine dogmatice din prima scriere postapostolică probabilă și explicațiile ce se pot da pentru aceasta nu ne îndreptătesc să credem că primii creștini nu erau preocupați de doctrină. Morala creștină presupune credință creștină. Apostolii și ceilalți misionari le-au învățat pe amândouă, desigur în strânsă legătură, în care ele stau”. (Prof. Teodor M. Popescu, *Primii didascali creștini*, p.153-154).

scrisoarea aceasta se va citi la voi, faceți în așa fel ca ea să fie citită și în Biserica Laodiceenilor; iar pe cea din Laodicea s-o citiți și voi”. Importanța mesajului scris rămâne, chiar dacă se ridică semne de încredere asupra autenticității lor sau asupra dreptului de a fi multiplicat, întrucât destinatarul sau destinatarii erau în număr restrâns.

Un alt motiv pentru utilizarea scrierilor îl constituie păstrarea și conservarea celor înregistrate. Istoria ne arată importanța în timp a scrierilor, cantitatea de informații e considerabilă, iar domeniile, diferite: de la papirusul egiptean aflăm de documente „guvernamentale”, legi sau afaceri, venituri, certificate de naștere sau de căsătorie, ordine guvernamentale, contracte de schimburi comerciale. În timp, s-a dorit păstrarea și transmiterea tuturor învățăturilor, faptelor și documentelor de interes.

Nici o carte a Noului Testament nu trebuie privită în principal pentru valoarea istorică, deși generațiile următoare se pot bucura de acestea. Au fost scrise pentru cititorii contemporani și pentru uzul celor din epocă. Multe din materialele pe care le găsim aici fuseseră selectate și răspândite pentru uzul practic în predică și în edificarea personală sau a comunității. Cu siguranță, cititorii și autorii lor așteptau revenirea iminentă a Domnului, iar aceste însemnări aveau rolul de a reaminti, de a învăța sau de a se apăra împotriva falselor păreri. Munca tuturor autorilor avea scop misionar, de predică, dar numai evangheliștii Luca și Ioan ne spun aceasta.³ Forma scrisă nu doar înlesnește circulația, dar „cheamă” antichitatea.

Canonul biblic se constituie și într-un reper pentru toate generațiile, o garanție a adevărilor ulterioare, în măsura în care sunt în concordanță cu cele scrise sub îndrumarea Duhului Sfânt.

BIBLIOGRAFIE:

1. Biblia Hebraica Stuttgartensia, ed. de K. Elliger și W. Rudolph, Stuttgart, 1977, Novum Testamentum Graece, ed. de E. Nestle și K. Aland, ed. a 25-a, Stuttgart, 1963
2. Biblia sau Sfânta Scriptură, EIBMBOR, București, 1975, Noul Testament, versiune revizuită, redactată și comentată de Bartolomeu Valeriu Anania, EIBMBOR, București, 1995
3. CĂLUGĂR, Pr. Dr. D., *Catehetica. Manual pentru Facultățile de Teologie*, Ed. Renașterea, ed. a III-a îngrijită și postfață de pr. prof. dr. Sebastian ȘEBU, Cluj-Napoca, 2002
4. POPESCU, M. T., *Primii didascăli creștini*, în Studii Teologice, an III, nr. 2, 1932

³„Pentru că mulți au încercat să alcătuiască o istorisire a faptelor ce s-au adevărit printre noi,/ așa cum ni le-au predat cei care dintru început le-au văzut și au fost slujitori ai Cuvântului, / tot astfel și eu, după ce pe toate le-am urmărit de la început cu de-amănuntul, m-am gândit că e bine să ți le scriu pe rând, preaputernice Teofile,/ pentru ca tu să cunoști temeinicia învățăturilor pe care le-ai primit”. (Fapte 1,1-4)

„Și încă multe alte minuni a făcut Iisus în fața ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. / Iar acestea s-au scris pentru ca voi să credeți că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu; și, crezând, viață să aveți întru numele Lui”. (In 20,30-31)

RELIGIE ȘI ȘTIINȚA: O RELAȚIE COMPLEXĂ

Prof. Milea Ilie Radu,
Școala Gimnazială Scorțoasa Jud. Buzău

Religia și știința sunt două domenii fundamentale ale experienței umane, fiecare având un impact profund asupra societății, culturii și gândirii. De-a lungul istoriei, aceste două sfere au fost adesea percepute ca fiind în conflict, însă ele pot coexista și pot oferi perspective complementare asupra existenței umane⁴. În acest eseu, vom explora modul în care religia ne ajută să ne înțelegem locul în univers și cum știința ne oferă instrumentele necesare pentru a explora și a înțelege lumea înconjurătoare.

Rolul Religiei

Religia a fost întotdeauna o parte esențială a experienței umane. Oferă răspunsuri la întrebările fundamentale despre viață, moarte și scopul existenței. Prin intermediul credințelor și practicilor sale, religia ajută indivizii să își găsească un sens și o direcție în viață. De exemplu, multe religii promovează valori precum compasiunea, iertarea și altruismul, care contribuie la coeziunea socială și la bunăstarea comunității⁵.

Un alt aspect important al religiei este capacitatea sa de a oferi confort în momentele dificile. Credința în ceva mai mare decât noi înșine poate oferi sprijin emoțional și mental în fața suferinței și a incertitudinii. Ritualurile religioase, cum ar fi rugăciunea și meditația, pot ajuta oamenii să își regăsească liniștea interioară și să facă față provocărilor vieții.

Contribuțiile Științei

Pe de altă parte, știința ne oferă instrumentele necesare pentru a înțelege și a explora lumea din jurul nostru. Prin metodele sale empirice și raționamentul logic⁶, știința ne ajută să descoperim legile naturale care guvernează universul. De la descoperirile în domeniul medicinei, care au salvat milioane de vieți, până la avansurile tehnologice care ne îmbunătățesc calitatea vieții, știința joacă un rol esențial în progresul umanității. Un alt aspect important al științei este capacitatea sa de a provoca întrebări și de a stimula gândirea critică⁷. Prin încurajarea curiozității și a explorării, știința ne ajută să ne dezvoltăm abilitățile de rezolvare a problemelor și să ne adaptăm la schimbările din mediul înconjurător. De asemenea, știința ne oferă o înțelegere mai profundă a fenomenelor naturale, contribuind astfel la educația și conștientizarea publicului.

Interacțiunea dintre Religie și Știință

Deși religia și știința sunt adesea văzute ca fiind în conflict, este important să recunoaștem că ele pot coexista și se pot influența reciproc. În istorie, au existat numeroase exemple de oameni de știință care au fost și religioși, cum ar fi Isaac Newton și Albert Einstein,

⁴ Traian Brăileanu – Teoria comunității omenești, ediție publicată de Editura Cugetarea, București, anul 1941, p. 177;

⁵ Ibidem, p. 178;

⁶ Sfântul Luca al Crimei, Știința și religia, Tradus de Denis Chiriac, Editura Doxologia, anul 2018, p. 78;

⁷ Dorin Ștefănescu, Restaurarea sensului. Hermeneutică și teologie, Editura Doxologia, anul 2018, p. 98;

care au văzut în știință o modalitate de a înțelege creația divină. Acești indivizi au demonstrat că credința și rațiunea nu trebuie să fie opuse, ci pot lucra împreună pentru a oferi o viziune mai completă asupra realității.

În concluzie, religia și știința sunt două dimensiuni esențiale ale existenței umane, fiecare având propriile sale contribuții unice. Religia ne ajută să ne găsim un sens și un scop în viață, oferindu-ne valori morale și sprijin emoțional. Pe de altă parte, știința ne oferă cunoștințe și instrumente pentru a explora și a înțelege lumea din jurul nostru.

În loc să fie văzute ca fiind în conflict, aceste două domenii pot coexista și pot contribui la o înțelegere mai profundă a experienței umane⁸, ajutându-ne să ne dezvoltăm ca indivizi și ca societate. Într-o lume în care cunoașterea științifică avansează rapid, este esențial să găsim un echilibru între cunoașterea empirică⁹ și valorile etice și morale oferite de religie. În interacțiune poate contribui la o înțelegere mai completă a realității și a unui dialog constructiv între știință și spiritualitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. DORIN Ștefănescu, Restaurarea sensului. Hermeneutică și teologie, Editura Doxologia, anul 2018;
2. SFÂNTUL LUCA AL CRIMEII, Știința și religia, Tradus de Denis Chiriac, Editura Doxologia, anul 2018;
3. TRAIAN Brăileanu – Teoria comunității omenești, ediție publicată de Editura Cugetarea, București, anul 1941.
4. <https://doxologia.ro/stiinta-respectuoasa-isi-cunoaste-limitele-le-spune-altora>
5. <https://doxologia.ro/stiinta-credinta-rolul-echivoc-al-stiintei>

⁸ <https://doxologia.ro/stiinta-respectuoasa-isi-cunoaste-limitele-le-spune-altora>

⁹ <https://doxologia.ro/stiinta-credinta-rolul-echivoc-al-stiintei>

ROLUL CONSILIERULUI SPIRITUAL ÎN INTERVENȚIA CU PERSOANELE VULNERABILE

Prof. Lucian-Constantin Ciohodaru,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Negrești

Doresc să ilustrez în acest articol legătura dintre copilul cu dizabilități și mediul familial al acestuia. În primul rând, voi prezenta care sunt consecințele nașterii unui copil cu dizabilități în familie și cum este modificat climatul familial. Apoi voi descrie care sunt disciplinele care vin în sprijinul monitorizării și evaluării copiilor cu dizabilități.

Ulterior, voi aduce câteva exemple din literatură care prezintă situații în care în familie erau copii speciali. Cât de greu le era domnului și doamnei Lepic să îngrijească un copil ca Morcoveață, care făcea numai năzbâtii, sau câte necazuri a adus nașterea lui Daniel din „Piciul” lui Al. Daudet părinților săi sau cât de greu le este părinților atunci când copilul lor suferind este jignit de colegi datorită infirmității sale, așa cum este ilustrat în „Cuore- Inimă de copil” a lui Edmondo de Amicis.

În ultima parte voi descrie dizabilitatea din punct de vedere biblic și patristic, îndemnându-ne să ne bucurăm de suferință și să o privim ca pe o cale de mântuire.

Dizabilitatea și mediul familial

Experiența creșterii și îngrijirii unui copil cu dizabilități generează o serie de probleme în toate sferele familiei: economică (venituri reduse în raport cu cheltuielile suplimentare generate de boala cronică a copilului etc.), socială (modificări în ceea ce privește relațiile intrafamiliale/extrafamiliale, rețeaua de suport, relațiile de prietenie, educația, accesul la servicii, etc.), psihologică (exemplu: apariția problemelor emoționale la membrii familiei), comportamentală (modificări în comportamentul părinților, al fraților, copilului cu dizabilități), medicală (apariția unor boli somatice sau de natură psihiatrică, cu precădere la mamele copiilor cu dizabilități). Luate împreună, toate aceste elemente contribuie la conturarea unei imagini de ansamblu privind calitatea vieții în cadrul familiilor care au în componență un copil cu dizabilități¹⁰.

Nașterea unui copil este un moment de bucurie așteptat cu sufletul la gură de părinți. Dar ce ne facem când copilul mult-așteptat se naște cu diferite malformații? În primul rând apare șocul emoțional. Mulți părinți se întreabă: „Doamne, cu ce am greșit?”, dar tristețea se poate schimba în bucurie, Dumnezeu oferind prin legea compensației bucurie în locul întristării. Durerea cea mai grea a părinților este atunci când copilul lor este jignit, marginalizat și batjocorit de ceilalți, fiindcă nu este asemeni lor. Faptul că este diferit îi atrage copilului stigmatizarea și etichetarea de către cei din jurul său.

De asemenea, dizabilitatea sau suferința copilului constituie și o povară ce apasă pe umerii părinților, aceștia neavând de cele mai multe ori resursele materiale și emoționale de a

¹⁰ Claudia OȘVAT, „Familia copilului cu dizabilități: aspecte privind calitatea vieții” în Doru BUZDUCEA (coord.), *Asistența socială a grupurilor de risc*, Editura Polirom, Iași, 2010, p 181.

face față noii situații și de cele mai multe ori se ajunge la abandonul copilului cu dizabilități în maternitate, spital sau centre de plasament. Pentru a evita această situație se recomandă monitorizarea sarcinii și consilierea de specialitate a mamei în cazul în care copilul care se va naște este diagnosticat cu dizabilități, cât și oferirea de suport material pentru asigurarea tratamentului copilului.

Uneori, pentru a asigura supravegherea și îngrijirea copilului, mama renunță la serviciu și astfel se diminuează veniturile familiei.

Cea mai mare traumă pe care o poate suferi un părinte o reprezintă decesul copilului.

În documentele editate sub egida UNESCO referitoare la terminologia educației speciale și a disciplinelor ei conexe, cum ar fi psihopedagogia medicală, psihopedagogia medico-socială sau psihologia copilului, se subliniază faptul că domeniul asistenței persoanelor cu cerințe/nevoi speciale (dizabilități) utilizează informații furnizate de medicină (pediatrie, neuropsihiatrie, neuropatologie, neurologie infantilă, oftalmologie, ORL, ortopedie), psihologie, pedagogie sociologie, asistență socială, științe juridice în studiul personalității celor cu diferite tipuri de deficiență (mentală, auditivă, de limbaj, de vedere) sau a persoanelor aflate în dificultate privind integrarea și relaționarea cu instituțiile comunității sau cu semenii din comunitatea din care fac parte¹¹.

Au fost identificate 19 *Reguli Standard privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu dizabilități*¹²: Sporirea gradului de conștientizare, Îngrijirea medicală, Reabilitarea, Serviciile de sprijin, Accesibilitatea, Educația, Ocuparea forței de muncă, Asistență în domeniul veniturilor și protecția socială, Viața de familie și integritatea personală, Cultura, Activități recreative și sportive, Religia, Informațiile și cercetarea, Stabilirea de politici sociale, economice și planificarea programelor de intervenție, Legislația, Instruirea personalului, Organizațiile persoanelor cu dizabilități, Cooperarea internațională între ONG-uri, Urmărirea și evaluarea la nivel național a modului de implementare a regulilor în cadrul acestor programe.

În lucrarea *Asistența socială și religiozitatea la diferite grupuri de populație vulnerabilă*¹³, autorul face următoarele observații: „Pornind de la relațiile ce se stabilesc între copilul cu dizabilități și ceilalți membri ai grupului, ai societății, se pune întrebarea: care este legătura dintre copilul cu dizabilități și Dumnezeu? Cum e perceput Dumnezeu în mintea lui, cunoscându-se limitele sale, și cum se poate ajunge la sufletul acestui copil?”.

În subordinea ANPH funcționează opt inspecții regionale și Instituții Naționale pentru Prevenirea și Combaterea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Handicap. Inspecțiile regionale îndeplinesc următoarele atribuții: controlează modul de respectare a reglementărilor legale în vigoare din domeniul protecției speciale a persoanelor cu dizabilități, monitorizează modul de aplicare a politicilor de protecție specială a persoanelor cu dizabilități, verifică realizarea accesibilităților de către autorități sau instituțiile care au această obligație¹⁴.

¹¹ Alois GHERUȚ, „Particularități ale asistenței persoanelor cu nevoi speciale/dizabilități” în George NEAMȚU (coord.), *Tratat de asistență socială*, Editura Polirom, Iași, 2010, p. 954.

¹² Alois GHERUȚ, „Particularități...”, pp. 970-972.

¹³ Carmen Gabriela MÂNDRILĂ LĂZĂREANU, *Asistența socială și religiozitatea la diferite grupuri de populație vulnerabilă*, Editura Doxologia, Iași, 2014, p. 107.

¹⁴ Alois GHERUȚ, „Particularități...”, p. 963.

Nașterea unui copil cu dizabilități în familie

Așa cum spuneam, nașterea unui copil este prilej de bucurie, dar poate fi și prilej de neliniște și tristețe pentru membrii familiei atunci când cel mic are dizabilități.

Alphonse Daudet realizează portretul tânărului cu dizabilități în cartea *Piciul*¹⁵. Acesta se naște într-un oraș din Languedoc, tatăl lui era neguțător. Copilul era bolnăvicios și de aceea, părinții lui au refuzat să îl trimită la școală. Venirea pe lume a micului Daniel a adus tristețe în familie, o dată cu nașterea lui, tatăl său a pierdut un client, iar din acest motiv, Daniel era disprețuit de părinți.

Jules Renard realizează în *Morcoveață*¹⁶, portretul mezinului cu „părul roșcat și fața pistruiată”, care are un frate și o soră: Felix și Ernestina și mereu face boroboațe.

Morcoveață se îndrăgostește de Matilda, fata din vecini și adesea se joacă de-a mirele și mireasa, ajutați fiind de Felix și Ernestina și primind drept răsplată o corecție de la părinți.

Uneori, Morcoveață amenință că se sinucide, deoarece nu este înțeles și este luat în derâdere de tatăl său. Consider că Morcoveață are nevoie de consiliere de specialitate, fiind un copil hiperactiv ce are nevoie de supraveghere permanentă și de atenție. Din nefericire, mulți copii sunt în situația lui Morcoveață, părinții neglijând nevoile speciale ale acestora, drept pentru care, uneori pot fi urmări tragice.

Morcoveață este supărat din pricina că nimeni nu îl va iubi. Atunci când sora sa se sărută pe furiș cu logodnicul său, mezinul tușește și își calcă șapca în picioare, spunând că nimeni nu îl va iubi.

Edmondo de Amicis în *Cuore - Inimă de copil*¹⁷, relatează modul în care instituțiile sociale și personalul acționează asupra ameliorării stării de sănătate a sărmanei Gigia, fetița surdo-mută a grădinarului Giorgio. Tatăl ei merge la școală și dorește să o vadă și este profund impresionat atunci când o aude pe fetița lui vorbind și răspunzând cursiv la întrebări.

Nașterea unui copil este prilej de bucurie, dar poate fi motiv de tristețe dacă micuțul suferă de o afecțiune rară și dacă părinții nu primesc suportul emoțional necesar depășirii acestei traume.

Dizabilitatea din perspectiva biblică

Adesea, dizabilitatea este văzută din perspectiva biblică fie mod de pedepsire a păcatelor părinților „Părinții au mâncat agurida și fiilor li se strepezesc dinții” (Ieremia 31:29), fie se poate arăta purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de noi.

Sfânta Scriptură oferă mai multe moduri în care părinții și-au manifestat dragostea față de copil și dorința de vindecare. Astfel, avem vindecarea fiului sutașului, Vindecarea fiicei caananeencei, Vindecarea orbului din naștere.

Vom reda textul Evangheliei din Duminica a VI-a după Paști (Ev. Ioan 9, 1-38).

Observăm de aici că familia consideră fiul lor care se născuse orb și ajunsese la o anumită vârstă că acesta e matur, deoarece nu voiau ca ei să fie izgoniți din cetate dacă afirmau credința că Iisus le-a vindecat fiul în zi de sâmbătă.

¹⁵ Alphonse DAUDET, *Piciul*, Editura Regis, București, 2005, pp. 3-4.

¹⁶ Jules RENARD, *Morcoveață*, Editura HERRA, București, 2003, pp 14-15.

¹⁷ Edmondo DE AMICIS, *Cuore - inimă de copil*, Editura Unicart, București, 2008, pp 319-328.

De asemenea, dragostea mamei față de fiica sa se observă în Vindecarea fiicei femeii canaaneence (Matei 15, 21-28), atunci când Iisus a tămăduit fiica femeii canaaneence prin cuvânt, după ce a constatat credința acesteia.

După cum am observat, dizabilitatea este percepută pe de o parte ca un lucru drăcesc, omul fiind necurat, iar pe de altă parte, acesta poate fi perceput ca un mod de a arăta puterea lui Dumnezeu de a vindeca până și orbii din naștere, ceea ce nu se mai întâmplase până în acel moment.

Dacă în cazul fiicei femeii canaaneence, aceasta suferea poate din pricina păcatelor părinților, orbul din naștere se născuse așa pentru a arăta puterea Proniei Dumnezeiești.

Concluzii

Așa cum am observat, dizabilitatea este o povară pentru membrii familiei acestora trec prin necazuri cumplite când se naște un copil cu dizabilități și au nevoie de sprijin pentru a face față dificultăților.

Părinții pot trece prin episoade de criză, își pierd locul de muncă, statutul socio-profesional este afectat dar numai prin credință și sprijin moral pot face față dificultăților. Există instituții de reabilitare a copiilor cu dizabilitatea care pot ajuta o fetiță surdo-mută să vorbească, un copil olog să meargă, dar acest lucru e posibil prin mult efort.

Am analizat prin prismă socială opere literare pe care oricine le-a citit în copilărie (Alice în Țara Minunilor, Piciul, Cuore), încercând să realizez portrete ale familiilor care au în grijă copii cu dizabilități, precum să redau și viziunea scripturistică privitoare la dizabilitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. ***, *Biblia*, Editura IBMOR, București, 2011.
2. Buzducea, Doru (coord.), *Asistența socială a grupurilor de risc*, Editura Polirom, Iași, 2010.
3. Daudet, Alphonse –Piciul, Editura Regis, București, 2005.
4. De Amicis, Edmondo – Cuore - inimă de copil, Editura Unicart, București, 2008.
5. Neamțu, George (coord.), *Tratat de asistență socială*, Editura Polirom, Iași, 2010.
6. Renard, Jules – Morcoveață, Editura HERRA, București, 2003.

ACTIVITATEA DE VOLUNTARIAT ȘI BISERICA

Prof. Bexa Mariana Alina
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Târgu Mureș

Acțiunea de voluntariat în biserică este o activitate de pe urma căreia adolescenții au multe lucruri de învățat: noi abilități, noi contacte, experiență într-un anumit domeniu etc. Voluntariatul în biserică este soluția pentru o dezvoltare complexă a creștinului.

Mai mult decât oricând, astăzi se simte necesitatea formării și dezvoltării personalității elevilor cu accente deosebite pe latura altruistă, în stare să contracareze prin exemple vii de bună practică mentalitatea individualistă a societății. Iar școala are la îndemână un instrument auxiliar prețios-voluntariatul și voluntariatul creștin, considerat de societate drept experiență profesională, pârghe importantă pentru reconsiderarea priorităților vieții și dobândirea veșniciei.

Voluntariatul creștin este un exercițiu al bucuriei prin generozitatea, solidaritatea și jertfelnicia care înving egoismul și cultivă comuniunea cu semenii noștri, prin iubire. Activitățile de voluntariat creștin au o menire de excepție - dezvăluie omul lăuntric în manifestarea sa firească, volubilă în contact cu realitatea. Cu această esență a profunzimilor trebuie lucrat încă de la cele mai fragede vârste deoarece „în copil trăiește deja viitorul om”, după cum sublinia William Wordsworth.

Aflat într-o continuă fugă, între serviciu și casă, între magazine și vizite, omul de astăzi ajunge să nu mai vadă lucrurile cu adevărat importante, uitând cât de puțin îl "costă" să facă un bine cât de mic celor apropiați.

Există numeroase exemple de bune practici legate de voluntariatul creștin. Relația biserică-comunitate este una foarte strânsă, deoarece biserica urmărește nevoile oamenilor, încercând să îi ajute.

Exemple sunt multiple. Am avut șansa să coordonez un program de voluntariat creștin, în cadrul Spitalului județean Alba, program coordonat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română Alba Iulia. Activitatea de voluntariat s-a desfășurat pe secțiile de oncologie și chirurgie unde voluntarii au discutat cu pacienții singuri, au ieșit cu ei la plimbare, au socializat. Un program extraordinar!

Zâmbetul acestor oameni bolnavi și singuri a fost dovada reușitei programului. Voluntariatul este o acțiune benevolă care de multe ori este înțeleasă diferit. Prin definiție, voluntariatul este o activitate derulată benevol de către individ, fără să aștepte în mod direct și implicit o recompensă financiară sau în bunuri.

„Voluntar” înseamnă conform explicațiilor din DEX, – „care acționează de bunăvoie, din proprie inițiativă, nesilit de nimeni în mod conștient; (despre acțiuni) care se face de bunăvoie, fără constrângere”.

Voluntariatul poate fi văzut din mai multe unghiuri, în funcție de fiecare. În ciuda definițiilor date nu există una care să se muleze perfect.

Acțiunea de voluntariat în biserică este o activitate de pe urma căreia adolescenții au multe lucruri de învățat: noi abilități, noi contacte, experiență într-un anumit domeniu etc. Voluntariatul în biserică este soluția pentru o dezvoltare complexă a creștinului.

În concluzie, activitatea de voluntariat creștin este un examen important în cunoașterea realității exacte, necosmetizate și un pas important spre cunoașterea personală. Mai mult decât oricând, astăzi se simte necesitatea formării și dezvoltării personalității elevilor cu accente deosebite pe latura altruistă, în stare să contracareze prin exemple vii de bună practică mentalitatea individualistă a societății. Iar școala are la îndemână un instrument auxiliar prețios - voluntariatul și voluntariatul creștin, considerat de societate drept experiență profesională, pârgie importantă pentru reconsiderarea priorităților vieții și dobândirea veșniciei alături de Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE:

1. BĂBAN A. (coord.)- *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și de consiliere*, Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
2. Jigău M.- *Consilierea carierei*, Editura Sigma, București, 2001
3. MISSOUM G.- *Am reușit!*, Editura Polirom, Iași, 2003
4. Theodosiu, D. – *Mai aproape de elevi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972
5. TOMȘA G.- *Consilierea și orientarea în școală*, Casa de Editură și Presă Viața Românească, București, 1998
alături de Dumnezeu.

PREMISE ALE ECOTEOLOGIEI ORTODOXE

Pr. prof. Adrian Popa
Colegiul Național „Constantin Carabella” și
Liceul „Voievodul Mircea” Târgoviște

În manifestarea publică a mișcării ecologiste, creștinismul este supus unui rechizitoriu ce pleacă de la o viziune limitativă și centrată exclusiv pe anumite teorii exprimate în apus, exploatând în argumentare termenii de „*supuneți*” și „*stăpâniți*” (Facere 1, 28) din textul biblic al creației. În realitate, criza ecologică și schimbările climatice își au rădăcinile tocmai în desacralizarea societății noastre și sunt legate de modul în care omul înțelege și se raportează la natură, la lumea creată, problemele ecologice fiind mai întâi consecința unei profunde crize spirituale și apoi consecința unei viziuni economice, sociale ori tehnologice.

În comunitatea științifică a apărut termenul de *antropocen*, termen folosit pentru prima dată într-un articol publicat în revista *Nature* de Paul J. Crutzen¹⁸, laureat în 1995 cu premiul Nobel pentru chimie, și de Eugene Stoermer¹⁹, pentru a desemna impactul sau amprenta pe care societatea și activitatea umană o are asupra mediului și care, așa cum rezultă atât din observația științifică cât și din observația superficială a fiecăruia dintre noi, a ajuns să rivalizeze uneori cu unele dintre marile forțe ale naturii în impactul său asupra funcționării pământului ca sistem.

Pe lângă conceptul de antropocen, a fost formulat și cel de *capitalocen*²⁰ pentru că economia și gândirea capitalistă au creat „*lumea modernă prin șapte lucruri ieftine: natură, bani, muncă, îngrijire, hrană, energie și vieți*”²¹. Consecințele capitalocenului, adică ale capitalismului dezlănțuit al societății de consum, sunt legate de declanșarea unor *schimbări climatice* cu urmări imprevizibile asupra vieții și societății umane, *pierderea biodiversității* și *poluarea agresivă a mediului* (apă, aer și sol). Toate acestea s-au realizat concomitent cu adâncirea prăpastiei dintre săracii și bogații lumii și cu impunerea unui model economic corporatist în care profitabilitatea este singura premisă de existență, mai presus de consecințele asupra mediului și chiar decât viața omului ca individ sau a comunității umane în ansamblu.

¹⁸ Paul J. Crutzen, *Geology of mankind*, în revista *Nature*, volume 415, 03 January 2002, p. 23, format PDF, <https://www.nature.com/articles/415023a> (accesat la 10.05.2024).

¹⁹ ***, „*Anthropocene*”, <http://www.igbp.net/globalchange/anthropocene.4.1b8ae20512db692f2a680009238.html> (accesat la 10.05.2024).

²⁰ Jason W. Moore, *Anthropocene or Capitalocene? Nature, History, and the Crisis of Capitalism*, Sociology Faculty Scholarship, 1-2006, The Open Repository @ Binghamton University (The ORB), p. 2., format PDF, https://orb.binghamton.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=sociology_fac (accesat la 18.05.2024).

²¹ Raj Patel, Jason W. Moore, *A History of the World in Seven Cheap Things. A Guide to Capitalism, Nature, and the Future of the Planet*, Black Inc., Carlton Victoria (Australia), 2018, p. 15, format PDF, <https://dokumen.pub/qdownload/a-history-of-the-world-in-seven-cheap-things-a-guide-to-capitalism-nature-and-the-future-of-the-planet-9781760640460.html> (accesat la 18.05.2024).

Conceptul de *capitalocen* pare a descrie impactul unui model ce are ca unic reper profitabilitatea, acapararea de resurse naturale, respectiv o „*acumulare prin dispariție*” care ne permite să numim Capitalocenul mai degrabă Necrocen²².

În acest context, mărturia ortodoxiei este cu atât mai importantă cu cât creștinii sunt „*lumina lumii*” (Matei 5, 14) și aluatul care „*dospește toată frământătura*” (Galateni 5, 9), iar Biserica este mediul în care Dumnezeu lucrează îndumnezeirea omului și transfigurarea sa și a întregii creații după chipul lui Hristos.

Misiunea și mărturia ecologică a Bisericii Ortodoxe are ca finalitate „*reconcilierea tuturor lucrurilor în Hristos*”, după cum frumos mărturisește motto-ul Frăției (pan)Ortodoxe a Schimbării la Față (*The Orthodox Fellowship of the Transfiguration*)²³ și este în opoziție *de facto*, prin imensul ei patrimoniu teologic, liturgic, spiritual și ascetic, cu radicalismul ecologic care nu urmărește înțelegerea în mod adecvat a problemelor cu care ne confruntăm, găsirea soluțiilor necesare și, mai presus, transfigurarea pământului, ci urmărește transmiterea unei ideologii mai mult sau mai puțin ancorate în realitate.

În afara Bisericii, asistăm la formarea unei adevărate religii de mediu, neo-păgâne, cu accente stridente, în care necesitatea evidentă a unor măsuri urgente de salvagardare a naturii este transpusă într-un context apocaliptic.

Acesta este contextul în care Ortodoxia întreagă este chemată, astăzi mai mult ca oricând, la inițiativa teologică, socială și practică, la mărturie publică continuă de definire a creației ca legată indisolubil de umanitatea însăși și, mai ales, la lucrarea de transfigurare, de sacralizare și desăvârșire a creației, în Hristos.

Nu trebuie să cădem în capcana de a respinge postulatele științifice, de a fi în contra-timp și în contra-sens cu descoperirile ei ci, dimpotrivă, trebuie să ne deschidem dialogului și să dăm mărturie despre adevăr. Să mărturisim adică tuturor răspunsul la întrebarea formulată de Pilat (*Ce este adevărul?*) și pe care ni-l dă Hristos Însuși: „*Eu sunt calea, Adevărul și Viața*” (Ioan 14, 6), reformulând prin răspuns întrebarea ca: *Cine este adevărul?* În lumina lui Hristos, știința ne poate ajuta să înțelegem înțelepciunea lui Dumnezeu și miracolul creației, descoperim și mărturisim tuturor slava lui Dumnezeu. Religia și știința trebuie să se sprijine una pe cealaltă, să ofere o legătură permanentă de comunicare una cu cealaltă.

Pentru ortodoxie, natura nu este o realitate asupra căruia Dumnezeu acționează din afară, ci realitate prin care Dumnezeu se exprimă din interior. Ca și Sfânta Euharistie, natura e o revelație nu doar a adevărului despre Dumnezeu ci al lui Dumnezeu Însuși. În Euharistie, care este icoana Întrupării, are loc o integrare totală a celor văzute cu cele nevăzute, elementele pâinii și vinului devenind în mod real Trupul și Sângele Mântuitorului, Căroră li se cuvine aceeași adorare ca lui Hristos Însuși: „*Taina presupune o întrupare efectivă a puterii și vieții dumnezeiești, iar ceea ce se împărtășește prin Taină omului este această putere și viață dumnezeiască*²⁴”. „*Lumea creată e taina lui Dumnezeu cu Sine față de Sine în toate creaturile: [...] Dacă Dumnezeu nu e prezent într-un fir de nisip, atunci nu e prezent nici în ceruri*²⁵”.

²² Jason W. Moore, *op. cit.*, pp. 7-8.

²³ ***, „*The Orthodox Fellowship of the Transfiguration*”, <https://www.orth-transfiguration.org/aboutus/> (accesat la 07.05.2024)

²⁴ Philip Sherrard, *Corupera omului și a naturii, O investigație a originilor și consecințelor științei moderne*, traducere în limba română de Marius Bogdan Buzdugan, Ed. Doxologia, Iași, 2027, p. 132.

²⁵ Ibidem, p. 134.

După cum prin harul Botezului creștinul primește harul preoției generale, tot așa prin actul creației omul primește ontologic misiunea de *preot al creației*, pentru a o sărbători și sfinți aducându-o înapoi Creatorului ca o ofrandă sacralizată de lucrarea sa, după cum pâinea și vinul euharistice devin Trupul și Sângele Fiului lui Dumnezeu Întrupat: „*Ale Tale dintru ale Tale, Ție Îți aducem de toate și pentru toate*”²⁶. Creația este o icoană a lui Dumnezeu și constituie o veritabilă *euharistie cosmică* în care omul are menirea să desăvârșească lumea și nu să o distrugă sau să o abandoneze. O viziune iconică asupra naturii restaurează raporturile noastre cu mediul înconjurător și vindecă societatea umană afectată de căutarea obsesivă a lui *aici și acum*, pentru că icoana descoperă viziunea lăuntrică a tuturor, a lumii însăși așa cum a fost creată și dorită de Dumnezeu²⁷.

Gravitatea și urgența problemelor ecologice și schimbărilor climatice necesită o cooperare intensă și deschise între toate Bisericile creștine, iar Biserica Ortodoxă și-a asumat un rol de pionierat în acest sens. Biserica Ortodoxă a înțeles că Ortodoxia nu este mărturisită prin fuga de dialog ci prin îmbrățișarea dialogului și a deschiderii spre întâlnirea cu celălalt.

Schimbările climatice și criza ecologică au fost și în atenția Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe, întrunit în Creta, poziția Bisericii Ortodoxe fiind evidențiată în două din documentele Sfântului și Marelui Sinod, respectiv în *Enciclica Sfântului și Marelui Sinod* și în documentul *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*.

Enciclica Sfântului și Marelui Sinod exprimă învățătura Bisericii Ortodoxe despre importanța vieții în Hristos și în conformitate cu evanghelia lui Hristos, a „*ascezei și înfrânării care îl leagă pe om de viața sacramentală a Bisericii*” care reprezintă cel mai bun răspuns față de crizele ce domină „*o societate globală, orientată către a avea și către individualism*”²⁸.

La punctul 14, se reafirmă adevărul că „*rădăcinile crizei ecologice sunt de ordin spiritual și moral, prezente înlăuntru inimii fiecărui om*”. Această criză morală a fost acutizată de patimi precum lăcomia, egoismul, avariția și rapacitatea și are consecințe majore asupra planetei prin schimbările climatice ce au rezultat în urma afectării mediului înconjurător, „*casa noastră comună*”. Formularea din *Enciclica Sfântului și Marelui Sinod* reprezintă o sinteză a întregii viziuni patristice și un răspuns adecvat la criza ecologică: „*Abordarea problemei ecologice pe baza principiilor tradiției creștine necesită nu doar pocăință pentru păcatul exploatării resurselor naturale ale planetei, adică o schimbare fundamentală a mentalității și comportamentului, ci și ascetism, ca antidot al consumismului, al divinizării nevoilor și al posesivității*”²⁹.

Asceza ca luptă împotriva păcatului, a egoismului și a înstrăinării față de Dumnezeu, a unuia față de celălalt și față de natură, ne călăuzește împreună cu rugăciunea pe calea comuniunii, are adică un rol vindecător și restaurator, dar în Duhul Sfânt ca viață în Hristos. Prin asceză și rugăciune se rupe legătura înrobitoare față de cele trecătoare și se manifestă în libertate iubirea dăruitoare, jertfelnică, pentru slujirea lui Dumnezeu, a oamenilor și a naturii

²⁶ „*Ecfonisul Sfintei jertfe*”, *Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur*, în ***, *Liturghier*, Ed. IBM al BOR, București, 2012, p. 175.

²⁷ Arhid, John Chrysavgis, *Un cer nou și un pământ nou: perspective creștin ortodoxe oferite de Teologie, Spiritualitate și Sfintele Taine*, în Arhid, John Chrysavgis, Bruce V. Foltz (editori), op. cit., p. 300.

²⁸ *Enciclica Sfântului și Marelui Sinod*, 13. <https://basilica.ro/enciclica-sfantului-si-marelui-sinod/> (accesat la 27.05.2024).

²⁹ Ibidem, 14.

însăși. Astfel, creștinul se descoperă nu numai un săvârșitor al *liturghiei cuvintelor*, ci și al *faptelor*, ca o ființă liturgică în totalitatea sa ce preaslăvește pe Dumnezeu în universul constituit în liturghie cosmică.

BIBLIOGRAFIE

I. Sfânta Scriptură și cărți de cult

1. ***, *BIBLIA* sau *Sfânta Scriptură*, Ediție a Sfântului Sinod al BOR., Ed. IBM al BOR, București, 2019.
2. ***, *Liturghier*, Ed. IBM al BOR, București, 2012.

II. Documente, scrisori pastorale și mesaje

1. *Enciclica Sfântului și Marelui Sinod*, <https://basilica.ro/enciclica-sfantului-si-marelui-sinod/> (accesat la 27.05.2024).
2. *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*, <https://basilica.ro/sfantul-si-marele-sinod-misiunea-bisericii-in-lumea-contemporana-document-final/> (accesat la 25.05.2024).
3. IPS Părinte Nifon, Arhiepiscop și Mitropolit, *Pastorala la Învierea Domnului*, Târgoviște, 2024, <https://arhiepiscopiatargovistei.ro/evidentiate/ips-parinte-nifon-arhiepiscop-si-mitropolit-pastorala-la-invierea-domnului-2024-2.html> (accesat la 07.05.2024).

III. Cărți, articole și studii

1. Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic, *Întâlnire cu Taina. O prezentare contemporană a Ortodoxiei*, traducere din limba greacă de Diac. dr. habil. Ștefan L. Toma, Ed. Andreiana, Sibiu, 2016.
2. Chryssavgis, Arhid. John; Foltz, Bruce V. (editori), *Pentru o ecologie a transfigurării: perspective ortodoxe asupra mediului, naturii și creației*, traducere din limba engleză de Valentin-Radu Trandafir, Ed. Doxologia, Iași, 2017.
3. Clement, Olivier, *Transfigurarea timpului în lumina tradiției ortodoxe*, ediția a II-a, traducere în limba română de Măriuca Alexandrescu și Adrian Alexandrescu, Ed. Spandugino, București, 2021.
4. Gabriel, Ingeborg G., *Ecologie, economie, teologie: studii de etică socială creștină*, traducere de Cezar Marksteiner-Ungureanu, Ed. Reîntregirea, Colecția: Teologie și Etică, Alba Iulia, 2022.
5. Larchet, Jeac-Claude, *Fundamentele spirituale ale crizei ecologice*, traducere în limba română de Marinela Bojin, Ed. Sophia, București, 2019.
6. Mihăiță, IPS prof. dr. Nifon, Arhiepiscop și Mitropolit, *Misiune, pastorație și slujire ecumenică*, Valahia University Press, Târgoviște, 2009.
7. Idem, *Teologie și misiune creștină*, Ed. Bibliotheca, Valahia University Press, Târgoviște, 2019.
8. Munteanu, Prof. dr. Daniel, *Etica fericirii și caligrafia interioară*, Ed. Doxologia, Iași, 2022.
9. Nellas, Panayotis, *Omul – animal îndumnezeit. Perspective pentru o antropologie ortodoxă*, ediția a IV-a, studiu introductiv și traducere de diac. Ioan I.ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2009.
10. Petraru, Pr. Gheorghe, *Lumea, creația lui Dumnezeu. Perspective biblice, teologico-patristice și științifice*, Ed. Trinitas, Iași, 2002.

11. Sherrard, Philip, *Corupera omului și a naturii, O investigație a originilor și consecințelor științei moderne*, traducere în limba română de Marius Bogdan Buzdugan, Ed. Doxologia, Iași, 2027.
12. Ștefan, Pr. prof. dr. Florea, *Spiritualitate și desăvârșire la Sfântul Grigorie de Nyssa*, Ed. Asa, București, 2004.
13. Theokritoff, Elizabeth, *Tăind creația lui Dumnezeu. Perspective ortodoxe asupra ecologiei*, traducere în limba română de Valentin-Radu Trandafir, colecția *Teologie și Ecologie*, vol. I, Ed. Doxologia, Iași, 2016.

IV. Resurse online

1. ***, „*Anthropocene*”, <http://www.igbp.net/globalchange/anthropocene.4.1b8ae20512db692f2a680009238.html> (accesat la 10.05.2024).
2. Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic, „*Schimbările climatice constituie o problemă spirituală și etică*”, <https://www.oikoumene.org/news/ecumenical-patriarch-bartholomew-climate-change-constitutes-a-spiritual-and-ethical-issue> (accesat la 25.05.2024).
3. Crutzen, Paul J.; Stoermer, Eugene F., „*The „Anthropocene*”, în *The International Geosphere-Biosphere Programme (IGBP) Newsletter 41*, format PDF, <http://people.whitman.edu/~frierspr/Crutzen%20and%20Stoermer%202000%20Anthropocene%20essay.pdf> (accesat la 10.05.2024).
4. Edwards, Denis, *Ecology at the heart of faith*, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2006, p. 56, format PDF, https://library.oapen.org/bitstream/id/9a60ff19-1c51-48ca-ad73-3ff0fc2327bd/external_content.pdf (accesat la 20.05.2024).
5. Patel, Raj ; Moore, Jason W., *A History of the World in Seven Cheap Things. A Guide to Capitalism, Nature, and the Future of the Planet*, Black Inc., Carlton Victoria (Australia), 2018, format PDF, <https://dokumen.pub/qdownload/a-history-of-the-world-in-seven-cheap-things-a-guide-to-capitalism-nature-and-the-future-of-the-planet-9781760640460.html> (accesat la 18.05.2024).
6. Ștefan, Pr. prof. dr. Florea, „*Man’s responsibility. Decency or libertinism?*”, în *Icoana Credinței (Icon of Faith). International Journal of Interdisciplinary Scientific Research*, nr. 05/2017, pp. 82-90, <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=484211> (accesat la 17.05.2024).
7. Idem, „*The Premises of a Public Dialogue Between Science and Religion*”, în *Icoana Credinței (Icon of Faith). International Journal of Interdisciplinary Scientific Research*, nr. 04/2019, pp. 5-14, <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=803095> (accesat la 17.05.2024).
8. Idem, „*The World as Field of God’s Presence and Man’s Work*”, în „*International Journal of Orthodox Theology*”, (ERIHPLUS), Nr. 4, anul 2/2011, pp. 176-184, <https://www.orthodox-theology.com/media/PDF/IJOT4-2011/Stefan-Florea-World.pdf> (accesat la 17.05.2024).
9. Idem, „*The world, special language God’s love for man. Elements of Father Dumitru Staniloae’s cosmology*”, în „*International Journal of Orthodox Theology*”, Nr. 4, anul 6/2015, pp. 53-68, <https://www.orthodox-theology.com/media/PDF/IJOT4.2015/Stefan.Florea.pdf> (accesat la 09.05.2024).

DOMNIA LUI MATEI VODĂ BASARAB (1632 - 1654), PIATRĂ DE HOTAR A CULTURII, LIMBII ȘI SPIRITUALITĂȚII ROMÂNE

Maria Popa, clasa a XII-a D,
Colegiul Național *Constantin Carabella* din Târgoviște

Introducere

Domnitor al Țării Românești între 1632 și 1654, Matei Basarab, cel care se intitula în documentele oficiale „*Din mila lui Dumnezeu, Io Matei Basarab voievod și domn a toată țara Ungrovlahiei*”¹ este “cel mai mare ctitor de biserici de la noi, (...) susținând gloria spirituală și culturală a vechii capitale voievodale și mitropolitane muntene, Târgoviște, numită pe drept cuvânt “*Florența valahă*”, căci de aici a început marea opera de renaștere și de înnoire națională”²”.

Împrejurările istorice de până atunci au făcut ca, nu numai din punct de vedere al statalității și autodeterminării, ci și din punct de vedere cultural și lingvistic, poporul român să fie dependent de influențe străine, asemenea multor altor popoare europene de până atunci. Deși obârșia și începuturile poporului român sunt puternic ancorate în latinitate, formele pe care le îmbracă cultura Țărilor Române este legată de cultura slavo-bizantină.

Mai ales după încheierea procesului de etnogeneză a poporului român, secolul al X-lea, alături de limba vorbită de populația românească începe să se cristalizeze ceea ce putem numi *literatură populară orală*, după cum descoperim din basmele, cântecele și baladele străvechi, ce păstrează ritualuri și obiceiuri din perioada romanizării sau ocupații ancestrale precum păstoritul (Miorița) sau agricultura (Plugușorul)³. Odată cu apariția primelor forme de organizare statală, cnezatele și voievodatele, este adoptată ca limbă scrisă limba slavona bisericească, limba și scrierea în care sfinții Chiril și Metodieu au tradus textele sacre ale creștinismului.

Cele două paradigme culturale și lingvistice conviețuiesc: „*poporul își continua viața lui națională în formele caracteristice ale culturii lui proprii, în limba, datinile și obiceiurile*

¹ Valeriu Berbecaru, *Două documente inedite de la Matei Basarab*, în *Studia Valachica. Studii și materiale de istorie și istorie a culturii*, Muzeul Județean Dâmbovița, Târgoviște, 1970, p. 249.

² IPS Nifon, Arhiepiscop și Mitropolit, *Importanța eclezială, culturală și națională a Voievodului Matei Basarab*, în **, *Matei Basarab – ctitor de biserici, sprijinitor al tiparului și promotor al celei mai naționale epoci din istorie – 390 de ani de la începutul domniei*, Ed. Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2019, p. 11.

³ Al. Piru, *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1977, p. 398.

lui⁴” dar actele domnești, cărțile de cult și teologie, înscrisurile oficiale sau cele bisericești, toate sunt în limba slavonă, care însă nu rămâne “pură”, ci are un caracter compozit, în așa fel încât se poate afirma că “*influența limbii române asupra celei slavone este așa de puternică, încât aceasta din urmă își schimbă formele și construcția după cea dintâi*”⁵.

Acesta este contextul de la care domnia lui Matei Basarab, voievod al Țării Românești, dar și cea a lui Vasile Lupu, domn al Moldovei, provoacă o adevărată revoluție culturală, pentru că „*traducerea unor cărți sfinte într-o limbă vie, actuală pentru epoca aceea, însemna o adevărată revoluție. Este un începutul unui proces îndelungat de traducere din limba slavona, considerată drept a treia limbă sfântă*”⁶ (alături de limba greacă și limba latină de dinainte) și limba oficială a cancelariei

domnești dar și a Bisericii, în limba română, limba neamului românesc.

Chiar dacă rivalitatea dintre cei doi domni a dus la o succesiune de intrigi la Înalta Poartă și chiar la numeroase ciocniri armate, ea a avut și un aspect pozitiv. Rivalitatea personală și politică devine și rivalitate culturală, fapt care va determina și el, într-o anumită măsură, revitalizarea vieții culturale, înflorirea literaturii religioase și istorice ori tipărirea a numeroase cărți în timpul domniilor lui Matei Basarab și Vasile Lupu. Nicolae Iorga, vorbind despre această rivalitate arată că Liturghierul mitropolitului Teofil, tipărit la mănăstirea Dealu, și care era „*foarte împodobit cu chipuri: ale Domnului, Doamnei și unor sfinți*”, dovedea că „*Matei-Vodă poate patrona cărți tot așa de frumoase ca și rivalul său de peste Milcov*”⁷. Pe drept cuvânt, istoricii și cercetătorii mărturisesc unanim că Matei Basarab a fost “*cel mai mare ctitor din istoria medievală a poporului român*”⁸.

Domnia lui Matei Basarab – perioadă de prosperitate și îmbogățire spirituală și culturală

Domnitorul Matei Basarab a căutat să revigoreze învățământul tradițional din jurul mănăstirilor, a reorganizat școlile mănăstirești de la Câmpulung, Dealu și Govora iar, prin școala înființată aici, pune la Târgoviște bazele învățământului umanist din Țara Românească.

În anul 1640 este întemeiată Școala de slavonie sau Școala slavă din Târgoviște, care funcționa pe lângă Mitropolie, având ca dascăli oameni erudiți monahi, clerici dar și laici,

⁴ Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, Ed. Eminescu, București, 1989, p. 166.

⁵ Irina Mihaela Deaconu, *Limba documentelor de cancelarie în timpul domniei lui Matei Basarab (1632-1654)*, Revista STUDIUM IX/ 2016, p. 54, format PDF disponibil la https://studium.ugal.ro/articole_studium/articole_studium9/903_deaconu.pdf (accesat la 14.11.2024).

⁶ Iorgu Iordan, *Istoria limbii române (Pe-nțelesul tuturor)*, Ed. științifică și enciclopedică, București, 1983, p. 37.

⁷ Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, vol. I, *Literatura populară - Literatura slavonă - Vechea literatură religioasă - Întâii cronicari (-1688)*, ediția a II-a revăzută și larg întregită, Ed. librăriei Pavel Suru, București, 1925, reproducere în fascimil, Ed.Semne, București, 2011, p. 276

⁸ C. C. Giurescu, *Matei Basarab cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru, Știri noi despre lăcașurile lui*, în vol. *Prinos I.P.S.S. Nicodim, Patriarhul României*, București, 1946, apud Nicolae Stoicescu, *Matei Basarab*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1988, pp. 94, 125, format PDF disponibil la https://biblioteca-digitala.ro/reviste/carte/iini/stoicescu_matei-basarab_1988.pdf (accesat la 14.11.2024).

printre care și cărturari ucraineni precum profesorul Teodor Ruteanu din Kiev, școală la care se predă atât slavona cât și româna, putând fi numită chiar Școala slavo-română. Ea a avut „multiple urmări în cultura românească, prin revigorarea pe care a dat-o slavonismului, concretizată prin tipărirea de cărți în limba slavonă și prelucrările de gramatici și dicționare slavo-române, atât de numeroase în secolul al XVII-lea⁹”. Școala slavă va aduce, alături de cele două tipografii, ele însele adevărate școli, o adevărată efervescență spirituală și culturală ce va depăși granițele Țării Românești și pune bazele învățământului limbii române prin lexicoanele și gramaticile pe care ni le-a lăsat¹⁰.

Dar, mai ales, Târgoviștea îi datorează voievodului Matei Basarab înființarea, în 1646, a cunoscutei *Schola graeca et latina*, prima instituție cu caracter umanist din Țara Românească. Ea răspundea nevoilor țării și Bisericii atât în plan cultural, social-economic și politic, cât și teologic și confesional iar ctitorirea ei nu este un eveniment izolat, ci apare ca rezultat firesc al eforturilor de până atunci, respectiv o continuitate ascendentă a școlilor mănăstirești și a școlii slavone de la Târgoviște. Organizată după accentul modelului apusean de către Pantelimon Ligaridis și Ignatie Petridis / *Petrizis*¹¹, la această instituție de învățământ se pune accentul pe umanismul creștin și cultura bizantină, realizându-se aici “*forma cea mai avansată a vremii de organizare a învățământului*”¹². Ca urmare a activității celor două școli, dar și a monumentalei opere de tipărire, cercetătorii au observat că pe parcursul întregii domnii a lui Matei Basarab, numărul documentelor de cancelarie în limba română îl depășește pe cel al documentelor în limba slavă.

La începutul domniei, ponderea documentelor slavone este încă mare dar, începând cu anul 1640, numărul documentelor scrise în limba română depășește constant numărul documentelor scrise în limba slavă, chiar dacă apar fluctuații. Este începutul unui proces de durată dar care va avea ca rezultat impunerea limbii române în toate domeniile¹³. Imediat după sfârșitul domniei lui Matei Basarab, cancelaria domnească se românizează cu repeziciune. Din tradiția slavonă mai rămân doar titlurile domnilor, care apar în slavonește la începutul hrisoavelor redactate în limba română, precum și legenda de pe pecetea domnească, tot în slavonă. Numai câteva hrisoave solemne, tot mai rare, se scriu în slavonă până la sfârșitul veacului¹⁴.

⁹ Conf. univ. dr. Ion Marian Croitoru, *Primele forme de învățământ superior din Țările Române în prima jumătate a secolului al XVII-lea. Câteva repere despre Schola graeca et latina din Târgoviște*, în *Revista Mitropolia Olteniei*, Anul LXIX (825-828), nr. 9-12, septembrie-decembrie 2017, p. 139. format PDF disponibil la <https://nou.revista-mitropoliaolteniei.ro/wp-content/uploads/2020/10/Mitropolia-Olteniei-nr.-9-12-2017.pdf> (accesat la 14.11.2024).

¹⁰ Prof. univ. dr. Victor Papacostea, *Școală de limbă și cultură slavonă de la Târgoviște în timpul domniei lui Matei Basarab*, în ***, *Schola Graeca et Latina: misiune educațională, culturală și bisericească la Târgoviște*, Ed. Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2016, p. 56.

¹¹ Cercet. Dr. Dumitra Bulei, *Viața culturală și cartea tipărită în vremea lui Matei Basarab*, în ***, *Tiparul de la Târgoviște în cultura și misiunea Ortodoxiei românești*, Ed. Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2019, p. 438.

¹² Prof. dr. Alexandru V. Ștefănescu, *Schola Graeca et Latina în context european*, în ***, *Schola Graeca et Latina* ..., p. 114.

¹³ Irina Mihaela Deaconu, *op. cit.*, pp. 58-60 (accesat la 14.11.2024).

¹⁴ Ibidem, p. 64 (accesat la 14.11.2024).

Tiparul în timpul lui Matei Basarab și rolul său misionar

După ce, în Țara Românească, la numai 53 de ani de la prima carte tipărită folosind tehnologia literelor metalice mobile dezvoltată de Johannes Gutenberg (Johannes Gensfleisch zur Laden zum Gutenberg¹⁵), tiparul a cunoscut o rodnică activitate prin strădaniile ieromonahului Macarie, activitate continuată apoi de Dimitrie Liubavici și ucenicul acestuia, diaconul Coresi, vitregiile istoriei au făcut imposibilă pentru mult timp tipărirea de cărți. Este meritul incontestabil al domnitorului Matei Basarab, sfătuit și sprijinit de mitropoliții Grigorie I, Teofil și Ștefan I dar și de Udriște Năsturel, de a fi reluat activitatea tipografică în Țara Românească, activitate cu implicații profunde asupra spiritualității și culturii românești. De acum începe (în

etape, într-adevăr) trecerea de la limba slavonă la limba română.

Prin tipar, voievodul Matei Basarab, mare sprijinitor financiar Ortodoxiei de pretutindeni, dă o nouă dimensiune vocației universale a ortodoxiei românești, folosindu-l pentru a oferi creștinilor ortodocși de pretutindeni, în limba slavonă, limba universală a acestei părți a creștinătății, și pe care o considera o *“limbă sacră”*, cărțile de cult și de învățătură atât de necesare. Conștiința rolului misionar al tiparului și al cărților tipărite reiese și din Predoslovnia „Psaltirii slavone” din 1638, în care-i sfătuiește pe contemporani să păstreze tipografia ca pe un dar, ca pe *“o comoară mai scumpă decât toate comorile pământului, căci aurul și argintul și pietrele sunt comori scumpe ce înfrumusețează mai vremelnic trupurile, dar comoara aceasta înfrumusețează sufletele omenești”*¹⁶.

În demersul său, Voievodul Matei Basarab, apelează la ajutorul Sfântului Ierarh Petru Movilă, Mitropolitul Kievului care trimite cele necesare pentru înființarea și funcționarea a două tipografii care vor funcționa la mănăstirea Câmpulung și, cealaltă, mai întâi, la mănăstirea Govora și apoi la mănăstirea Dealu, ulterior la Târgoviște și din nou la Dealu pentru a fi stabilită definitiv, în 1649, la Târgoviște; în total, cele două tipografii au tipărit 25 de cărți.

¹⁵ „Johannes Gutenberg” articol disponibil la <https://www.britannica.com/biography/Johannes-Gutenberg> (accesat la 14.11.2024).

¹⁶ Prof. Mihai Stan, *Cea mai națională epocă din istoria noastră*, în ***, *Tiparul de la Târgoviște în cultura și misiunea Ortodoxiei românești*, Ed. Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2019, p. 430.

Concluzii

Perioada domniei lui Matei Basarab este văzută ca un moment în care istoria culturii, limbii și spiritualității din Țara Românească „ia o cotitură hotărâtoare de la slavonie la rumânie¹⁷”, ca o adevărată înflorire culturală prin care a fost încurajată și consolidată o adevărată școală artistică care la rândul său va duce la uimitoarea dezvoltare culturală și spirituală brâncovenească: dacă Providența nu ar fi adus ca Domn al Țării Românești pe Matei Basarab, peste “realizările trecute ale lui Mihai Viteazul s-ar fi așternut mai lesne umbra uitării, iar epoca viitoare a lui Constantin Brâncoveanu ar fi sosit pe un teren mai puțin fertil”¹⁸.

Nicolae Iorga arată că Matei Basarab „voia să aducă înapoi trecutul, trecutul de bogăție, de cinste, de putere, de mândrie și de învățătură. Privind în urma vremilor, el zărea la depărtare de un veac un chip de sfânt purtător de cunună lumească, împăciuitor de țară, înfrățitor de boieri, înălțător de biserici, sprijinitor al meșteșugurilor și al științei celei bune de carte: celălalt Basarab era Neagoe. Matei Basarab voi să semene lui Neagoe Basarab¹⁹”.

Și face aceasta ctitorind numeroase locașuri sfinte și sprijinind ortodoxia universală, reformând viața monastică, tipărind cărți care vor îmbogăți nemăsurat cultura și literatura din Țara Românească, dar nu numai. El duce mai departe tradiția predecesorilor săi pe a căror moștenire construiește o operă culturală și spirituală care reprezintă o adevărată piatră de hotar în istoria culturii, limbii și spiritualității române. Epoca sa este „cea mai națională epocă din istoria noastră, iar unitatea actuală cu limba vorbită a fost, în parte, meritul cărturarilor și învățaților din vremea lui Matei Basarab”²⁰.

Domnia lui Matei Basarab a reprezentat în același timp și epoca de aur a Târgoviștei, printr-o vastă mișcare culturală în jurul Curții Domnești și a Mitropoliei, având ca piloni **școala, tiparul și biblioteca**.

¹⁷ Irina Mihaela Deaconu, *op. cit.*, p. 57, (accesat la 14.11.2024).

¹⁸ Cercet. Vasile Lupasc, *Matei Basarab – precursor al epocii brâncovene*, în ***, *Ctitor de spiritualitate, cultură și limbă românească. Matei Basarab (1632-1654) 380 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești*. Ed. Asa, Târgoviște, 2012, p. 133.

¹⁹ Nicolae Iorga, *Istoria literaturii religioase a românilor până la 1688*, în „*Studii și documente privitoare la istoria românilor*”, vol. VII, București, p. CXXX, format PDF disponibil la <https://dspace.bcucluj.ro/handle/123456789/67034> (accesat la 14.11.2024).

²⁰ Mihai Eminescu, *Opera politică*, vol. II, (1880-1883), ediție I. Crețu, București, p. 295, apud Cornelia Pillat, *Pictura murală în epoca lui Matei Basarab*, Editura Meridiane, București, 1980, p. 7.

ROLUL MONAHISMULUI ÎN FORMAREA ȘI PĂSTRAREA UNITĂȚII POPORULUI ROMÂN

Prof. dr. Scridon Corina-Maria
Școala Gimnazială Nr. 1, Bistrița

Viața spirituală a unui popor se reflectă în modul în care acesta înțelege și trăiește credința.

Bisericele și mănăstirile au fost o prezență pregnantă în viața practică a poporului român. Ele au constituit adevărate focare de autentică spiritualitate și bogată cultură și au reușit ca prin manuscrise și tipărituri, prin artă religioasă și slujire socială să cultive frumusețea duhovnicească.

Sihaștrii români erau mari iubitori ai naturii. Pentru a-și zidi mănăstiri sau pentru a se retrage alegeau locuri dintre cele mai frumoase, căci pentru ei existența a fost darul iubirii lui Dumnezeu. Cu câteva excepții, ei nu s-au izolat total de lume și n-au impus interdicții radicale în privința comuniunii cu semenii.²¹ Vetre sihăstrești au ajuns mari lavre unde viețuitorii, urmând riguros regulile vasiliene au îmbinat armonios elementul contemplativ cu cel activ, dimensiunea personală a trăirii cu cea comunitară²².

Mănăstirile românești s-au remarcat prin viețuitori cu intensă trăire spirituală, printr-o bogată viață culturală și prin afirmarea puternică a specificului popular românesc, atât în ceea ce privește arhitectura și pictura cât și în privința datinilor și obiceiurilor, îndeletnicirilor specifice și portului popular țărănesc. Mănăstirile au devenit adevărate „școli” de cultură și de tradiție românească.

Însemnătate deosebită s-a acordat în mănăstirile românești manuscriselor, copiilor-manuscrise și cărților tipărite (chiar în tipografiile mănăstirești).²³ Oamenilor Bisericii (călugări, preoți, dieci, scribi din școlile de cărturărie de pe lângă unele biserici și mănăstiri – Tismana, Govora, Cozia, Neamț, Putna, Bistrița etc. și de la curți domnești) le datorăm primele monumente ale scrisului pe teritoriul românesc – cărți de slujbă, cronografe, texte populare, texte astrologice și lucrări originale religioase – ca și primele scrieri cu conținut istoric și didactic.²⁴ Manuscrisele și cărțile bisericești tipărite au întreținut și apărut unitatea spirituală a Ortodoxiei românești, au răspuns nevoilor culturale și de conștiință națională și lingvistică.²⁵ Printre monahi cea mai răspândită carte a fost „Scara” Sfântului Ioan Scărarul; dovadă a

²¹ Dr. Antonine Plămădeală, *Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă*, 1995, p.366-367

²² Arhiepiscop Adrian Hrițcu, *Viața mănăstirilor românești, integrată în Biserică și societate în Almanah*, 1983, Viena, p. 121; Ierom. Ioanichie Bălan în *Vetre de sihăstrie românească*, București, 1981, p. 13 menționează peste 800 de vetre sihăstrești care, în timp, au devenit mănăstiri și schituri unde au dus viața de aspre nevoițe și neîncetate rugăciuni nenumărați monahi pustnici

²³ Dr. Nestor Vornicescu, *Mănăstiri din Carpați – vechi centre ortodoxe de spiritualitate și cultură românească în Biserica Ortodoxă Română*, an CVIII (1990), nr. 5-6, p. 84-85

²⁴ Pr. Prof. dr. Dumitru Radu, *Cartea bisericească- factor de promovare a unității spirituale, lingvistice și cultural naționale a poporului român în Biserica Ortodoxă Română*, an XCVII (1979), nr. 1-2, p. 98

²⁵ Ibidem, *passim*

importanței și influenței ei covârșitoare este faptul că subiectul ei a devenit motiv pictural pe pereții exteriori ai mănăstirilor Sucevița și Râșca.

Multe mănăstiri ortodoxe românești s-au zidit pe temeliile sanctuarelor dacice din Carpați, continuând cultura daco-romană care mărturisește vechimea și specificul etno-lingvistic al poporului nostru. Astfel, în decursul timpului, mănăstirile au îndeplinit o înaltă misiune: au vegheat la mântuirea credincioșilor pe care i-au învățat să iubească spațiul românesc, să apere credința ortodoxă și limba română.²⁶

Călugării s-au învrednicit de aleasă trăire în Hristos. Ei au povățuit, au scris, au edificat așezăminte care ne stau mărturie până astăzi, s-au arătat modele duhovnicești pentru toate timpurile, au trăit viața într-un duh de excepțională putere de jertfă, cu totală dăruire de sine, au sporit duhovnicește împletind rugăciunea cu ascultarea. Cea care întreține viața monahului în trezvie după duhul filocalic este rugăciunea lui Iisus; rugându-se neîncetat, dar și lucrând în același timp, se întreține pe sine și contribuie la întreținerea obștii. Bogăția interioară a călugărului contemplativ a rodit în creații de poezie religioasă, imnuri-acatiste, compoziții de cântări bisericești. Călugării au fost primii caligrafi, copişti de cărți sfinte de cult și filocalice dar și miniaturiști vestiți.²⁷

Spiritualitatea ortodoxă românească se distinge prin toate acele valori care îi pun în evidență trăsăturile. Părintele Dumitru Stăniloae susține: *Ea are luciditatea latinității și simțul de taină al existenței, proprii Răsăritului; valoarea persoanei și necesitatea slujirii; rugăciunea în liniște și inima sensibilă pentru aproapele, orientarea spre Dumnezeu și grija de om.*²⁸

Monahismul ortodox a avut un rol determinant în formarea poporului român și în păstrarea unității lui de neam, limbă și credință pe parcursul istoriei.

²⁶ Ibidem, p. 86

²⁷ Monahia Eustochia Ciucanu, *Dimensiunea filocalică a spiritualității ortodoxe române*, în *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, anul LXIII (1987), nr. 6, p. 49

²⁸ Apud Mitropolitul Serafim Isihasmul, *tradiție și cultură românească*, traducere Iuliana Iordăchescu, Ed. Anastasia, 1994, p. 10

„EPOCA DE AUR” - DE LA LIBERALIZARE LA TIRANIE

Prof. dr. Ghiță Valentin-Cosmin,
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică”, Târgoviște

După moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej în martie 1965, la frâiele statului român a venit Nicolae Ceaușescu. Acesta din urmă a fost ultimul lider comunist care a condus România, până la Revoluția din 1989. În articolul prezent, vom analiza succint principalele evenimente istorice din „epoca de aur”, sintagmă deseori folosită în istoriografia de specialitate a problematicii comunismului românesc.

Întâi de toate, trebuie spus că perioada lui Nicolae Ceaușescu nu a urmat un curs liniar de la început și până la colapsul regimului, ci a avut parte de două perioade distincte, total antagoniste una celeilalte. Astfel, prima parte a conducerii, de la preluarea puterii în 1965 și până în 1971, a fost categorisită drept perioada liberalizării. A doua perioadă, și, fatalmente, ultima, din 1971 până în 1989, s-a denumit drept „național-comunism” sau „national-stalinism”, în care politica de partid și-a schimbat total cursul, spre o rigidizare a aparatului ideologic și un declin iremediabil al nivelului de trai românesc.

În primii ani, Nicolae Ceaușescu s-a erijat într-un „fiu al poporului”, încercând să se distanțeze de stalinismul dogmatic al perioadei de față, atât în plan intern cât și extern. Deși, încă din perioada lui Dej, România a început să minimalizeze umbrela ideologică a „fratelui” mai mare -Uniunea Sovietică-, mai ales prin eliberarea țării de armata sovietică în 1958 și prin respingerea planului Valev în 1964, apogeul a fost atins în perioada lui Nicolae Ceaușescu, fiind deseori desemnat un „erou” al independenței. Acesta considera că fiecare stat comunist trebuia să-și urmeze propriul curs, nefiind necesară amestecarea altui stat în politica internă a altuia. Un alt semn prin care liderul de la București dorea ferm distanțarea de Moscova, a fost condamnarea vehementă, în discurs public, a evenimentului Primăvara de la Praga din august 1968, prin care Uniunea Sovietică a intervenit armat pentru restabilirea ordinii în Cehoslovacia. Totodată, Ceaușescu a dezvoltat diverse legături comerciale cu alte state care nu erau comuniste, depărtându-se mai mult de monopolul sovietic. În plan intern, în perioada liberalizării, s-a remarcat o detensionare a spațiului cultural, prin care scriitorii puteau publica cărți sau articole în periodice, fără a fi cenzurați la tot pasul. Trebuie remarcat că, acest interval, fiind cunoscut drept „comunismul cu față umană” a fost atent urmărit și instrumentalizat de partid, din care nimic nu a fost lăsat la voia întâmplării.

În 1971, s-a produs o schimbare de paradigmă în gândirea lui Nicolae Ceaușescu, odată cu turneul asiatic întreprins de acesta. Spre exemplu, fiind impresionat de statul chinez, care se afla în plină „revoluție culturală” impusă de liderul Mao Zedong, Ceaușescu s-a inspirat, în consecință, și pentru România. Mai mult, după unii istorici, amintind aici, printre alții, pe prolificul Cosmin Popa, Nicolae Ceaușescu s-a inspirat și din modelul politic comunist nord-corean, al cărui lider era Kim Ir-Sen. La scurt timp de la întoarcerea din Asia, Nicolae Ceaușescu a redactat „tezele din iulie”. Astfel, la 6 iulie 1971, Ceaușescu a adresat în fața Comitetului Executiv o serie de propuneri în vederea activității politice și ideologice, prin care

se centraliza întreg sistemul comunist spre un stalinism rigid. Printre cei mai afectați de măsurile de centralizare politică au fost intelectualii, care au fost supuși din nou unei cenzuri riguroase, fiind aproape imposibilă libertatea de creație. Totul se scria în termenii impuși politic, unde glorificarea regimului și a lui Nicolae Ceaușescu reprezenta o constantă. Tot în anul 1971, a fost înființată și Academia de Științe Sociale și Politice, în care a ajuns doar oameni apropiați regimului și care controla mare parte din mediul cultural. Aceasta a înlocuit rapid instituția Academiei Române, care, la un moment deținea doar statut simbolic, ajungând chiar în pragul desființării.

Un alt moment foarte important a fost apariția **teoriei protocronismului** în anul 1974, propovăduită de comparatistul literar Edgar Papu, iar ulterior de alții. Aceasta încerca să demonstreze, dar fără argumente științifice plauzibile, că în cultura română exista un epicentru al genialității mondiale. Astfel, începând cu anul 1975, presa culturală a fost împânzită de articole prin care arăta că românii erau precursori mondiali în domenii precum literatura, matematica, muzica, arhitectura, istoria. Toate acestea, combinate cu dezvoltarea unui cult al personalității absurd al lui Nicolae Ceaușescu, au denaturat și mai intens un sistem care oricum avea sciziuni ireversibile. Totodată, nivelul de trai a scăzut foarte mult în perioada anilor 1980, românii fiind nevoiți să îndure frig și foame, toate pentru a plăti datoria externă cauzată tot de Nicolae Ceaușescu anterior. Toți acești factori au dus la deznodământul cunoscut, și anume, Revoluția din 1989, prin care familia Ceaușescu a fost îndepărtată din fruntea României și executată la Târgoviște.

În concluzie, perioada comunismului a reprezentat o pată neagră în istoria națională românească. Deși, pornind de la tezele marxist-leniniste, comunismul a promis un sistem egalitar între toți oamenii, acesta a fost doar un experiment falimentar încă de la început, în care toată populația a avut de suferit.

BIBLIOGRAFIE:

- BETEA, Lavinia, Mihai, Florin-Răzvan, Țiu, Ilarion, *Viața lui Ceaușescu – Tiranul*, volumul III, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2015;
- BURAKOWSKI, Adam, *Dictatura lui Nicolae Ceaușescu 1965-1989*, Ed. Polirom, Iași, 2011;
- CONSTANTINIU, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1999;
- DELETANT, Dennis, *România sub regimul comunist*, ediția a II-a, Fundația Academia Civică, București, 2006;
- DENIZE, Eugen, MĂȚĂ, Cezar, *România comunistă. Statul și propaganda 1948-1953*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2005;
- GEORGESCU, Vlad, *Istoria Românilor: De la origini pînă în zilele noastre*, Ediția a III-a, Ed. Humanitas, București, 1992;
- MARIN, Manuela, *Între prezent și trecut: cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu și opinia publică românească*, Ed. Mega, Cluj Napoca, 2014;
- MARIN, Manuela, *Nicolae Ceaușescu: Omul și cultul*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016;
- STANCIU, Cezar, *Traversând infernul: scurtă istorie a comunismului românesc: (1948-1989)*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009;
- TISMĂNEANU, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc*, Ed. Polirom, Iași, 2005.

INTERFERENȚE

„EDUCAȚIA PENTRU FAMILIE” ÎN LICEELE DIN ROMÂNIA – O VIZIUNE ORTODOXĂ ADAPTATĂ

Prof. Ciolpan Daniela-Anișoara
Liceul de Artă „Gheorghe Tattarescu” Focșani

În contextul actual, marcat de schimbări sociale rapide și presiuni asupra valorilor tradiționale, introducerea unei discipline de „Educație pentru familie” la nivel de liceu poate fi esențială pentru formarea unor adulți responsabili și echilibrați. O astfel de disciplină, cu o abordare creștin-ortodoxă, nu doar că ar completa educația morală a tinerilor, dar ar contribui și la cultivarea empatiei, a respectului reciproc și a unei viziuni sănătoase asupra căsătoriei și rolurilor familiale. Educația religioasă actuală oferă baza valorilor morale, însă o educație specifică pentru familie va adăuga un strat de înțelegere practică a acestor valori în contextul realităților de zi cu zi, oferindu-le tinerilor instrumente pentru a construi familii armonioase, bazate pe iubire și înțelegere.

În Statele Unite, educația pentru familie din școlile creștine și din programele de homeschooling se axează pe dezvoltarea abilităților de viață, formarea relațiilor sănătoase și stabilirea unei baze morale bazate pe valorile biblice. Curriculum-urile de tip „Family Life Education” sau „Christian Family and Relationships” urmăresc să ofere tinerilor cunoștințe și tehnici practice pentru a construi și menține familii puternice și devotate. Principalele teme abordate includ:

1. Comunicarea și rezolvarea conflictelor în familie:

În școlile creștine din SUA, cursurile despre comunicare pun accent pe ascultarea activă, empatia și comunicarea sinceră. Elevii sunt învățați cum să identifice și să gestioneze emoțiile lor și ale celor din jur, aplicând principiile biblice despre dragoste și iertare.

2. Valoarea dăruirii în cadrul căsătoriei:

O practică întâlnită este invitarea unor cupluri creștine cu experiență în căsnicie, care discută despre provocările vieții de familie și soluțiile pe care le-au găsit bazându-se pe valorile creștine.

3. Responsabilitatea și împărțirea sarcinilor:

O metodă comună este crearea unor planuri săptămânale de sarcini, care îi ajută pe elevi să anticipeze și să înțeleagă rutina zilnică a unei familii și importanța fiecărui rol.

4. Abilități de viață și educație financiară:

Sunt abordate concepte de economisire și prioritizare a nevoilor familiale, precum și pericolele consumului excesiv. Exemplele biblice legate de administrarea resurselor sunt utilizate pentru a sublinia importanța chibzuinței.

Aceste cursuri din SUA au scopul de a cultiva relații sănătoase și familii unite prin exemplul creștin, punând accent pe practici de viață și principii biblice care îi ajută pe tineri să construiască o viață de familie durabilă și morală.

Inspirându-ne din acest model, o programă pentru disciplina „Educație pentru familie” cu fundament creștin-ortodox, adaptată la specificul românesc, ar putea include următoarele teme de studiu:

1. Introducere în valorile familiei creștin-ortodoxe
2. Egalitate și complementaritate între bărbat și femeie
3. Prietenie, iubire și rolul relațiilor dintre tineri
4. Pregătirea pentru căsătorie
5. Taina Cununii și semnificația sa spirituală
6. Rolurile tatălui și ale mamei în creșterea copiilor
7. Dragostea și iertarea – temelii ale familiei creștine
8. Principii pentru creșterea copiilor
9. Comunicarea și împărtășirea responsabilităților
10. Finanțele familiei și gestionarea resurselor
11. Influențele nocive asupra familiei și apărarea unității familiale
12. Modele de Sfinți care au fost căsătoriți

Concluzii

Educația pentru familie, prin prisma valorilor ortodoxe, ar putea deveni un fundament esențial pentru viitorii adulți ai societății românești. Aceasta oferă nu doar cunoștințe teoretice, ci și modele de trăire practică a iubirii, respectului și responsabilității în familie. Un program educativ care să îmbine învățăturile creștine și să răspundă provocărilor actuale poate fi un mijloc de a întări sănătatea morală a societății, de a preveni abandonul școlar și de a încuraja tinerii să își întemeieze familii pe valorile autentice ale credinței.

Sitografie

1. <https://www.andrews.edu/sem/inministry/uploads/2020syllabi/2020fall/dsre-503-118-d.-sedlacek--updated-.pdf>
2. <https://www.moody.edu/academics/grad-certificates/marriage-family-couples-counseling>
3. <https://www.moody.edu/academics/grad-certificates/marriage-family-couples-counseling>

CONSECINȚE DE ORDIN FIZIOLOGIC ALE UTILIZĂRII DISPOZITIVELOR DIGITALE

Profesor Călușer Vasile
Școala Gimnazială Viișoara, jud. Cluj

Antropologia creștină descrie omul ca fiind alcătuit din trup și suflet, între ele existând o conlucrare, cu influențare reciprocă, idee susținută de datele mai noi ale neuroștiinței, care vorbește despre „neuroplasticitatea” creierului, apt să se adapteze, să se modeleze sub acțiunea constantă a activităților noastre de ordin fiziologic, psihologic, social, religios. Acest lucru reprezintă o notă încurajatoare privind șansele înnoirii vieții noastre. În același timp, diferitele activități nepotrivite pot reconfigura traseul dezvoltării personale într-o direcție nedorită atât pentru persoana în cauză (copil, adolescent, adult), cât și pentru familie, societate, Biserică.

Una dintre amenințările care pot influența decisiv dezvoltarea noastră este lumea virtuală. Se insistă asupra efectelor negative ale utilizării instrumentelor digitale. Consumatorul accesează o lume nouă, fascinantă, care răspunde multiplelor nevoi ale ființei umane, până în punctul în care imersiunea în mediul digital produce efecte negative de ordin fiziologic, psiho-emoțional, social, educativ, religios.

Activitățile online sunt atât de captivante, încât ieșirea din acest mediu se face cu mult efort. Desprinderea e greoaie, mai ales că în interiorul corpului se secretă adrenalina, datorită stimulilor vizuali, tactili și auditivi (alerte, notificări, sms-uri). Aceste activități vor deveni la un moment dat prea stresante, prea stimulative. Adrenalina oferă energia de care avem nevoie pentru a face față unui stres, pentru a evita un pericol. Dar, odată cu ea se secretă și cortizol, numit „hormonul stresului”, care, în timp „poate distruge mușchii și oasele sănătoase, afecta digestia și opri organismul să producă hormoni vitali”.

Expunerea la ecranul luminos afectează vederea utilizatorului, suprasolicitând ochii care trebuie să urmărească toți stimulii expuși. Pentru a nu pierde nici un stimul, ochii privesc țință spre ecran determinând pleoapele să nu mai clipească. Această stare va genera iritarea ochilor, însoțită de tulburări ale focalizării și oboseală cerebrală din cauza efortului ocular depus. Coordonarea dintre ochi și mână în timpul tastării/derulării paginilor de pe smart-phone denunță afecțiuni ale degetelor mâinii care butonează, cu încordare, mouse-ul.

Strict asociat cu folosirea dispozitivelor tehnologice este sedentarismul, corelat cu reducerea activității fizice zilnice, la care se adaugă obiceiuri alimentare nepotrivite și obezitatea. Dependența digitală îi determină pe utilizatori să minimizeze nevoile trupului. Cufundat în lumea digitală, utilizatorul uită de sine, de nevoile sale fiziologice, psihice, educaționale și moral-religioase, trupul fiind dat uitării.

Imobilitatea din fața dispozitivelor conduce către afecțiuni ale aparatului locomotor, în special deformări ale coloanei vertebrale, numită „iHunch” (iCocoșa).

O afecțiune medicală cu care nativii digitali se pot întâlni constă în deteriorarea auzului. Pentru a asculta muzică, a vorbi la telefon și pentru participarea la jocuri digitale utilizatorii folosesc căștile, atât pentru a nu fi deranjați de lumea exterioară, cât și pentru a evita controlul adulților, care nu pot conștientiza nivelul fonic.

Neglijarea nevoilor fiziologice de către utilizatori este evidentă la nivelul tulburărilor de somn. Cercetătorii au evidențiat faptul că stimularea vizuală și cognitivă înainte de somn afectează calitatea acestuia, producând insomnie, culminând cu perioade frecvente de trezire pe timpul nopții. Lipsa unui somn odihnitor la elevi va afecta, cu siguranță, performanțele școlare. Elevul nu se va mai putea concentra corespunzător, atenția cuvenită sarcinilor școlare va fi serios afectată, interesul pentru activități va fi diminuat, oricât ar fi de ofertante.

Un singur click, o simplă derulare a unei pagini de pe smartphone deschide o lume imensă, cu virtualități nelimitate, dar care produce efecte multiple în lumea reală: dependențe, sinucideri, stres, comunicare defectuoasă, însingurare etc. E de datoria Familiei, a Societății, a Școlii și a Bisericii să se implice activ în programe derulate în favoare tinerilor, prin care să se conștientizeze riscurile asociate folosirii instrumentarului digital.

BIBLIOGRAFIE :

- Aiken, Mary, *The cyberefect*, 2019, *Psihologia comportamentului uman în mediul online*, traducere de Vasile Bontaș, Niculescu, București,
- Havey, Allison, Puccio, Deana, 2017, *Sex, like-uri și rețele sociale. Comunicarea cu adolescenții în era digitală*, traducere de Eugen Gasnaș, Elena-Marina Ciocoiu, Niculescu, București
- Kilbey, Elizabeth, *Creșterea copilului în era digitală. Ghid de parenting responsabil*, 2019, traducere de Andra-Cristina Nichifor, Niculescu, București.
- Larchet, Jean-Claude, 2018, *Captivi în internet*, traducere de Marinela Bojin, Sofia, București.
- Zorin, Konstantin V., 2014, *Dependența de computer, de jocuri, de nicotină*, traducere de Adrian Tănăsescu-Vlad, Sofia, București.

INTERFERENȚE

ROLUL PĂRINȚILOR ÎN EDUCAȚIA RELIGIOASĂ TIMPURIE A COPILULUI

Prof. Ionela Ciobanu,
Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” - Găești

Educația religioasă este activitatea pe care educatorul (și în primul rând părinții) o derulează pentru dezvoltarea religiozității copilului, știut fiind faptul că omul se naște cu predispoziție spre religiozitate.

În educația religioasă sunt implicați mai mulți factori, iar familia este unul dintre aceștia. Părinților le revine datoria de a dăltui de timpuriu în sufletele propriilor copii acel minunat chip pe care Dumnezeu l-a gândit pentru fiecare dintre noi. Educația religioasă-morală trebuie începută de la cea mai fragedă vârstă, deoarece atunci sufletul este modelabil precum o pastă care ia orice formă pe care i-o dai, iar părinții trebuie să țină cont de acest lucru esențial.

Odată cu nașterea copiilor, părinții trebuie să înceapă de timpuriu să-i educe religioși. Ei trebuie să le insuflă acestora dragostea de cele sfinte pentru a fi ascultători ai vocii lui Dumnezeu. În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur dă următorul sfat: „Vrei să fie copilul tău ascultător? De la început crește-l în învățătura și certarea Domului... Fă-l creștin! Căci mai cu seamă celor din lume le este necesar să cunoască învățăturile, mai cu seamă copiilor.”

Educația religioasă trebuie făcută de la o vârstă fragedă, căci astfel avem posibilitatea să observăm înclinațiile rele ale copiilor și putem înlătura tot ceea ce nu este bun, îndepărtând răul printr-o bună educație.

Aceasta îi pregătește atât pentru societate, cât și pentru Împărăția Cerurilor, iar acest lucru revarsă bucurie atât în sufletele părinților, dar mai cu seamă Dumnezeu va fi Cel Care se va bucura, așa cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „Dacă în sufletul încă fraged se întipăresc învățăturile bune, nimeni nu le va mai putea șterge atunci când se vor face tari ca o întipărire, precum ceara. Îl ai încă tremurând înfricoșat și temător la orice privire, la orice cuvânt și oricare alt lucru; să te folosești de începutul vieții lui spre ceea ce se cuvine. De vei avea un fiu bun, tu cel dintâi te vei bucura de cele bune, apoi și Dumnezeu.”

Dacă un copil este educat de mic religioasă-moral, acesta capătă deprinderi folositoare sufletului său. Astfel, putem spera că și la vârsta maturității, când va fi înconjurat din toate părțile de ispite și când pornirile rele se vor ridica mai puternic, el își va păstra buna cuviință și bunele deprinderi duhovnicești cu care a fost obișnuit din copilărie. Și dacă un asemenea copil, atras apoi de patimi sau de exemple rele, o va apuca pe un drum greșit, îi va fi mai ușor de cele mai multe ori să revină la calea cea dreaptă.

Părinții trebuie să-i ajute cu discernământ pe copii și să-i educe religioși încă de când sunt mici pentru ca aceștia să se apropie de Hristos și să trăiască înaltele bucurii duhovnicești.

În zilele noastre sunt familii în cadrul cărora educația religioasă a copiilor ocupă un rol aparte. Sunt părinți care își învață copiii de la o vârstă fragedă să se roage, le vorbesc despre Dumnezeu, Maica Domnului și Sfinți ca ocrotitori ai noștri, să spună adevărul și să deosebească binele de rău. Această categorie de părinți lasă o moștenire colosală copiilor lor datorită unei astfel de educații.

Educația religioasă a copiilor se face așadar în primul rând prin exemplul personal al părinților și prin întreținerea în casă a unei atmosfere de dragoste și rugăciune. Inima copilului este atinsă, fără multe explicații, de fiorul dragostei față de Dumnezeu și astfel el ajunge să-și facă rugăciunea ca pe un lucru firesc și, fără să aibă nevoie de argumente logice, începe să cunoască prezența lui Dumnezeu.

Sufletele copiilor sunt asemenea unor grădini, iar părinții sunt grădinarii aleși de Dumnezeu pentru a curăța din fragedă pruncie grădina inimii lor de buruienile și uscăturile păcatelor și ale obiceiurilor vătămătoare. De ei depinde ce vor să crească în grădinile sufletelor copiilor: florile virtuților sau buruienile păcatelor. Printr-o educație religios-morală părinții pot planta în grădina aceste flori ale virtuților care, ocrotite de grija permanentă a părinților și udate de harul lui Dumnezeu, vor crește tot mai mari și mai frumoase, astfel încât mirosul lor duhovnicesc va fi plăcut Părintelui Cereș.

Ce lucru frumos când vezi la Biserică părinți ținându-și de mânuțe sau în brațe propriii copii și ascultând cu evlavie Sfânta Liturghie! Ce lucru frumos când vezi părinți ajutându-și copiii și ridicându-i să sărute sfintele icoane sau venind cu aceștia înaintea ușilor împărătești, în fața Sfântului Altar, pentru a primi Sfânta Împărtășanie pentru sănătatea trupului și sufletului copilului!

Neglijarea educației copiilor înseamnă neglijarea mântuirii lor. Educația trebuie să facă din copil o ființă bună și iubitoare de oameni, mergând până la a ajunge un atlet al lui Hristos. Părinții Bisericii accentuează ideea că cea mai mare și cea mai sfântă datorie a părinților față de propriii copii este aceea de a-și educa odraslele nu pentru această viață vremelnică, ci pentru veșnicia iubirii. Doar dacă oferă copiilor lor o educație aleasă, părinții dau dovadă că sunt buni creștini care aspiră la bunătățile cele veșnice, dar care totodată pregătesc și sufletele celor mici pentru Împărăția Cerurilor.

Părinții care sunt ancorați în Evanghelia lui Hristos conștientizează că educația religioasă este prioritatea principală. Astfel de părinți își învață copiii că Hristos este prietenul de care avem nevoie, că El ne întinde mâna ori de câte ori ne afundăm în oceanul păcatului și ne salvează și că El ne este alături în mod tainic, dar cu toată dragostea, pe cărările acestei vieții.

Bibliografie:

1. Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii și cuvântări despre educația copiilor*, trad. de Pr. Marcel Hancheș, Editura Marineasa, Timișoara, 2005;
2. Idem, *Despre educația copiilor*, trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2000.

Fotografie din arhiva personală.

PENTRU TINE, MAMĂ

Dafina Maria Loredana, clasa a VI-a C
Școala Gimnazială
„Pictor Nicolae Grigorescu” Titu
Coordonator, prof. Marcel Danțiș

Sub mâinile tale s-a scris primăvara,
Cu dor și răbdare mi-ai netezit calea.
Ai fost răsăritul în nopțile grele,
Pământul sub pașii mei mici, fără stele.

În ochii tăi calzi, ca-n ape curate,
Se-ascunde un soare ce-n veci nu se bate.
Cu glasul tău blând mi-ai spus să visez,
Să-nving orice teamă, să nu mă opresc.

Tu ești sărbătoarea ce n-are sfârșit,
Un dar fără seamăn, mereu dăruit.
Prin tine e lumea mai blândă, mai bună,
Prin tine, iubirea rămâne stăpână.

Azi, 8 Martie, îți spun din priviri -
Ești inima vieții, ești visul din zori.
Să-ți fie senină și floarea, și clipa,
Căci tu ești minunea, lumina, aripa.

Izabela Dumitru,
Școala Gimnazială Petrești
Coordonator,
prof. Daniela Nicoleta Din

PAGINA COPIILOR

Ștefania Georgescu, Școala Gimnazială Ungureni
Coordonator, prof. Daniela Nicoleta Din

ȘCOALA – O LUME A GÂNDURILOR

Dafina Maria Loredana, clasa a VI-a C
Școala Gimnazială
„Pictor Nicolae Grigorescu” Titu
Coordonator, prof. Marcel Danțiș

În zori se-nalță clopotele-n vânt,
Ne cheamă școala-n ritmul ei profund.
Cu foi albe și cerneală-n gând,
Pășim spre ziua ce-ncepe curând.

Pe holuri pașii sună ca un vers,
În clase, visuri prind contur divers.
Profesorii cu glas blajin sau tare,
Ne dau enigme, ne deschid cărări.

Uneori timpul pare un ecou,
Printre teste, teme, gânduri nouă.
Dar râsul prietenilor ne alină,
Și chiar rutina devine lumină.

E locul unde visăm spre departe,
Învățăm din cuvinte, din fapte.
Școala e cheia ce lumea ne-o scrie,
O hartă spre-a noastră... eternă magie.

PRIETENIE

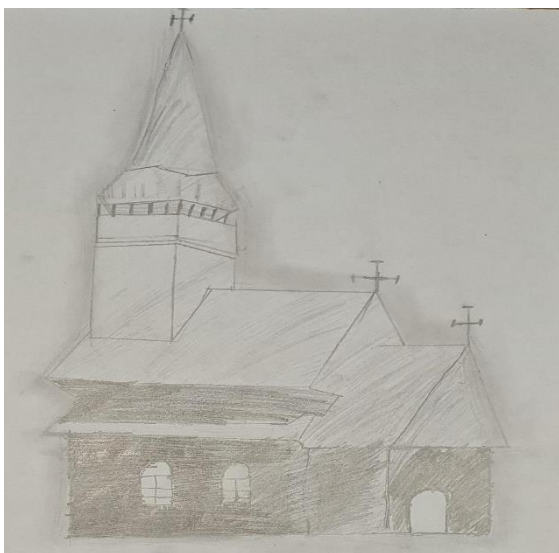
Dafina Maria Loredana, clasa a VI-a C
Școala Gimnazială
„Pictor Nicolae Grigorescu” Titu
Coordonator, prof. Marcel Danțiș

Prietenia-i ca o stea,
Lucește blând, dar nu pleca.
E ca un vânt ce lin te poartă,
Când drumul pare fără hartă.

În râs și-n lacrimi, mână-n mână,
Prin zile reci sau nopți cu lună,
Un suflet cald ce-ți stă aproape,
Când lumea-ntreagă pare-n șoapte.

Nu-i doar cuvânt, nici jurământ,
E glas ce-alungă al nopții vânt.
E foc ce arde neclintit,
Chiar și când cerul s-a-nnegrit.

Și dacă timpul ne desparte,
Ne leagă amintiri departe.
Căci prietenia e un dor,
Ce dăinuiește-n orice zbor.

Petre Darius, Școala Gimnazială Petrești
Coordonator, prof. Daniela Nicoleta Din

PAGINA COPIILOR

Bărăcean Daria, Școala Gimnazială Petrești
Coordonator, prof. Daniela Nicoleta Din

SUFLETUL PĂMÂNTULUI

Dafina Maria Loredana, clasa a VI-a C
Școala Gimnazială
„Pictor Nicolae Grigorescu” Titu
Coordonator, prof. Marcel Danțiș

Într-un colț de lume lin,
Unde vântul cântă blând,
Se-nalță codrii spre senin,
Și râul curge fremătând.

Frunza-și murmură povestea,
Sub un cer de vis albastru,
Iar pământul ține-n creștet
Lumea-n ritmul său sihastru.

Munții spun, prin stânci tăcute,
Taine vechi de mii de ani,
Mările în valuri mute
Le ascund în depărtări.

Stelele veghează iarba,
Mângâind-o-n ceas de noapte,
Și-n adâncul lumii noastre
Se mai naște-un vis din șoapte.

CREDINȚA - ECHILIBRISTICA PE FIRUL FAPTELOR BUNE – MEDITAȚIE

Ceauș Arsenia Maria, clasa a VI-a A,
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceauș Maria

Pilda celor zece fecioare mi-a stârnit în gând o furtună de semnificații și de învățături pe care le-am agonisit de când merg în fiecare duminică la biserică și la orele de religie. Da, Dumnezeu nu are nevoie de declarații gratuite de dragoste! (Ca fiecare dintre noi, de altfel.) Dumnezeu vrea credința noastră mărturisită prin fapte bune. Aceasta este învățătura pildei. Sfântul Apostol Iacob o rezumă inspirat: credința fără fapte e moartă. (Iacob, 2, 17).

Omul trebuie să adune harnic, zilnic, în căușul sufletului său, fapte bune: rugăciune stăruitoare, smerenie, pocăință pentru greșeli, apropiere de Biserică, post, milostenie, ascultare.

Aș concluziona așa: credința este o echilibristică pe firul fin al faptelor bune, agățat de degetul arătător al lui Dumnezeu, îndoit spre fiecare dintre noi a chemare.

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Natalia Popescu, clasa a VII-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceauș Maria

Dragă Dumnezeu,

Sunt foarte recunoscătoare pentru toate binecuvântările pe care mi le-ai oferit: familia mea iubitoare, prietenii mei apropiați și oportunitățile care mi-au fost date. În același timp, am și câteva întrebări și îngrijorări pe care mi-ar plăcea să le discut cu tine.

De multe ori mă simt copleșită de problemele și provocările vieții. În astfel de momente, îmi este greu să-mi găsesc calea și să mă descurc. Îmi doresc să am mai multă putere și încredere în mine, dar nu știu cum să o găsesc.

În plus, mă îngrijorează starea lumii noastre. Văd atât de multă violență, ură și nedreptate în jurul meu și mă întreb dacă vom reuși vreodată să schimbăm aceste lucruri.

Cu toate acestea, încă păstrez speranța că vom putea face lumea un loc mai bun. Sper că îmi poți oferi îndrumare și înțelepciune pentru a-mi găsi calea și a face o diferență pozitivă în lumea noastră.

Îți mulțumesc pentru că m-ai ascultat și pentru că ești mereu alături de mine.

Cu dragoste și recunoștință!

PAGINA COPIILOR

DECALOGUL UNEI VIETI FERICITE – DIN ÎNȚELEPCIUNEA BUNICILOR

Șerban Andreea, clasa a IV-a A, și bunica Ispas Ileana
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceauș Maria

- Bună ziua, buni!
- Bună, scumpa mea!
- Ne poți oferi 10 sfaturi pentru o viață fericită?
- Desigur!
- 1. Să mergi la biserică!
- 2. Să fii ascultător!
- 3. Să fii respectuos!
- 4. Să fii credincios!
- 5. Să fii alături de cei dragi!
- 6. Să mănânci sănătos!
- 7. Să iubești animalele!
- 8. Să te rogi la Dumnezeu mereu!
- 9. Să-ți ajuți aproapele!
- 10. Să înveți bine la școală și să ascuți profesorii!

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Buliga Laura, clasa a VII-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceauș Maria

Dragă Dumnezeule,

Îți scriu aceasta scrisoare pentru a-Ți mulțumi că îmi ești alături mereu.
Când toată lumea îmi întorcea spatele, ai fost Tu acolo și m-ai mângâiat.
Când lacrimile nu se mai opreau, Tu mi-ai șters obrazul umed spunându-mi: Totul va fi bine!
Când pierdută mă simt, Tu mă iei de mână și îmi arăți calea.
Și toate acestea nu sunt nimic în comparație cu ce faci pentru restul omenirii.
Cu binecuvântările pe care mi le-ai oferit, doresc să îți mai cer să oprești lucrurile rele din jurul nostru, cum ar fi violența, nedreptatea, ura și răzbunarea, pentru binele lumii. Fă să ajungă credința la inimile celor răi.

Cu recunoștință și speranță,
Buliga Laura

DECALOGUL UNEI VIETI FERICITE – DIN ÎNTELEPCIUNEA BUNICILOR

Prodan Maria, clasa a IV-a A și bunica Ioneta Ionescu
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

1. Nu gândi să fii bogată, gândește să fii fericită.
2. Să fii mereu tu însuți/însăți.
3. Spune întotdeauna „Te rog!” și „Mulțumesc!”.
4. Respectă-ți întotdeauna profesorii și părinții pentru că ei încearcă să te învețe ceva.
5. Respectă-ți întotdeauna promisiunea și fii o persoană responsabilă.
6. Orice conflict se rezolvă prin conversație.
7. Nu face niciodată nimic care ar putea răni pe cineva.
8. Gândește înainte de a vorbi.
9. Găsește întotdeauna calea din mijloc.
10. Tot ce se întâmplă acum te ajută să crești, chiar dacă ți se pare greu acum.

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Adelina Pieptea, clasa a V-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Dragă Dumnezeu,

Eu sunt foarte recunoscătoare pentru familia mea iubitoare, pentru că sunt sănătoasă, pentru că nu am probleme grave de sănătate. Ți mulțumesc pentru că mi-ai dat o viață liniștită, pentru că am persoane care mă apreciază și mă iubesc din tot sufletul lor.

Lumea nu este un loc foarte primitor, dar cu familia aproape și prietenii mei simt că pot face orice, chiar dacă pare imposibil. Mereu familia mea îmi spune că mă vor susține orice s-ar întâmpla, sunt foarte recunoscătoare pentru acest lucru, deoarece unii părinți nu acceptă visurile pe care le au copiii lor.

Sincer, cu toate lucrurile care se întâmplă recent, aș dori să faci lumea un loc mai bun, unde oricine poate trăi liniștit la casa lui.

Cu toate acestea eu sunt fericită că am un acoperiș deasupra capului, sunt fericită și recunoscătoare că am primit toate acestea și promit că o să dau mai departe tot binele pe care l-am primit.

Cu drag și iubire, de la Adelina Pieptea

PAGINA COPIILOR

DECALOGUL UNEI VIETI FERICITE – DIN ÎNTELEPCIUNEA BUNICILOR

Badea Rareș Andrei, clasa a V-a S, și bunica Adela
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

1. Credința și iubirea față de Dumnezeu, înainte de toate.
2. Lucrurile materiale nu aduc fericirea, învață să te bucuri de lucruri mărunte și de timpul petrecut cu familia.
3. Să spui mereu numai adevărul, minciuna are întotdeauna picioare scurte.
4. Nu judeca alte persoane, judecând pe altcineva nu înseamnă că tu ești o persoană mai bună.
5. Nu fi nepăsător la suferința celui neputincios.
6. Crede în tine, tu îți poți fi cel mai bun prieten, dar și cel mai rău dușman.
7. Învață să asculți tot timpul - a asculta înseamnă a învăța.
8. Nu îți pierde speranța - nimic fără Dumnezeu.
9. Nu tolera abuzul verbal, fizic și emoțional, ca nu cumva răul făcut astăzi să te transforme mâine într-un om rău.
10. Învață să ierți, nu lăsa ca inima să fie încărcată de ură și furie. O inimă fericită aduce o viață liniștită.

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Ivășcoaia Maria Denisa, clasa a V-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Dragă Dumnezeu,

Îți mulțumesc pentru sănătatea pe care o acorzi mie și familiei mele.
Îți mulțumesc pentru tot: am o familie care mai iubește și are grijă de mine.
Îți sunt recunoscătoare că mă ierți de fiecare dată când păcătuiesc.
Mulțumesc pentru faptul că am un acoperiș deasupra capului, am ce mânca și am unde pune capul seara să mă odihnesc.
Doamne, te rog mult dă-le sănătate tuturor oamenilor, ajută-i și iartă-i de păcate, căci nu știu ce spun la mânie și te rog să ai grijă de familia mea și de mine. Să ne dai sănătate și fericire.
Mulțumesc! Ai fost mereu pentru mine și m-ai ajutat.

Cu credință
Ivășcoaia Maria Denisa!

PAGINA COPIILOR

MIC TRATAT DESPRE FERICIRE

Mircea Patricia, clasa a IV-a A,
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Pentru mine fericirea înseamnă: sănătatea, familia, prieteni, iubire, Dumnezeu, Paștele, Crăciunul, Sfântul Ștefan, animalele. Pentru a fi fericită nu îți trebuie bani, mașini scumpe sau altceva.

Cele mai fericite momente pe care le-am avut vreodată sunt clipele petrecute cu familia. Mi-aș dori să petrec mereu momente fericite cu familia. Când am fost la azilul de bătrâni, acei bătrâni m-au făcut foarte fericită.

Omul cel mai fericit este acela care-i face fericiți pe cât mai mulți oameni.

Mircea Patricia, clasa a VI-a A

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Darius Nicolae, clasa a V-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Dragă Dumnezeu,

În primul rând, aș vrea să îți mulțumesc pentru bucuria oferită de a mă naște și a crește într-o familie minunată.

Îți mai mulțumesc pentru pacea care ne-ai dăruit-o în a noastră țară, pentru profesorii buni și răbdători, și toate minunățiile pământului.

Dacă ar fi să-ți cer ceva, este să aduci pace și belșug oriunde în lume.

Te-aș mai ruga să-mi luminezi calea și să mă ajuți să-mi îndeplinesc toate visurile.

Cu profundă credință,
Al tău rob, Darius Nicolae

PAGINA COPIILOR

DECALOGUL UNEI VIEȚI FERICITE – DIN ÎNȚELEPCIUNEA BUNICILOR

Larisa Răduță, clasa a VII-a S, și mama Elena
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

1. Să nu minți!
2. Să ai credință în Dumnezeu!
3. Să îți fie teamă de Dumnezeu!
4. Să spui mereu adevărul!
5. Să nu furi!
6. Să nu înșeli!
7. Să zici mereu adevărul față de semenii tăi!
8. Să nu bați!
9. Să îi ajuti pe ceilalți!
10. Să urmezi sfaturile părinților!

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Nicolescu Denisa, clasa a VI-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Domnul Dumnezeu meu,

Iartă ale mele păcate, ale mele vorbe care au rănit și care m-au făcut să par ceea ce nu o să fiu vreodată și ascultă spusele mele, Doamne...

Mi-am promis mie, Doamne, că nu o să mai cad în plasa celui rău, că nu o să mai fac vreo prostie niciodată și că o să-mi ajut semenii ori de câte ori vor avea nevoie, dar cu toate acestea încă mai greșesc, Doamne.

Dă-mi putere, Știitorule de toate, să mă ridic până la ceruri cu ale mele isprave și să-i ajut și pe ceilalți care nu mai au credință în Tine, Doamne să te recunoască și să Te slujească pe vecie...

Dă-mi cumpătare și răbdare să reușesc să-mi clădesc un viitor. Dă-mi curaj și voință să-mi urmez visul și dă-mi putere să mă ridic atunci când în viață voi întâlni obstacole...

Mii de bătrâni aruncați ca niște cârpe în stradă de către copiii lor, mii de animale fără adăpost, mii de copii orfani, mii de văduve și mii de oameni fără slujbă, dă-mi încredere și

PAGINA COPIILOR

voință să-i ajut pe toți, dă-mi putere să trag un semnal de alarmă în astă lume, să li se ofere și lor sprijinul de care au nevoie, Doamne..

Mulțumesc pentru tot, Preafericite, pentru familia sănătoasă, pentru pâinea de pe masă, pentru straietele cu care mă îmbrac, pentru acoperișul ce-mi stă deasupra capului, pentru educație și pentru viața pe care o am...

Slavă Ție, Doamne!

MIC TRATAT DESPRE FERICIRE

Hangan Alina, clasa a VI-a A,
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Pentru mine fericirea înseamnă familia, bunul Dumnezeu, viața, sănătatea, iubirea și prietenia.

Fericirea nu constă în bani, mașini scumpe, haine de firmă sau alte lucruri valoroase. Mereu trebuie să fim fericiți cu tot ce avem. Sunt recunoscătoare pentru tot ce mi-a oferit Dumnezeu!

Fericirea se află prin lucruri simple!

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Andreea Dinco, clasa a VII-a B
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Doamne Dumnezeul meu, Cel Atotputernic, care ai creat lumea și pământul. Tu ești universul nostru, în tine ne punem nădejdea, speranța și mângâierea.

Doamne, noi te rugăm pe Tine să veghezi asupra noastră ceas de ceas și oră de oră. Te rog, Doamne, iartă-mă pentru fiecare cuvânt greșit și ajută-mă să mă regăsesc să nu mai greșesc înaintea Ta. Ai grijă, Doamne, de noi și de toți copiii din întreaga lume, să avem o viață frumoasă și să fim sănătoși. Îți mulțumesc, Doamne, pentru tot și pentru toate! AMIN!

MIC TRATAT DESPRE FERICIRE

Gavrilă Ștefania, clasa a VI-a A
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița
Coordonator, prof. Ceaș Maria

Fericirea nu constă în bani, mașini luxoase, diamante sau alte cele. Fericirea constă în sănătate, iubire, familie și prietenie. Doar o zi în care nu ești fericit poate fi o zi pierdută. Dacă ai credință față de Dumnezeu, ai cea mai mare fericire deoarece Dumnezeu te răsplătește cu daruri nemaipomenite.

Fericirea este parte din noi !

Străuneanu Claudia, Școala Gimnazială Ungureni
Coordonator, prof. Daniela Nicoleta Din

PAGINA COPIILOR

EU ȘI DUMNEZEU

În biserică pășesc
În brațe la Tatăl Ceresc,
Liniștea eu o găsesc
Când cu Dumnezeu vorbesc.

Doamne, Tu știi cel mai bine
Ce e bine pentru mine,
Fii mereu în gândul meu
Mă îndrumă de mi-e greu.

Ai grijă, Doamne, de mine
Și fă ce știi Tu mai bine

Eleva Necula Teodora Bianca,
Liceul Tehnologic Topoloveni, Argeș
Eu mă rog, Doamne, mereu
Să fii în sufletul meu.

De mică am învățat
Să am sufletul curat,
Și să vin în Casa Ta
Să-Ți spun durerea mea.

Doamne, bucuria mea
Este în căsuța Ta,
În stânga lângă altar
Când mă împărtășești cu har.

RAIUL

Eleva Stan Natalia, clasa a IV-a ,
Școala Gimn. Gura Șuții
Coordonator, prof. Stroe Ilona

Îmi imaginez Grădina Eden ca fiind un loc de o rară frumusețe, unde natura este într-o armonie perfectă, iar pacea și bucuria domnesc în fiecare colț.

Acolo păsările cântă într-o simfonie divină, iar florile emană parfumuri foarte dulci, ce umplu cerul cu miile de culori.

Pomii rodesc mere roșii și succulente, iar râurile curg o apă limpede, reflectând albastrul cerului și razele soarelui ce strălucesc blând.

În mijlocul Grădinii, se află Copacul Vieții.

Raiul este locul de desăvârșire și fericire absolută, unde sufletele găsesc odihnă și pace eternă. Acolo toate suferințele dispar, iar iubirea și armonia sunt prezente permanent.

Raiul este locul unde se află prezența Divină în toată splendoarea Sa, iar cei dreți sunt răsplătiți cu bucuria veșnică a comuniunii cu Dumnezeu.

Este un loc în care speranța și credința se împletesc într-un etern elogiul adus iubirii divine.

AMINTIRI DINTR-O EXCURSIE MINUNATĂ

Ana-Maria Andrieș, Școala Gimnazială Nr. 2, Codlea

Odată cu coloritul fiecărei frunze știam că toamna se instalase tot mai mult la noi în oraș. Zilele deveniseră scurte și mai reci, activitățile la școală din ce în ce mai complexe, însă doamna dirigintă decisese să readucă zâmbetul larg pe chipul nostru. Cum? Propunându-ne o excursie. Unde? La Sibiu. ”Mi-nu-nat!” a fost replica întregii clase. Și au început pregătirile...

A fost frumos să stabilim reperele de vizitat în orașul vechi, dar și în împrejurimi, în funcție de timpul pe care îl aveam la dispoziție. Ce am ales? Bineînțeles, Muzeul Astra și Muzeul de Istorie Naturală, apoi Catedrala ortodoxă și cea evanghelică, dar și străduțele pitorești din centrul orașului.

Ce mult a fost așteptată ziua excursiei, era prima zi din Școala Altfel! Toți eram pregătiți și nu ne-a tulburat nici ora întâlnirii pe peronul din Gara Codlea (șase și treizeci de minute), chiar înainte de răsăritul soarelui, nici temperatura ușor scăzută din acea dimineață de toamnă. Toți așteptam întâlnirea locurilor pe care le identificaserăm doar în fotografii.

Emoția noastră, însoțită de dorința de a cunoaște și de a experimenta frumosul, a fost răsplătită încă de la intrarea în oraș: ceața s-a ridicat, lăsând locul unui senin de toamnă binecuvântată, soarele participând la bucuria noastră întreaga zi. Căsuțele tradiționale din Muzeu i-au făcut pe colegii mei să afirme: „Cât de frumos se trăia!”, „În ce comuniune se aflau înaintașii noștri!”, „Cât de pricepuți și de harnici erau!”. Cele câteva ore petrecute în Dumbravă au fost ca o călătorie în timp, într-o vreme tihnită, cu oameni calzi, harnici, creativi și credincioși. Din ceea ce am putut admira, am înțeles simplitatea lor, dar și dragul de propria familie, de natură, de țară și de Dumnezeu. Împreună am conștientizat cât de importante sunt aceste întoarceri la tradiționalul autentic românesc, pentru ca acele valori la care s-au raportat românii vrednici, să ne fie repere și nouă, generațiilor tinere!

Am părăsit Muzeul Astra și cu dorința de a reveni și de a zăbovi mai multe ceasuri, dar și cu sufletul plin de frumosul de acolo. A urmat centrul orașului cu catedralele ortodoxă și evanghelică. Ambele impresionează prin grandoare, ca și prin stilul arhitectural specific, am aflat istoricul lor, contextele în care au fost zidite, motivația acelor vremuri de a ridica astfel de edificii. Dorința de a mai culege informații în acea zi, ne-a adus la poarta de acces în minunatul Muzeu de Istorie Naturală: în „bagajul” nostru aveam acum cunoștințe despre evoluția lumii vii de la nevertebrate, la mediul acvatic, de la insecte, la pești și reptile, iar diversitatea ecosistemelor ne plasează în paleontologic cu tot specificul acelor vremuri. Pe fața colegilor am putut citi imediat: ce bine că trăim în modernitate, că ne putem bucura de confort și de tehnologie!

Excursia noastră s-a încheiat cu o înghețată aromată și cu foarte multe informații, care încă se așează în memorie. Cu siguranță, vor urma lecții în care le vom putea aprofunda sau le vom asocia cu altele noi. Sentimentele cele mai importante rămân bucuria împărtășită alături de colegi, seninul de pe cer reflectat în sufletul nostru, dar și dorința de a reveni la Sibiu, într-o zi la fel de caldă și de luminoasă!

GRĂDINA EDEN

Eleve Lăzăroiu Erika
Clasa a IV-a, Școala Gimnazială Gura Șuții
Coordonator, prof. Stroe Ilona

Grădină divină plină de îngeri!

Pentru mine, Grădina Edenului înseamnă frumusețe de nedescris, fiind formată dintr-un fluviu lung, plin de pești.

Pe marginea fluviului cresc stufăriș și sălcii. Dacă mergem mai departe, vom vedea o junglă frumoasă, plină de animale sălbatice, de tot felul. Dacă te aventurezi în ea, vei vedea: cedri, mahoni și multe animale precum tigri, cimpanzei, păsări etc.

În junglă vom găsi mlaștini gigantice. Imaginația mea zburdă mai departe și dă de o câmpie întinsă, o priveliște fabuloasă. Pe această pajiște zăresc iepurași micuți și drăgălași, un fazan, mici păsărele, o vrăbiuță și prepelițe. Mintea mea pleacă de aici și ajunge într-o pădure de conifere. Aici este puțin mai frigut, dar merită, căci priveliștea este mirifică!

Zăresc feriga, brazii seculari, deasupra cărora zboară armonios mulți îngeri albi, având în mâini trompete răsunătoare.

Dacă mai înaintez, zăresc o grădină cu flori minunate, trandafiri, lalele, ghiocei, liliac, zambile, emanând un miros de smirnă, așa cum miroase atunci când preotul cădește în Biserică, de sărbători!

Mai merg ce mai merg și în fața mea apare Pomul vieții.

Apoi, am intrat într-o grădină, parcă cea mai frumoasă de până acum!

Am zărit Tronul lui Dumnezeu, care este luminat și construit din trepte multe, pe care erau scrise toate faptele bune. M-au dus cu gândul la ceea ce învățam la ora de religie; în acel loc mi-ar plăcea să ajung și eu, când va veni vremea judecății, acolo unde cu toții am putea merge!

Eu cred că putem pași în această Grădină încă de aici, de pe pământ, purtând în sufletele noastre și arătând iubirea față de semenilor noștri și de tot ce ne înconjoară, „căci Dumnezeu este iubire”!

POVESTIRE DE POVESTIT

SFÂNTUL MUCENIC EMILIAN DE LA DUROSTORUM (+18 IULIE 362)

Prof. Maria Ceauș,
Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște

Un soare dogorător de început de iulie pârjolea lunca Dunării în anul 362. În castrul de la Durostor, tribunul Emilian, un tânăr patrician atrăgător, voinic, subțirel, cu un păr negru ca smoala, cu niște ochi verzi umbriți de gene lungi, arcuite, care contrastau frumos cu tenul lui măsliniu, tocmai ieșise din forum și se îndrepta cu pași repezi spre *porta decumana*, la serviciul de curierat. Era nervos. Ieri îl înfruntase pe tatăl său și se simțea singur și dezorientat. De ceva timp aștepta o scrisoare de la prietenul său, tribunul Claudius, care fusese trimis într-o misiune în Constantinopol, în urmă cu patru luni.

Intră în baraca serviciului și ieși dezamăgit. Poșta nu sosise încă, deși era ora prânzului. Se hotărî să mai aștepte. Își desfăcu mantia, își dădu coiful jos și porni gânditor pe *via singularis*.

Din ultima scrisoare a lui Claudius, aflase că nici la Constantinopol lucrurile nu stăteau deloc bine. Împăratul Flavius Claudius Iulianus, nepotul Marelui Împărat Constantin o luase razna. La nici douăzeci și cinci de ani de la moartea unchiului său, care-i pusese în lanț pe cei mai agresivi închinători la zei, el i-a dezlegat și i-a asmuțit iarăși asupra creștinilor.

Se zvonea că l-au poreclit Apostatul pentru că a permis deschiderea templelor păgâne. Mai mult, se proclamase Pontifex Maximus, mai marele preoțimii păgâne din tot imperiul. Haosul începuse din nou. „*Fiecare să se închine cum îi dictează inima!*” era lozinca lui.

Emilian se scutură scârbit de gândul acesta. Adulmecă în aer. Un miros plăcut parcă de pâine venea dinspre lanul de dincolo de zidul castrului. Se întoarse brusc și porni din nou spre *porta decumana*. Ieși în câmp. Inspiră lung. Îi făcea bine aerul proaspăt ce venea din largul holdei de grâu. „*Nu l-au secerat nici acum. Primăvara a venit greu anul acesta.*”, gândi privind la grâul ce stătea țeapăn, galben răscopt, împodobit cu cupe roșii de mac și cu miniaturi albastre de cicoare. „*Ce frumusețe! Parcă ar fi o colivă! Mulțumim, Doamne!*” zise în șoaptă punându-și mâna dreaptă streășină la ochi ca să cuprindă mai mult cu privirea.

Un soldat *agentes* de la serviciul de curierat îl strigă arătându-i o scrisoare.

„*A sosit! În sfârșit a sosit!*” bombăni îndreptându-se spre curier.

Își dezlegă sandalele, le așeză ordonat alături de mantie și de coif la umbră, sub zidul castrului și rupse sigiliul scrisorii, așezându-se oftând pe iarba răcoroasă.

Constantinopol, 1 iulie,
anul Domnului 362

Dragă Emiliane,

Te salut frățește și te asigur de toată dragostea mea. Am primit toate scrisorile tale. Eu n-am putut să-ți mai scriu în ultimul timp. Pe aici toate fierb. E o atmosferă apăsătoare în jur. Nu mai poți avea încredere în nimeni. Toată lumea bănuiește pe toată lumea de când a urcat pe tron împăratul Iulian. E pornit cu toate forțele împotriva creștinilor. Să-ți povestesc câte ceva.

Dregătorul Maxim cu care m-am împrietenit la Biserica Sfânta Sofia, tocmai a fost eliberat din funcție pentru că e creștin. I-au invocat alt motiv, dar toți știu că aceasta e cauza. Pe fiul său, un foarte bun profesor de retorică, l-au dat afară din universitate. Aceeași argumentare. În legiunea noastră câțiva tribuni au fost obligați să-și încheie mai devreme serviciul militar și câțiva centurioni au fost degradați. De ce? Sunt creștini.

Frate Emiliane, s-au întors iar vremurile de sub Dioclețian. E de o perfidie rar întâlnită, acest împărat Iulian. Nu degeaba e poreclit Apostatul. A dat libertate tuturor închinătorilor la pietre. Se folosește de ura lor ca să nimicească Biserica noastră.

Ne urăște pur și simplu. Știi cum ne numește cu dispreț? Galileeni. Se zvonește că lucrează la o carte numită chiar așa, „Contra Galileenilor”

A dat ordin să fie redade preoților păgâni toate averile confiscate, intrate în proprietatea bisericilor. Știi ce le spune preoților creștini?

„Voi învățați că cei bogați nu intră în împărăția cerurilor. Deci te ajut să intri mai ușor acolo”. Doamne...!

Un slujitor al dregătorului Maxim, pe care-l cunosc și eu, creștin bun, a făcut o petiție pentru un pământ pe care l-a primit în folosință de la biserica din sat și pe care acum îl revendică un preot păgân că ar fi aparținut unui templu al zeului Apollon. Știi ce răspuns a primit de la împărat?

„Voi învățați că veți fi fericiți, dacă veți fi prizonieri!”

Este uimitor și periculos! Cunoaște credința noastră, că doar a fost citeț în tinerețe, și ne bate cu armele noastre.

Cred că s-a auzit și pe la voi ce-a făcut în prima săptămână din Postul Mare, aici, în Constantinopol. A interzis intrarea oricăror mărfuri străine pe piață, afară de cele împărătești, pe care le-a stropit în secret cu sânge de la jertfele zeilor lui. Voia să strice postul creștinilor și să-i facă să apostatieze fără voie. Dumnezeu, însă, n-a îngăduit asta! Creștinii povestesc că Sfântul Mucenic Teodor Tiron, care a murit cu câțiva ani în urmă sub prigoana lui Dioclețian la Evhaia, s-a arătat în vis patriarhului Constantinopolului, Eudoxie, și i-a dezvăluit totul, îndemnându-l să le spună creștinilor să mănânce grâu fiert îndulcit, colivă cum se spune și pe la noi. Mare este Dumnezeu!

Acest om fără Dumnezeu vrea să ne distrugă.

Pe slujitorii bisericii îi asuprește cu zâmbetul pe buze și pe cei păgâni îi dăruiește cu de toate, deși tot Constantinopoulul știe că sunt niște hoți și niște lingușitori netrebnici. Nu sunt preocupați decât să ademenească tot mai mulți nefericiți ca să le povestească viitorul în măruntaiele animalelor sacrificate zeilor. Scot sume frumoșele din asta.

uriașă, un dragon din poveștile pe care i le citea mama. Acum îl găsi deschis, cu porțile proptite de perete. Îi părea că prin ele templul îi rânjea hidos, victorios. Un miros greu de mațe de vită ieșea dinlăntu, împroșcând aerul încins. Se uită după norișorul lui de lumină. Nu mai era. Se întoarse în loc cu privirea în sus. Dispăruse. Înțelese! Trebuia să aleagă singur ce are de făcut. Porni hotărât spre treptele templului. Auzea de jos pe slujitorul păgân bolborosindu-și libațiile.

„Doamne Sfinte, n-am intrat niciodată aici!” își zise ezitând să urce. Deodată îl văzu pe preotul păgân coborând treptele în grabă. Emilian își plecă privirea. Nici nu voia să-l vadă. Nu putea înțelege cum un om cu chipul lui Dumnezeu poate să slujească acolo. Își făcu semnul crucii și urcă fără prea multă tragere de inimă. Intră. Nu zări pe nimeni în penumbra afumată din toate părțile de bețișoare parfumate care nu izbuteau să acopere mirosul greu de mațe de bou. Se apropie curios de trei vase ciudate așezate în fața a trei statui mari de piatră.

Se uită în ele și văzu în câte una lapte, sânge și vin. Se strâmbă scârbit. Se apucă să citească ceva pe soclu și vărsă din nebagare de seamă vasul cu sânge. Zgomotul îi păru în urechi strigătul ascuțit de durere al unei jivine. Îi plăcu. Îl trânti și pe cel cu vin și auzi același lucru. Mulțumit, prinse a trânti tot ce întâlnește în jur. Vase și sfeșnice, alte vase și alte sfeșnice, și aceleași sunete. Îi părea că se luptă cu monstrul negru cu mușchi verzi pe picioare, de care se temuse în copilărie.

Treptat, cu fiecare lucru trântit, o bucurie negrăită îi umplu sufletul. Făcea ceea ce trebuia să facă. Se apropie dintr-o parte de cele trei statui.

„Dacă aș putea să urnesc măcar una!” își zise. Își făcu semnul crucii, trase puternic aer în piept și se propti în prima statuie. Parcă nici n-a apucat să o împingă măcar puțin, pentru că statuia se urni amenințător peste cealaltă și amândouă peste a treia, căzând apoi toate la pământ, făcându-se țandări într-un nor de praf. Zgomotele scoase de fiecare fărâma pe pardoseală se uniră într-un hohot jalnic, prelung, înfricoșător. Un nor de praf învălui soclurile ca o mărturie pentru zădărniciia celor ce stătuseră mai înainte acolo.

Emilian privea mulțumit ca un om care a teminat ce avea de făcut. O căldură inexplicabilă în răcoarea de grotă a templului i se revărsa din creștetul capului pe spate, dogorindu-l plăcut, înfiorându-i pielea.

„Poate e de la soare”, își zise trecându-și mâna prin păr. Își făcu semnul crucii din nou și ieși hotărât, dornic să respire aerul curat de afară. Își trânti sandalele de pământ amenințător spre templu, scuturându-se de praful lui puturos. Se întoarse cu fața spre cetate. Își ridică privirea și cercetă spre cer, mijindu-și ochii de soare. Căuta globul lui de lumină. Era doar soarele.

„Mulțumesc, Doamne!” murmură și plecă agale, zâmbitor, târșâind sandalele prin praful încins plăcut al ulițelor Durostorului ca în copilărie. Îi părea că toate îi râd. O pisică ce atârna leneșă pe o oală de lut ciobită, înfiptă într-o ulucă de gard își săltă capul și mieună spre el cu botul până la urechi. O rândunică se învârti de câteva ori salutându-l rotund. Niște rațe trecură pe lângă el făcându-i temenele cu ciocurile până la pământ. Un câine pricăjit, probabil al nimănui, se gudură la picioarele lui ca un prieten vechi. Până și tufele de talpa găștei de pe marginea drumului își legăneau spre el talpa în semn de salut.

„Mulțumesc, Doamne! Mulțumesc, Doamne!...” și gândul i se înțepeni în aceste cuvinte.

Rătăci un timp pe ulițele cetății și se întoarse spre castru. Când intră pe poartă, totul fierbea.

– Unde ai fost? îl întrebă tribunul Celsius, prietenul său.

– De când te caut! E alarmă! În cetate cineva a intrat în templu și l-a devastat. Cică au găsit pe vinovat: un țăran care trecea pe acolo. Poți să crezi asta? Un țăran n-ar îndrăzni așa ceva, continuă el.

– Doar dacă e creștin! Îi răspunse abrupt Emilian și se apucă brusc să-și desprindă clemele de la lorică. O dezbracă răsuflând ușurat, ca și cum ar fi scăpat de o povară. Își smulse și mantia. Fibula sări cât colo. Își desfăcu nerăbdător și coiful și le aruncă pe rând lui Celsius care îl privea nedumerit.

– Capitolinus a înnebunit. Tocmai când sărbătorea că cetatea e fără creștini, a primit vestea. O să-l ucidă pe bietul om. Acum îl judecă la tine acasă, spuse Celsius prinzând din zbor uniforma prietenului său.

– Trebuie să plec urgent! îi spuse Emilian și o rupse la fugă.

– Dar aveam nevoie de tine, îi strigă Celsius.

Emilian îi făcu semn cu mâna din fugă să lase pe mai târziu. Alerga spre casa tatălui său. Ajuns, intră val vârtej în sala de mese. În capul ei îl văzu pe temutul prefect vicar al Traciei. O piticanie grasă, numai fălci, revărsată peste scaunul din capul mesei, cu un șervet fin agățat la gât și cu urme de grăsime la colțurile gurii și pe bărbie.

„*El e Capitolinus?*” își zise cu o grimasă disprețuitoare Emilian și cercetă apoi cu privirea grămada de oameni de lângă masă. Toți dregătorii se înghesuiau ciucure în jurul unui biet bătrânel, descult, îmbrăcat sărac, cu o cămașă lungă, albă, încinsă cu un brâu de lână gri, cu niște ițari de aba, trențăroși la tivuri. Îl legaseră și doi slujitori se pregăteau să-l lovească.

– Lăsați-l! le strigă Emilian autoritar. Nu este el vinovat. Eu am dăruit idolii de piatră.

Sabatianus, tatăl său se uită lung la fiul său. Lacrimi îi luciră în ochi. Se aștepta la asta. Bănuia că așa o să se întâmple. Îl cunoștea bine pe Emilian. Cu o zi în urmă îl înfruntase. Niciodată nu îndrăznise așa ceva fiul său. Când i-a spus de hotărârea dregătorilor, de a-l asigura pe Capitolinus că în cetate nu sunt creștini, Emilian i-a bătut cu pumnul în masă și a sărit ca ars.

– Să nu faci asta! Ce creștin ești tu? Ești tatăl meu! i-a zis. Degeaba a încercat să-i aducă argumente că era spre binele cetății,...că era doar de ochii tiranului, ... Emilian i-a întors spatele și a plecat trântind ușa, lăsându-i un gust amar. Nici el nu era de acord, dar ceilalți dregători erau disperați și porniți spre așa ceva.

– Luați-l și duceți-l în piața orașului la judecată! se auzi din fundul scaunului Capitolinus cu un glas pițigăiat ce contrasta cu grăsimea lui. Își smulse nemulțumit șervetul de la gât. „*N-am servit nici desertul!*”, își zise plimbându-și pofticios privirea peste bucatele de pe masă.

Doi ostași îl legară pe Emilian cu niște lanțuri grele. Când să iasă din sala de mese, mama și sora lui, Maria, năvăliră peste el îmbrățișându-l. Erau două femei înalte, zvelte, cu fețele luminoase încadrate de un păr castaniu des, lung, prins strașnic la spate în câte un coc simplu, fără nici o podoabă. Semănau ca două picături de apă.

Emilian le privi cu dragoste fețele frumoase, albe, și ochii înlăcrimați, verzi, umbriți de gene lungi arcuite și de sprâncene negre, dese.

– Nu plângeți! O să fie bine! le zise muștrându-le dragăstos.

– Maria, Claudius îți transmite că te iubește și că la toamnă, când s-o face vinul, o să faceți nunta, adăugă el zâmbindu-i surorii sale.

Maria prinse a plânge și mai tare, fără să mai poată îngăima ceva.

Mama îi mângâia fața fără oprire zicând doar atât: „Fiul meu, fiul meu drag!”

Cei doi soldați îl slăbiră puțin din strânsoare impresionați de durerea celor două femei frumoase. După un scurt răgaz îl traseră afară din casă spre centrul cetății. Ajunseră repede.

Capitolinus apăru și el într-un târziu, abia zărindu-se dintre ostașii numai lănci și scuturi. Patru dintre ei cărau fiecare câte un bici din mănunchiuri de vine de bou, cu gămălii de fier la capătul fiecărui fir. Un altul căra un jilț.

Multă lume se adunase în ciuda arșiței de după-amiază. Femei curioase stăteau cu câte o mână în șold și cu alta streășină la ochi. Capitolinus se cățără pe jilțul prea înalt pentru el, după ce privi mulțumit mulțimea. Era momentul să fie magistral, să-și arate elocința, așa că pițigăi pe un ton pe care îl credea marțial.

– Cum te numești?

– Dacă mă întrebi numele meu obișnuit, mă numesc Emilian. Dacă, dimpotrivă, cauți numele meu cel desăvârșit, socotește-mă a mă numi creștin, îi răspunse îndrăzneț Emilian.

– Spune, omule nefericit, cine te-a răătăcit să aduci astfel de ocări nemuritorilor zei, pițigăi din nou Capitolinus, privind în sus spre Emilian, cercetător, cu ochii mijiiți de lumina puternică a soarelui. Trebuia să se asigure că nu e vreo coaliție în spatele acestui tânăr prea chipeș și prea înalt, dacă stătea mai bine să se gândească.

– Dumnezeu și sufletul meu mi-au poruncit să calc în picioare zeii tăi neînsuflețiți, ca să arate tuturor că sunt pietre fără suflet, mute și surde. N-am adus nici o ocară. Dumnezeu a creat totul, iar zeii tăi, care n-au creat nimic, să piară! exclamă cu îndrăzneală Emilian privindu-l de sus ca pe o gânănie.

Piticul de pe jilț turbă.

– Dezbrăcați-l, întindeți-l la pământ ca să știe că e în fața prefectului.

Slujitorii i-au dat jos tunica și l-au trântit în genunchi.

Mulțumit că-l privește și el de sus, Capitolinus îl întreabă iar pe Emilian:

– Spune-mi, deci, cine te-a înșelat ca să aduci o astfel de nelegiuire zeilor?

– Ți-am mai spus că Dumnezeu și sufletul meu m-au îndemnat să nimicesc jertfele cele spurcate, îi răspunse Emilian, îngenunchiat, dar semeț.

– Biciuiți-l! porunci iritat de îndrăzneala tânărului piticul care nu-și găsea locul pe jilțul prea strâmt pentru grăsimea lui, bălăbănindu-și picioarele în aer, încercând să atingă pământul.

Mulțimea murmură și se foi. Amuți înfricoșată când soldatul a ridicat biciul. Capitolinus rânjea tolănit pe spate.

Emilian închise ochii, trase aer în piept și strânse din dinți. „Doamne ajută-mă! Dă-mi putere să-l înving pe viclean!” se rugă. Auzi pliciul loviturii și deschise uimit ochii. Nu-l ustura nimic. Simțea doar o căldură care-i pleca din creștet, pe spate, furnicându-i pielea. Aceași căldură pe care o simțise când a dărâmat pietrele idolești. Zâmbi, înțelese și prinse a mulțumi în gând fără oprire. Curând tot spatele lui se făcu o rană vie.

Capitolinus opri cu un gest scurt de mână pe soldatul care se retrase să-și șteargă fața de sânge.

– Spune, nefericite, cine te-a răătăcit ca să săvârșești aceasta îi strigă el lui Emilian.

– Numai Dumnezeu și sufletul meu m-au făcut să răstorn zeii cei spurcați și, călcându-i în picioare, să arunc jertfele voastre cele nelegiuite, zise Emilian ridicându-și fața în sus, zâmbindu-i semeț.

– Vedeți! Ne vorbește cu mândrie. Întoarceți-l și loviți-l și pe piept să se știe că toți cei ce nu ascultă de legile împăraților sunt supuși la astfel de pedepse, turbă piticania.

Soldații l-au întins pe jos cu fața în sus și l-au lovit cu sălbăticie, schimbându-se unul pe altul.

Emilian îndură totul cu zâmbetul pe buze, de-a dreptul încântat. Și pe față, pe tot trupul simțea aceeași căldură plăcută înfiorându-i fiecare por al pielii. În jurul lui se făcu o baltă de sânge. Mulțimea începu să murmure prea tare, dezaprobator, așa că prefectul strigă soldaților încruntat:

– Lăsați-l!

Soldații se retraseră comentând ceva, tot arătând spre Emilian. Erau intrigați de zâmbetul lui. Capitolinus văzuse și el că Emilian suportase senin totul, așa că se ridică și veni deasupra lui curios.

– Ești rob sau ești liber? îl întreabă privindu-l cercetător.

– Rob sunt al lui Hristos, iar fiu sunt al lui Sabatianus, prefectul acestei cetăți, răspunse calm Emilian.

– O! Acum înțeleg. Ești nobil, pițigăi teatral piticul, și se retrase spre jilț.

Tăcu puțin gândindu-se și hotărî:

– Pentru tot ce s-a întâmplat în cetate, adunarea cetățenilor să fie amendată cu o livră de aur, iar Sabatianus să plătească visteriei împărătești o livră de argint pentru că nu a știut să-și crească fiul credincios zeilor. Iar cel ce a necinstit templul să fie ars pe rug ca să fie cu luare aminte pentru toți cei ce ar mai cuteza să se gândească măcar să înfrunte pe măriții zei!

„*Ce după-amiază ratată*” își zise Capitolinus și făcu semn că vrea să se retragă.

Doi soldați îl ridicară pe Emilian care privea de jos, nesățios cerul printre pleoape umflate și vinete, abia întredeschise. Trecu pe lângă mulțime zâmbitor, fără să audă ceva. Căldura care-i înfiora tot corpul îi captușise urechile cu o liniște odihnitoare, asemănătoare cu cea de dinaintea somnului.

Ajunseră la marginea cetății, lângă lanurile de grâu. Văzu pe soldați așezând niște drugi mari de lemn și apoi întinzând focul sub ei. Mulțimea făcuse cerc în jurul lor.

Când l-au împins în mijlocul flăcărilor îi văzu pe toți punându-și mâna la gură și ferindu-și ochii.

În rug simți căldură, dar nu pe cea a flăcărilor, pe care le mângâia cu mâna curios. Era aceeași căldură de dinainte care-i înfiora și mai puternic trupul.

Ieși din rug. Toți se uitau la el îngroziți, făcându-i loc pe unde trecea. Văzu în treacăt doi soldați care se chinuiau să-și stingă mantiile. Li se aprinseseră când întetiseră focul.

Emilian se opri în fața lanului de grâu care se oferea privirii spre răsărit, la fel de țeapăn, galben, răscopt, împodobit cu mac și cu cicoare.

„*Ce frumos! Chiar seamănă cu o colivă!*” își zise și un somn greu, din liniștea în care se mișca îi împăienjenă ochii, copleșindu-l. Simți nevoia să se întindă. Se închină de trei ori rugându-se cu glas tare: „*Doamne, Iisuse Hristoase, primește sufletul meu!*” Se așeză și adormi printre florile de mac și de cicoare.

POVESTIRE DE POVESTIT

CÂT COSTĂ O MINUNE?

Pr. Prof. Adrian Chiagă,
Școala Gimnazială „Gheorghe Vernescu”, Râmnicu-Sărat, jud. Buzău

Povestea aceasta s-a întâmplat odată și se mai poate întâmpla ori de câte ori se găsește cineva bun la inimă să ajute.

Se spune că o fetiță și-a luat pușculița și a golit conținutul ei. A numărat de trei ori mărunțișul ca să nu facă vreo greșală. Erau 12 lei și 50 de bani. Fără să spună nimănui, a luat banii și a plecat la farmacia din apropiere.

În acea clipă farmacistul vorbea cu un bărbat bine îmbrăcat și nu a luat aminte la copilă.

– Bună ziua!, zise micuța.

Cei doi nu păreau deranjați. Își continuau discuția ca și când nimic nu s-ar fi auzit!

– Bună ziua!, repetă fata, mai tare, apoi a tușit înțelegător, dar degeaba.

Fetița a făcut puțin zgomot cu picioarele, dar nimic. Atunci a luat o monedă și a început s-o lovească de masă.

– Ce vrei?, a întrebat-o oarecum enervat farmacistul... Nu vezi că vorbesc cu fratele meu, pe care nu l-am văzut de mulți ani?

Atunci fetița i-a spus:

– Eu vreau să-ți vorbesc despre fratele meu, care este foarte bolnav și pentru care vreau să cumpăr o minune.

– Iartă-mă, dar noi nu vindem minuni, i-a răspuns farmacistul. Poate te-au trimis părinții să cumperi un medicament. Ce ai dori? Ți-au scris ceva pe o hârtie, să nu uiți?

– Știți, a spus fetița, fratele meu are ceva în cap care se mărește și tata mi-a spus că numai o minune ne va ajuta. Deci, cât costă o minune, că doresc s-o cumpăr? Am bani...

Fratele farmacistului, care a urmărit cu interes discuția, a întrebat-o pe fetiță de ce fel de minune are trebuință fratele tău!?

– Nu știu, i-a răspuns fetița cu ochii înlăcrimați. Ceea ce știu este că are nevoie de operație, iar tata nu are bani. De aceea vreau să plătesc eu, cu banii mei.

Impresionat de cazul fetei, omul o întreabă:

– Și câți bani ai la tine?

– 12 lei și 50 bani, iar dacă vor trebui și alții, îi voi găsi.

– Ce coincidență, a zâmbit domnul bine îmbrăcat. Este contravaloarea exactă a unei minuni pentru fratele tău cel mic. Ți-a dat prețul, 12 lei și 50 de bani.

A luat banii, apoi a luat-o pe fetiță de mână și i-a spus:

– Să mergem împreună la casa ta, ca să-l văd pe fratele și pe părinții tăi și să facem minunea...

Domnul cel bine îmbrăcat era un medic renumit. De fapt era cel mai mare neurochirurg din țară. Le-a prezentat părinților cum va decurge operația și le-a spus că în trei zile să-l aducă la el, a spital pe băiețel.

– Dar, domnule doctor! Nu cred că ați înțeles. Noi nu dispunem de banii pentru operație

– Nici nu trebuie! Operația a fost deja plătită!

– Cum așa, spuse cu mare mirare, mama. Cine este binefăcătorul nostru care să fi plătit atâția bani pentru noi?

– Fiica dumneavoastră!

În timp ce toți ochii din casă erau îndreptați către fetiță, aceasta cu gingășia și naivitatea ei a spus:

– Da, mami! Am plătit cu toți banii mei din pușculiță.

Operația a mers foarte bine și fratele cel mic s-a întors sănătos acasă.

– Operația a fost o adevărată minune, a șoptit mama.

Fetița zâmbea. Știa foarte bine cât costă o minune: 12 lei și 50 de bani și credința unui copil mic...

Morala?! Cred că este lesne de înțeles. Minuni există, ba chiar le puteți face și voi. Cu o condiție. Credința voastră să fie ca a unui copil. „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor.”.

Pune un bob de credință, un gând bun și dorința de a ajuta și Dumnezeu va face restul.

POVESTIRE DE POVESTIT

SCRISOARE FIICEI MELE NENĂSCUTE

Buțu Radu-Bogdan
Târgu-Jiu, 04.03.2024

Draga mea,

Vestea apariției tale mă bucură nespus. Îmi vine să plâng când mă gândesc că mama ta nu simte la fel. Nu știu de ce au fost, pentru ea, un șoc, cele două liniuțe de pe testul de sarcină. Nu e oare firesc ca dragostea dintre doi oameni să rodească minunății în pânțele?

Am citit mult despre dezvoltarea unui copil în burtica mamei. Știu că ai suflăcel de la Dumnezeu din clipa concepției. Deși ai doar 1 lună, știu că îți bate deja inimioara. Ce n-aș da să o pot asculta? Aș vrea să păstrez prima ta poză, ecografia, și să pot face un album foto pentru tine, cu poze din burtică, de la naștere, din fiecare an, de ziua de naștere, până la majorat. La 18 ani, ți l-aș dăruia. Ce m-aș bucura să văd pe chipul tău atunci un zâmbet curat cum numai tu îmi poți oferi!

Mămica ta nu vrea să știe dacă ești băiețel sau fetiță. Eu simt că tu ești Taisia, fetița pe care mi-o doresc dintotdeauna. Te iubesc de pe acum enorm, deși ești cât un bob de mac, drăguț! Of, macii... Câtă durere ascund în roșul lor intens! Știi, primul buchet dăruit de mine mamei tale a fost un buchet de maci, de 1 iunie. În ei mi-am pus toată nădejdea, toate nopțile nedormite, toate lacrimile vărsate până să întâlnesc dragostea vieții mele, pe mămica ta.

Ea e acum îngrijorată din cauza apariției tale. Știu că nu suntem căsătoriți încă, da, știu că nu e bine așa! Îți spun un secret: de ziua ei, o voi cere în căsătorie, în locul unde ne-am văzut prima dată. E îngrijorată, căci simte că nu e pregătită să fie mamă. Dar ea este deja! De când ai sosit tu în burtica ei. Vrea să-și termine facultatea, să-și facă o carieră. Să fie medic, ca părinții ei. Of, bunicii tăi nu au aflat încă de tine, dar nu știu de ce simt că și ei vor crede că ai venit într-un moment nepotrivit. Eu însă am reținut o convingere a mamei mele, rostită într-un moment greu din viața mea de adolescent: Dumnezeu nu face greșeli!

Nu ești o greșeală, nu ești un copil nedorit! Te iubesc, fetițo! Nu aș vrea să fie asta ultima dată când ți-o spun. Voi fi brutal de sincer cu tine, căci dragostea și minciuna nu au ce căuta împreună. Peste 2 săptămâni, mama ta are programare la doctor, inima ta va mai bate după? Să știi că eu nu renunț la tine! Voi lupta până la capăt pentru noi. Ce i-aș putea spune mamei tale să o conving să se întoarcă din drum? Știi, am nopți când mă trezesc brutal, după câte un coșmar când te aud țipând, dar nu te pot vedea, nu te pot lua în brațe. Of, de n-ar deveni visul realitate!

Ce legi strâmbe și nedrepte avem în țara asta! Mama ta are drept de moarte și de viață asupra ta. Eu nu am nimic de spus, deși sunt tatăl tău. Nu pot face nimic s-o împiedic de la avort. Vreau să te nască și, chiar dacă ne-ar părăsi ulterior, ne vom avea unul pe altul. Vom răzbi cumva, împreună! Dragostea mea pentru tine este fără margini.

Am citit recent povestea unei fetițe cu sindrom Down, Ioana. M-a înduioșat tare mult. Știi, sunt zile când visez cu ochii deschiși și-mi imaginez că și tu te-ai putea naște ca ea. Taisia, fetița tatei cu un extra-cromozom! Ce aș simți oare pentru tine atunci? Te-aș iubi ca acum? Sigur da! Îmi răsună în urechi mereu cuvintele mamei mele: Dumnezeu nu face greșeli! Nimic din cele din viața noastră nu ține de hazard, totul e proniator!

Îți promit un lucru: voi lupta pentru a-ți vedea chipul.

Te iubesc, floarea mea de mac!
Tăticul tău

Anatomie de vis

În micul hotar
al bobului meu de muștar
încă decojesc sâmburi de înțelesuri
din cuvintele Tale,
încă înnădesc din ele punți
pe care visez să mut munți.

Mănăstirea Nucet

Geană de timp bătrân,
deschisă pe drumul vechi al olacului.
Pădurea din vale șoptește la tâmpla bisericii
istorii cu gust de nuci,
despre tămăduiri minunate
și ctitori de viță voievoldală.
Caldarâmul pune aprig degetul arătător pe buzele adevărului
-Ssst!-
cu inima ciobită de copite de fugari care au cărat, în desagi pitiți sub anterie cuvioase,
odoare grele.
Sfântul Gheorghe a încheiat acele capitole.
Privește de deasupra pisaniei spre Munții Bucegi.
Și-i zărește tot în genunchi, cu pecete de danie domnească pe frunte
"Io, Vlad Călugăru..."
Maica Domnului deretică și acum la izvor ca și ieri.
Cu coltul broboadei înmuiat în fântâna de leac
șterge dureri.

Mănăstirea Dealu

Mănăstirea Dealu își scoate de sub broboada timpului
firele albe povești cu miros de neam mândru,
de veghe pe metereze de hotar.
Cărămizile, jurnale de piatră, presează în țâțâni de tencuială umbrele lui
Mircea cel Bătrân Radu cel Mare Neagoe Basarab.
Tiparnița de la Govora desparte în silabe începuturi
de limbă nouă primenită de sărbătoare.
Paginile cărunte ale Liturghierului lui Macarie mângâie părintește
fontanela prunciei culturii bătrâne cât toată Țara Românească.
Liniștea foșnește neliniști la capătâiul capului lui Mihai Viteazul.
Sprânceană lui ridicată scurtează din balconul panoramă
după Hassani contemporani străini sau nu,
slugi la alte porți din Apus,
care îngrădesc libertăți cu sânge de martiri în vene
și rod ca niște carii

LA PÂRLEAZUL RAIULUI – PAGINA LIRICĂ
Versuri – profesor Maria Ceaș

Ectenie

Dă, Doamne, aripi visului meu sărman
de pe analavul cuvintelor Tale să culeg scame
de înțelesuri.
Leagă-mi de umerii cugetului,
pe spatele inimii, paraman
să pot să Ți le încântec în versuri.

Tezaurul cu peceți domnești
fluturând zapisuri hoțеști, încurcate în ațele marionetelor de la lojă.
La lumina candeliei el privește cu obidă spre Turda,
scuipă voievodal spre vest și scrâșnește din dinți.
Cu degetul mare încearcă adiba tăișul de la cingătoare

Mănăstirea Viforâta

Cărămizile Mănăstirii Viforâta sunt școlite după Teoreticonul Sfântului Ieromonah Macarie.
Cântă din toate țâțânile de mortar
sub tencuială
psaltichie românească diortosită măiastru.
Dacă taci, îi auzi
pe Sfântul Gheorghe din icoana de la subraț de altar
și
pe Sfântul Brâncovean din pridvor
cum slujesc antifonic din Irmologhion și Anastasimatar.
Dacă închizi ochii,
îl vezi pe Matei Basarab cum întipărește în miez de pisanie ca dar
inelul de ctitor voievodal.

Triunghiul de piatră I - Mănăstirea Cetățuia

Sărut de Cuvânt
pe al pietrei veșmânt de Liturghii,
gură de Dor Rostit,
de șapte ori tănuit,
Cetățuia stă de cer agățată cu unghii.
Crucea de dar
înfiptă în creasta muntelui de Negru Vodă ca
far
luminează masa de mare sfat a Viteazului.
Dalele prohodesc cu lacrimi de lapte fii
sub urmele Brâncoveanului.

Triunghiul de piatră II - Mănăstirea Nămăiești

Fagure de piatră
mustind de nemurire.
Mierea Cuvântului se prelinge pe icoana
Precuratei.
De sub coaja bătrână de începuturi,
mâna ei
binecuvântează pensula Evanghelistului
Luca
și darul Întâiului chemat Andrei.
Ospătate cu tainuri de cer,
rugile prind aripi de înger.
Minunile, pe piept cu panaghii,
țin isonul la liturghii.

Triunghiul de piatră III - Mănăstirea Corbii de Piatră

Credință de piatră
sfredelită în piatră,
Corbii de Piatră,
fântână adâncă, adâncă,
cu dor de ciuturi,
îngână istorii grele cu începuturi.

Ca într-un scut rugile leapădă zăvoare
și au ecou în două altare.
Firesc, cugetul proiectează pe pereți visuri cu grăunți
care să mute munți.

LA PÂRLEAZUL RAIULUI – PAGINA LIRICĂ
Versuri – profesor Maria Ceauș

Cuvinte desculțe

Părintelui Marian Ceauș

Cuvintele Tale desculțe mi-au repus la
ușă sandale de fiu
țoala de slugă
mi-au rupt-o ca pe un zapis nedrept
și mi-au reșezat pe umeri veșmânt
ales
fără glugă
cu fir
Acum port pe piept
de cuget stihar
în proscomidiarul înțeleșurilor
Tu mă ții fericit de mână și
îmi cumineci iubirea de gât cu patrafir.

Cuvinte părintești

Elevilor mei, cu toată dragostea

Cuvintele Tale hrănesc înțeleșuri la piept
cu palmele răbdării îmi mângâie neînțeleșul
pe creștet
pe treptele părintești ale așteptării
m-așteaptă să mă deștept
neascultarea mi-o deretică zilnic
cuminecându-Ți iertarea cu bucurie
în răspunsurile de la rugăciunea de seară
și de la micul dejun din bucătărie.
Iubirea de Tată din ele nici nu știu să Ți-o
măsor.
Copilăresc în ea trăgând de sfoară
balonul fericirii de fiu
sărind când pe un picior,
când pe un picior.

Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus

Lui Lazăr Stancovici, cu prețuire

Amintiri zbuciumate, împăturite printre liniști.
Istoriile nemărturisite ale tunurilor unor nimeni austriecei scâncesc strivite sub ecoul pașilor
voievodali ai lui Brâncoveanu,
din fiecare dală.
Sânii fiecărei cărămizi
încă prohodesc cu lacrimi de lapte
coconii martiri.
Icoanele plâng minuni tănuite.
Cărțile păstrează urmele degetelor văzătoare
ale Sfântului Pârâian.
Toată ziua Sfântul Arsenie deretică în curte cugete,
șterge cu mâneca milei sudori și împarte mângâieri.
Seara adună de pe masa de lângă lac
firimituri de tăceri.
Sfinți neștiuți se pitesc mereu prin mulțimea din paraclis,
trimiși de Dumnezeu să ușureze poveri.

PROVOCĂRI COLEGALE

APRINDEREA SFINTEI LUMINI DE PAȘTI ÎN BISERICA ÎNVIERII DOMNULUI DIN IERUSALIM - O MINUNE INCONTESTABILĂ

Lecție omologată de Ministerul Educației și Cercetării din România
cu Nr. 30.101/I/1/30.10.2023, nivel gimnazial

Prof. Maria Ceaș

Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște Dâmbovița

Nivelul de vârstă/clasa: GIMNAZIU

Timpul alocat rezolvării: 30 MINUTE

Aplicație: Livresq

Link resursă:

<https://library.livresq.com/details/630752b2d21cae00087a01df>

Scanează codul QR
pentru a vizualiza

Competențe generale vizate

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței;
3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase.

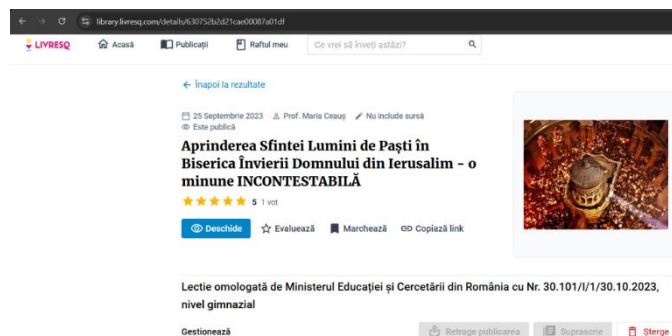
Competențe specifice vizate

- 1.1. Prezentarea cronologică a principalelor evenimente din viața și activitatea Mântuitorului Iisus Hristos, pe baza textelor biblice;

- 3.3. Analizarea rolului diferitelor sărbători și tradiții religioase în viața personală și a comunității, cu identificarea de elemente de specificitate pentru diferite comunități.

Descrierea resursei

În acest material elevii vor descoperi o minune care se petrece din iubirea infinită a lui Dumnezeu față de întreaga

umanitate și din grija Sa de a-i întări pe toți oamenii în credință autentică, lucrătoare, dovedită prin iubire și fapte bune - aprinderea Sfintei Lumini de Paști în Biserica Învierii Domnului de la Ierusalim.

Se descoperă texte din Sfânta Scriptură, filme, imagini, informații atractive pentru documentare.

Pentru evaluare se folosesc scurte teste și metoda *jurnalului reflexiv*

view.livresq.com/view/630752b2d21cae00087a01df/#aprofundează

Aprinderea Sfintei Lumini de Paști în Biserica Învierii Domnului din Ierusalim - o minune INCONTESTABILĂ

Aprofundează

Aprofundează

Mărturia Patriarhului Ierusalimului Diodor I (Patriarh al Ierusalimului între 1981-2000)

la aprinderea Sfintei Lumini

„După ce se sting luminile, mă plec și întru în prima încăpere a Sfântului Mormânt al Mântuitorului. De acolo merg încet prin întuneric spre cealaltă încăpere a Sfântului Mormânt, unde a fost așezat Trupul Domnului nostru Iisus Hristos.

Acolo îngenunchez cu frică sfântă și rostesc rugăciunile rânduite, care ni s-au transmis cu mare strictețe, de-a lungul veacurilor, după care aștept...

Uneori se întâmplă să aștept câteva minute, dar de obicei, Marea Minune se săvârșește îndată ce rostesc rugăciunile.

Din miezul pietrei pe care a stat Trupul Domnului nostru Iisus Hristos, o lumină nedefinită iese afară. **De obicei are o culoare care se arată albastru deschis, dar culoarea se poate schimba și capătă mai multe nuanțe diferite.** Nu se pot zăgăvi în cuvinte omenești aceste momente unice!

Lumina iese din piatră ca și cum ar ieși dintr-un lac. Piatra Sfântului Mormânt arată ca și cum ar fi acoperită de un nor umed, dar este lumină pură.

Această Lumină se comportă diferit în fiecare an. Uneori acoperă numai placa de pe Sfântul Mormânt, în timp ce altele o umple de Lumină tot baldachinul, încât oamenii care stau afară și privesc înăuntru văd cum toate sunt pline de Lumină.

Această Lumină nu arde! Niciodată nu mi-a ars barba în cei 16 ani de când sunt

view.livresq.com/view/630752b2d21cae00087a01df/#știi_că

Aprinderea Sfintei Lumini de Paști în Biserica Învierii Domnului din Ierusalim - o minune INCONTESTABILĂ

Știi că?

Jurnal reflexiv

Notează impresiile tale.
Poți să îl schițezi pe caiet sau poți să îl descarci în dispozitivul tău pentru a-l completa. Apasă pe săgeată pentru descărcare.

1. Ce te-a impresionat cel mai mult?	
2. Ce nu ți-a plăcut?	
3. Ce crezi că ai simți, dacă ai fi martor la un asemenea eveniment?	

Jurnal_reflexiv_Aprinderea_Sfint...
0.1 MB

Provocări:

1. Imaginează-ți că ești managerul unei agenții de turism. Alcătuiește un flyer prin care să popularizezi un itinerar turistic la Biserica Învierii de Paști.
2. Imaginează-ți că ești reporter la TV TRINITAS. Ești trimis la Ierusalim pentru a transmite în direct momentul Aprinderii Sfintei Lumini de Paști. Pune în scenă un fragment de transmisiune live. (Poți folosi un chenar de carton ca și ecran.)

PROVOCĂRI COLEGALE

BUCURIE LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI

Resursă educațională deschisă

Ceauș Simina Maria

Studentă la Facultatea de Științe Politice, Litere și Comunicare Universitatea „Valahia”
Târgoviște

Nivelul de vârstă/clasa: Nivel II /5-6 ani / Grupa mare

Tema anuală de studiu: „Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?”

Tema săptămânii: Învierea Domnului

Tema activității / Titlul resursei: Bucurie la sărbătoarea Învierii Domnului

Categoria de activitate: Activități pe domenii experiențiale (ADE)

Domeniul experiențial: Domeniul Limbă și comunicare

Mijloc de realizare: joc didactic digital

Tipul activității: Evaluare

Link-ul resursei digitale: <https://learningapps.org/view11884844>

Aplicația: learningapps

Dimensiuni ale dezvoltării:

Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare;

Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;

Comportamente vizate:

Demonstrează cunoașterea poziției omului în univers, ca parte a lumii vii și ca ființă socială;

Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă);

Scopul activității:

Verificarea și consolidarea cunoștințelor legate de Sărbătoarea Învierii Domnului.

Obiective operaționale:

La sfârșitul activității, copilul va fi capabil:

Să răspundă corect la cel puțin cinci întrebări cu tematică pascală, alegând o variantă dintre cele patru enumerate de educatoare.

Îndrumări metodice scurte:

Sarcina didactică: Parcurgerea jocului, oferind răspunsurile corecte la cele zece întrebări primite, prin alegerea unei singure variante dintre cele patru enunțate de educatoare, manipulând tabla interactivă, pentru a ajunge primul la finalul cursei.

Scanează codul QR
pentru a vizualiza

Regulile jocului:

Educatoarea va conduce jocul, iar copiii își vor aștepta rândul.

Educatoarea adresează întrebarea, iar copilul numit de aceasta va răspunde.

Un sigur răspuns dintre cele patru variante prevăzute la fiecare întrebare este corect.

Jocul se execută până la finalul cursei.

Elemente de joc: manipularea tablei interactive, urmărirea jocului, surpriza.

Strategii didactice:

Metode și procedee: explicația, demonstrația, exercițiul, jocul, surpriza

Mijloace didactice: tabla interactivă, laptop, boxe, scaune.

Metode de evaluare: proba orală, observarea comportamentului copiilor și evaluarea digitală.

Forma de organizare: Frontal, individual

Durata activității: 15 minute

Bibliografie:

Cergan, D. (coord.), Ungureanu, R., Bălan, E., Grigorcea, D., Zărnescu, F., (2020). Religie. Cultul ortodox. Manual pentru clasa I, Pitești, Editura: Paralela 45 (pp. 90-91)

M.E.C.T. (2019). Curriculum pentru educație timpurie

Descrierea modului de utilizare a aplicației: Se va accesa link-ul prin activarea acestuia. După deschiderea link-ului va începe jocul de tipul quiz. În fereastra Descriere este prevăzută indicația de muncă care va fi citită de educatoare. Educatoarea va citi prima întrebare, iar preșcolarul numit va alege una din cele patru variante enumerate de educatoare. Jocul se finalizează după ce s-a răspuns la toate întrebările legate de marea sărbătoare creștină, Învierea Domnului. La finalul cursei apare pe monitor scorul cu numărul de răspunsuri corecte și un mesaj de apreciere pentru rezultatul obținut.

ACTIVITĂȚILE OUTDOOR ÎN EDUCAȚIE

Prof. Mădălina Mănescu

Liceul Tehnologic Nucet, județul Dâmbovița

Educația outdoor este o formă de educație care se desfășoară în aer liber. Acest tip de educație are la bază învățarea prin contactul direct cu elementele din natură și mediul înconjurător apropiat.

Educația outdoor reunește mai multe domenii: educația ecologică, educația științelor exacte, educația pentru natură și om, dar și diverse activități de dezvoltare personală, plimbări, drumeții, formarea abilităților practice, abilităților de viață.

În perioada iunie-decembrie 2023, în cadrul Liceului Tehnologic Nucet s-au desfășurat activități în cadrul proiectului "SM-ART Școala Modernă educă prin Activități Recreative Tematice" cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020. În cadrul proiectului, 95 de elevi din clasele V-X au participat la activități în aer liber din cadrul cercurilor de științe, arte, istorie și arheologie, ateliere de tradiții și meșteșuguri și au mers în două tabere gratuite la Bușteni.

FIȘĂ DE ACTIVITATE

1. **Titlul activității:** EXPRIMĂ - TE
2. **Responsabilul activității:**
profesor Mănescu Mădălina
3. **Data desfășurării:** 30.06.2023
4. **Durata activității:** 2 ore
5. **Grupul țintă:** clasa a VIII –a grupa 1
6. **Obiectivele activității:**

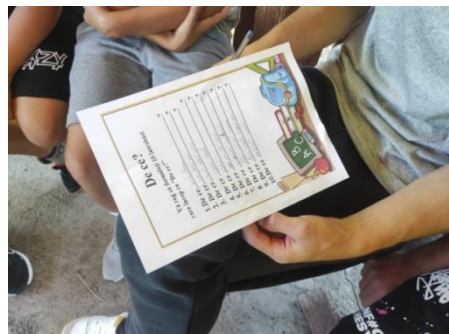
- să exerseze stiluri de comunicare
- să experimenteze lucrul în grup
- să discute ideile lor în echipă

7. **Descrierea activității:**

- Elevii sunt așezați în cerc și fiecare a primit un bilet pe care să scrie o calitate a colegului din dreapta. Au argumentat alegerea făcută.

- Pe baza fișei de documentare „Comunicare nonverbală” au avut loc discuții asupra tipurilor de comunicare, selectând elementele comunicării. Treptat elevii completează fișa de lucru.

- Pentru jocul interactiv „De ce?”, elevii sunt împărțiți în două echipe, echipa „De ce?” și echipa „Fiindcă”. Aceștia formulează independent 10 întrebări și 10 răspunsuri. La final, fiecare elev citește o întrebare la care un coleg oferă un răspuns aleatoriu. Astfel, au unit două piese de puzzle ce nu se potriveau complet, dar alăturarea lor a stârnit râsete.

- Pentru a fixa modul în care putem comunica nonverbal, afișez pe flipchart mai multe expresii faciale; pe rând, fiecare elev iese și asociază fiecărei imagini câte o emoție (fericire, tristețe, etc.)

- Activitatea este finalizată prin completarea fișelor de feedback de către elevi

8. Rezultate așteptate:

- Să lucreze în grup
- Să aplice tipurile de comunicare
- Să ofere oportunitatea de a discuta despre comunicarea insuficientă dintre oameni și consecințele lor

9. Modalități de evaluare a activității:

- Elevii au completat cu interes fișele de lucru
- Elevii au participat activ la exercițiile interactive
- Observarea sistematică a elevilor
- Aprecieri verbale

ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE ÎN SERA DIDACTICĂ

Prof. Nedelcu Adina Maria
Școala Gimnazială Nr.11 Buzău

Școala Gimnazială Nr. 11 din Buzău este un nume de referință în învățământul buzoian, reprezentând imaginea performanței școlare. Presa locală a numit-o „Școala cu coroniță”, iar nouă ne place să spunem că este școala fără nume, dar cu renume sau „Școala de 10 plus 1”.

Ne-am propus ca motto-ul nostru, „Gândește global, acționează local!” (Rene Dubos-*microbiolog francez*), chiar să devină o atitudine obligatorie pe care fiecare copil să o îmbrățișeze pentru a fi un susținător al vieții, mai ales că autoritățile locale au implementat la nivelul școlii noastre conceptul de „Școală circulară”, care este realmente o premieră națională, cu care ne mândrim.

Conceptul de „Școală circulară” presupune: utilizarea resurselor naturale, reducerea pierderilor și a costurilor, promovarea reciclării selective, toate acestea având ca scop principal educarea copiilor în spiritul dezvoltării durabile. Acest concept este pus în practică la nivelul școlii noastre prin activități cu caracter preponderent practic, în vederea formării conștiinței și conduitei ecologice. Sera didactică face parte din proiectul „Școală circulară”, implementat de Primăria Municipiului Buzău. Aici, elevii din clasele primare și gimnaziale, coordonați de domnii profesori, desfășoară, pe grupe, activități didactice în cadrul orelor de științe ale naturii sau educație tehnologică, dar și în cadrul unor proiecte educaționale pe teme ecologice ce se derulează în școală.

Activitatea copiilor în seră a debutat în această primăvară, în luna aprilie. În urma unei colaborări cu domnul dr.ing. Costel Vânătoru, am primit de la Stațiunea de Cercetare Legumicolă Buzău, semințe și plante pe care copiii le-au folosit în activitățile practice. În seră se dezvoltă câteva plante perene: bambus (cultivat experimental pentru obținerea de araci ce vor susține plantele), lămâiță, calonfir, spanac de Okinawa (cunoscut și ca spanac de colesterol sau spanac urcător), spanac de apă (sau planta vieții).

La începutul lunii aprilie, o parte din suprafața serei a fost ocupată cu plante de sezon: salată verde, ceapă verde, ridichi de lună și spanac, iar o altă suprafață a fost folosită ca răsadniță. Elevii de la clasa a V-a, la disciplina Educație tehnologică- modulul „Cultivarea plantelor”, au urmărit evoluția plantelor, de la însămânțare, până la obținerea răsadului, replantarea acestuia și, în continuare, dezvoltarea plantelor, înregistrând în fișe de observație toate informațiile și măsurătorile realizate în timpul activităților. Plantele îngrijite de ei sunt: roșii, ardei gras, castraveți, varză albă și fasole verde. Pe parcursul activităților, elevii au înțeles că sera asigură condiții de mediu controlat, au avut posibilitatea de a compara evoluția plantelor,

de a descoperi și plante care nu s-au adaptat condițiilor de umiditate și temperatură din sera noastră (de exemplu, morcovul, care nu s-a adaptat, deoarece nu avea nevoie de multă umiditate).

Plantele cultivate în seră sunt irigate prin picurare, folosind apa pluvială ce este colectată în bazinele subterane din curtea școlii. În anotimpul rece, încălzirea se realizează prin pompele de căldură apă/aer.

Lucrând în seră, elevii aplică în practică noțiunile teoretice, învață activ, înțeleg mai bine ce înseamnă economie circulară, agricultură ecologică, sustenabilitate sau dezvoltare durabilă.

Îngrijind și urmărind evoluția plantelor, am învățat că se poate practica agricultura ecologică, deoarece în seră nu se folosesc insecticide sau pesticide, am descoperit că activitățile practice nu sunt doar utile, ci și plăcute, am colaborat și cu clasele mai mici, de la ciclul primar.

Un concept nou în educație este cel de activități STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Matematică). Alături de profesorii noștri am desfășurat astfel de activități în sera didactică. Clubul de robotică din școală are în proiect utilizarea roboților de tip LEGO pentru automatizarea procesului de irigare și fertilizare a solului. Roboții vor fi dotați cu termometre electronice și senzori de umiditate; nu vor avea autonomie, nu se vor deplasa, dar vor citi și interpreta datele pe care le vor utiliza ulterior în acționarea sistemelor de irigare și fertilizare (denumirea lor este de BOȚI-roboți fără autonomie).

Activitățile acestea ne-au familiarizat cu conceptul de „AGRICULTURĂ URBANĂ”, foarte des întâlnit în occident. De asemenea, pe lângă rolul didactic, sera ne ajută să înțelegem termenul de sustenabilitate, dar și să ne dorim ca Buzăul să ajungă unul dintre localitățile SMART CITIES din țară.

În aceeași idee, a economiei circulare, în apropierea serei s-a construit un foișor din lemn și elemente metalice reutilizate, loc în care ne desfășurăm o parte din activitățile outdoor, fie cele legate de sera didactică, fie altele, legate de arte, muzică sau chiar literatură.

Lecțiile care se desfășoară în sera didactică se adresează curiozității și intereselor de cunoaștere și învățare ale elevilor, astfel încât să-i pună pe aceștia în situația de subiecți activi în propria formare și dezvoltare. Pentru o dezvoltare durabilă avem nevoie de educație care trebuie să continue și dincolo de sălile de clasă, ceea ce se întâmplă, din fericire, în școala noastră.

ACTIVITĂȚI DESPRE ASTRONOMIE

Prof. înv. primar: Vlășceanu Ioana
Liceul Teoretic „Avram Iancu”, Cluj-Napoca

A. Date de identificare:

- Titlu: 100 de ore de astronomie: „Vizită la Muzeul de Științe Astronomice Baia Mare”
Săptămâna Mondială a Spațiului Cosmic: „Spațiul și schimbările climatice- Efectul de seră asupra planetei Pământ”
- Acronim: #100HoursofAstronomy #WSW2024
- Secțiune: 100 de ore de astronomie (2- 5 octombrie 2024)- Săptămâna Mondială a Spațiului (4-10 octombrie 2024)
- Coordonatorul echipei: profesor învățământ primar Vlășceanu Ioana
- Echipa: 15 elevi, clasa a II-a B, Liceul Teoretic „Avram Iancu”, Cluj-Napoca
- Cuvinte cheie: 100 de ore de astronomie: planetariu, constelații, spațiu, zodii;
- Săptămâna Mondială a Spațiului: echinocțiu de toamnă, schimbări climatice, efectul de seră, realitate virtuală;
- Tipuri de activități desfășurate:
100 de ore de astronomie : - vizită la Planetariul Baia Mare
- vizită la Planetariul Mobil Educațional
Săptămâna Mondială a Spațiului: - Echinocțiul de toamnă 22 septembrie 2024
- VR în spațiu
- Spațiul cosmic prin ochi de copil
- Candela specială a echinocțiului de toamnă
- Schimbări climatice spațiale- Efectul de seră
- Colaboratori/ parteneri: Muzeul de Științe Astronomice Baia Mare, VIVO Cluj-Napoca, Cinema DACIA Cluj-Napoca

B. Rezumat:

1. 100 de ore de astronomie

În data de 24 septembrie 2024 am fost în excursie cu clasa de elevi la Planetariul de la Baia Mare, pentru a sărbători într-un cadru elocvent cei 100 de ani de planetariu. A fost o experiență plăcută, în care am aflat că spațiul este mai aproape de noi decât credeam și ne-am familiarizat cu cerul și cu toate misterele lui: stele, meteoriți, planete, zodii, constelații. Tot acolo am intrat în contact cu macheta fiecărei planete și am citit informații despre acestea.

În data de 11 octombrie 2024, am fost la Planetariul Mobil Educațional, care a venit în orașul nostru și ne-am bucurat, încă o dată, că am privit cerul cu toate misterele lui: constelații, zodii, planete și satelitul Pământului, Luna. A fost o experiență interesantă și diferită de cea de la Planetariul din Baia Mare.

2. Săptămâna Mondială a Spațiului

Prima activitate dedicată Săptămânii Mondiale a Spațiului la clasa noastră a făcut referire la echinocțiul de toamnă, care a avut loc pe 22 septembrie 2024, începutul toamnei astronomice. Am vizionat un material despre aspectele astronomice legate de echinocțiul de toamnă și am ilustrat printr-un desen ceea ce am înțeles despre acest fenomen.

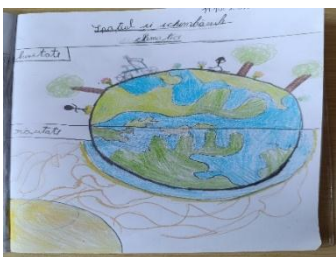
Expoziția interactivă MULTIVERSE din VIVO Cluj-Napoca ne-a oferit ocazia de a intra în universul spațial, prin intermediul realității virtuale. Am observat planetele sistemului solar, Luna, iar imaginația ne-a condus spre sori necunoscuți.

A treia activitate a fost una de creație, spațiul cosmic prin ochi de copil. Astfel am integrat în cadrul orelor de arte tema spațiului, bazându-ne pe informațiile aflate în cadrul vizitei de la Planetariul din Baia Mare.

O nouă activitate a îmbinat îndemânarea cu creativitatea și, folosind materiale din mediul înconjurător, am creat o atmosfera specifică echinocțiului de toamnă prin intermediul unei candelă speciale, făcută cu ajutorul frunzelor arămii. Am desfășurat această activitate deoarece știam de la ora de științe că din momentul în care este echinocțiul de toamnă (22 septembrie, în acest an) ziua începe să scadă și se înserează mai repede, așa că avem nevoie de cât mai multă lumină în jurul nostru.

Cum tema Săptămânii Mondiale de anul acesta este „Schimbările climatice spațiale”, cea de-a cincea activitate a abordat problema efectului de seră asupra planetei Pământ. Mai întâi ne-am documentat asupra acestui aspect

cu ajutorul lui Paxi și apoi am desenat, din punctul nostru de vedere, cum influențează efectul de seră și care sunt urmările acestuia asupra planetei Pământ.

Copiii au abordat cu entuziasm și curiozitate aceste activități STEAM, care au avut la bază noțiuni de astronomie.

PROVOCĂRI COLEGALE

ȘTIU CINE EȘTI /CE ÎȚI PLACE PROIECT DIDACTIC

Prof. Ungureanu Alina-Petronela
Școala Gimnazială Nr.1, Comarna

Disciplina: Consiliere și orientare

Clasa: a VII-a

Tema: Știu cine ești /ce îți place - metodă prezentată în cadrul proiectului

Erasmus *Cultivating Diversity and Inclusion* 2021-1 - RO01-KA120-SCH-000059931

Competențe:

- să conștientizeze rolul comunicării și consecințele comportamentului în colectivitate;
- să valorizeze relațiile interpersonale, să-și controleze reacțiile emoționale;
- să participe activ la întreaga desfășurare a activității educative, contribuind la construirea unor mesaje în manieră asertivă;
- să emită aprecieri / judecăți de valoare legate de activitate educativă la care au participat în scopul eficientizării activităților viitoare.

Strategia didactică:

a) **Metode didactice:** conversația, conversația euristică, dezbateră, exercițiul.

b) **Mijloace didactice:** markere, videoproiector, laptop, prezentare power point, fișa rotită, foi colorate, avizier.

c) **Forma de organizare:** frontal, individual.

Desfășurarea activității didactice

1. Organizarea clasei în vederea desfășurării activității

- Se asigură condiții optime pentru buna desfășurare a lecției;
- Verificarea prezenței elevilor, comunicări dacă este cazul;
- Se distribuie fișele de activitate, materialul didactic corespunzător;

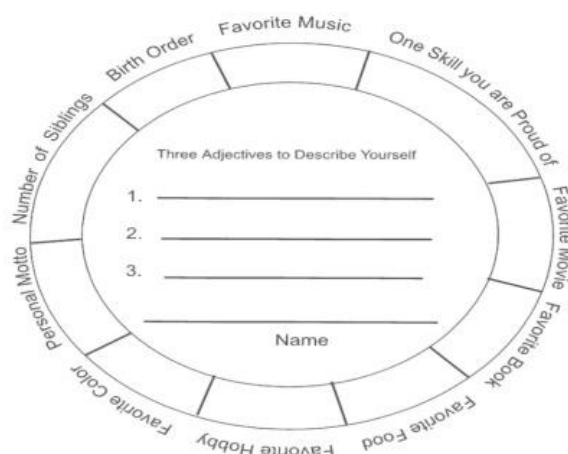
2. Captarea atenției

Profesorul face un sondaj în rândul elevilor pentru a vedea în ce măsură elevii se cunosc între ei prin întrebări ajutătoare.

3. Anunțarea temei și a obiectivelor

Profesorul anunță titlul activității: Știu cine ești (ce îți place) și obiectivele acesteia:

- Cunoașterea pasiunilor celorlalți
- Cunoașterea limitelor acestora
- Recunoașterea propriei caracterizări din perspectiva altei persoane

Profesorul prezintă elevilor scopul acestei metode și în ce constă aceasta.

4. Desfășurarea activității

- Fiecare elev primește o etichetă colorată pe care trebuie să-și scrie numele. Profesorul strânge etichetele și apoi le împarte din nou acestora;
- Elevii care au ales o etichetă cu numele lor trebuie să o returneze. După ce fiecare elev a ales o etichetă cu numele unui coleg sunt împărțite fișele cu roțița. Fiecare elev trebuie să scrie pe spate, în mijloc numele elevului pe care l-a ales iar în dreapta jos numele lui;
- După ce toți elevii au completat fișa roțiță toate fișele vor fi lipite la avizier;
- Elevii vor merge la avizier și vor încerca să identifice propria caracterizare;
- Vor avea loc discuții între elevi pentru a confrunta răspunsurile cu realitatea pentru a vedea în ce măsură aceștia se cunosc sau își cunosc preferințele.

5. Asigurarea feed-backului

Elevii sunt solicitați să vină cu idei pentru a modifica fișa, pentru a o îmbunătăți.

6. Concluzii

Dirigintele încurajează elevii să discute între ei, să-și exprime sentimentele și pasiunile, să se exteriorizeze cu scopul de a se cunoaște mai bine.

Imagine preluată de pe personal identity wheel

Ungureanu Alina-Petronela, Școala Gimnazială Nr.1, Comarna, jud. Iași

Bibliografie:

1. Băban, Adriana, Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj Napoca, 2001;
2. Holban, Ion, Orientarea școlară, Editura Junimea, Iași, 1973;
3. Jigău, Mircea, Consilierea carierei, Editura Sigma, București, 2001;
4. Plosca, Marin, Consiliere privind cariera, aplicații în școală, Editura Dacia, ClujNapoca, 2001;
5. Tomșa, Gheorghe, Consilierea și orientarea în școală, Casa de Editură și Presă „Viața Românească”, București, 1999.
6. Călugăru Daniela, Bulai Diana Luminița, Neacșu I. Elena Lucreția, Albu C. Daniela Mihaela, Ciucă Emilia Rodica, Gârdan MelaniaMaria, Barbu S. Daniela, Călineci Marcela Claudia, Mitrofan Luminița Doina, Șandru N. Ioana, Stănculescu Aurelia Florina, Munteanu Alina, Repere metodologice în consiliere și orientare pentru tranziția de la clasa a VIII-a la clasa a IX-a, București, 2021.
7. Coord. Adriana Băban, Consiliere Educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere, Imprimeria „Ardealul”, Cluj-Napoca, 2003.

CE ESTE SFÂNTA PROSCOMIDIE?

Resursă educațională deschisă

Prof. Ardelean Aurelia Liana

Profesor pentru educația timpurie, Grădinița cu Program Prelungit nr. 52

Oradea, Jud. Bihor

Nivelul de vârstă/clasa: Nivel II /5-6 ani / Grupa mare

Tema anuală de studiu: „Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?”

Tema săptămânii: Despre Sfânta Liturghie

Tema activității / Titlul resursei: Ce este Sfânta Proskomidie?

Categoria de activitate: Activități pe domenii experiențiale (ADE)

Domeniul experiențial: Domeniul Om și societate

Mijloc de realizare: joc didactic digital

Tipul activității: Evaluare

Link-ul resursei digitale:

<https://educatieinteractiva.md/millionar/15839>

Aplicația: educatieinteractiva.md

Dimensiuni ale dezvoltării:

Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare;

Mesaje orale în diverse situații de comunicare;

Comportamente vizate:

Demonstrează cunoașterea poziției omului în univers, ca parte a lumii vii și ca ființă socială;

Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului

Scopul activității:

Verificarea și consolidarea cunoștințelor legate de Sfânta Liturghie.

Obiective operaționale:

La sfârșitul activității, copilul va fi capabil:

Să răspundă corect la întrebările adresate de educatoare, alegând o variantă dintre cele patru enumerate.

Îndrumări metodice scurte:

Sarcina didactică: Parcurgerea jocului, oferind răspunsurile corecte la cele nouă

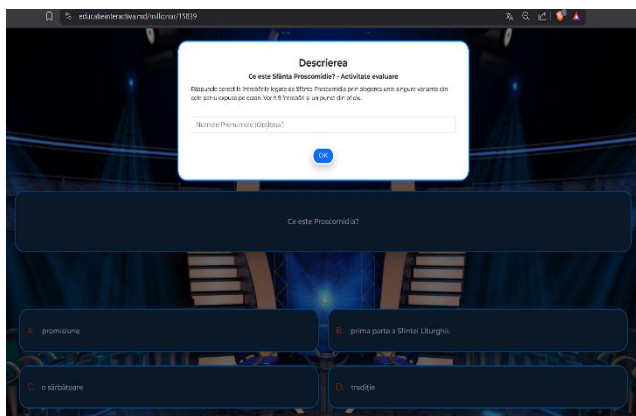
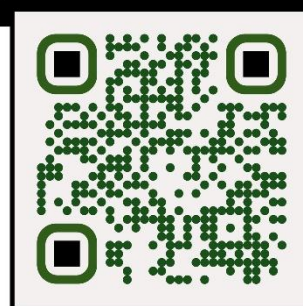
întrebări primite, prin alegerea unei singure variante dintre cele patru enunțate de educatoare, manipulând tabla interactivă.

Regulile jocului:

Educatoarea va conduce jocul, iar copiii își vor aștepta rândul.

Educatoarea adresează întrebarea, iar copilul numit de aceasta va răspunde, marcând răspunsul corect pe tabla interactivă.

Scanează codul QR

Un sigur răspuns dintre cele patru variante prevăzute la fiecare întrebare este corect.
Jocul se execută până la finalizarea celor nouă întrebări.

Elemente de joc: manipularea tablei interactive, urmărirea jocului, surpriza.

Strategii didactice:

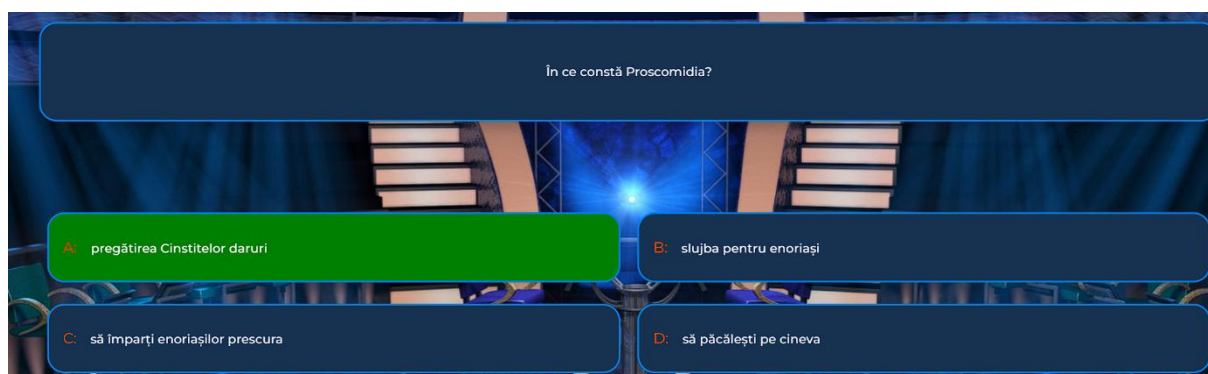
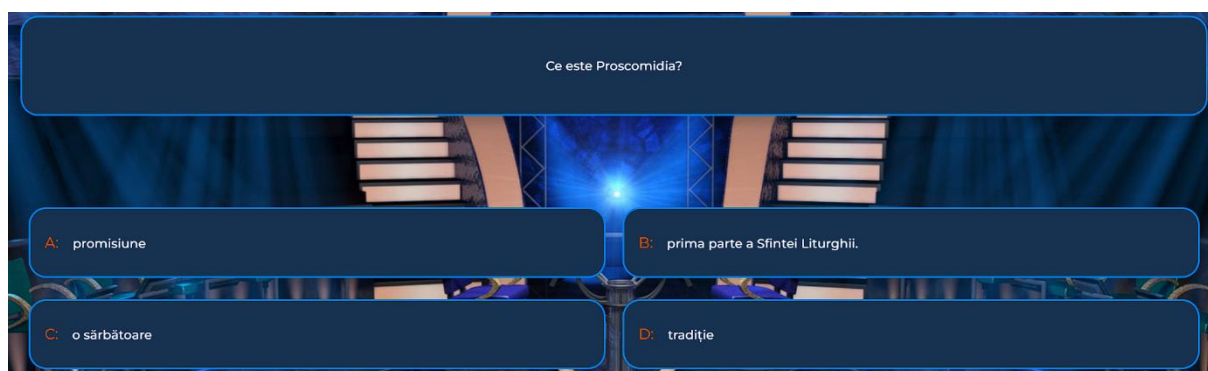
Metode și procedee: explicația, demonstrația, exercițiul, jocul, surpriza

Mijloace didactice: tabla interactivă, laptop.

Metode de evaluare: proba orală, observarea comportamentului copiilor și evaluarea digitală.

Forma de organizare: Frontal, individual

Durata activității: 5 minute

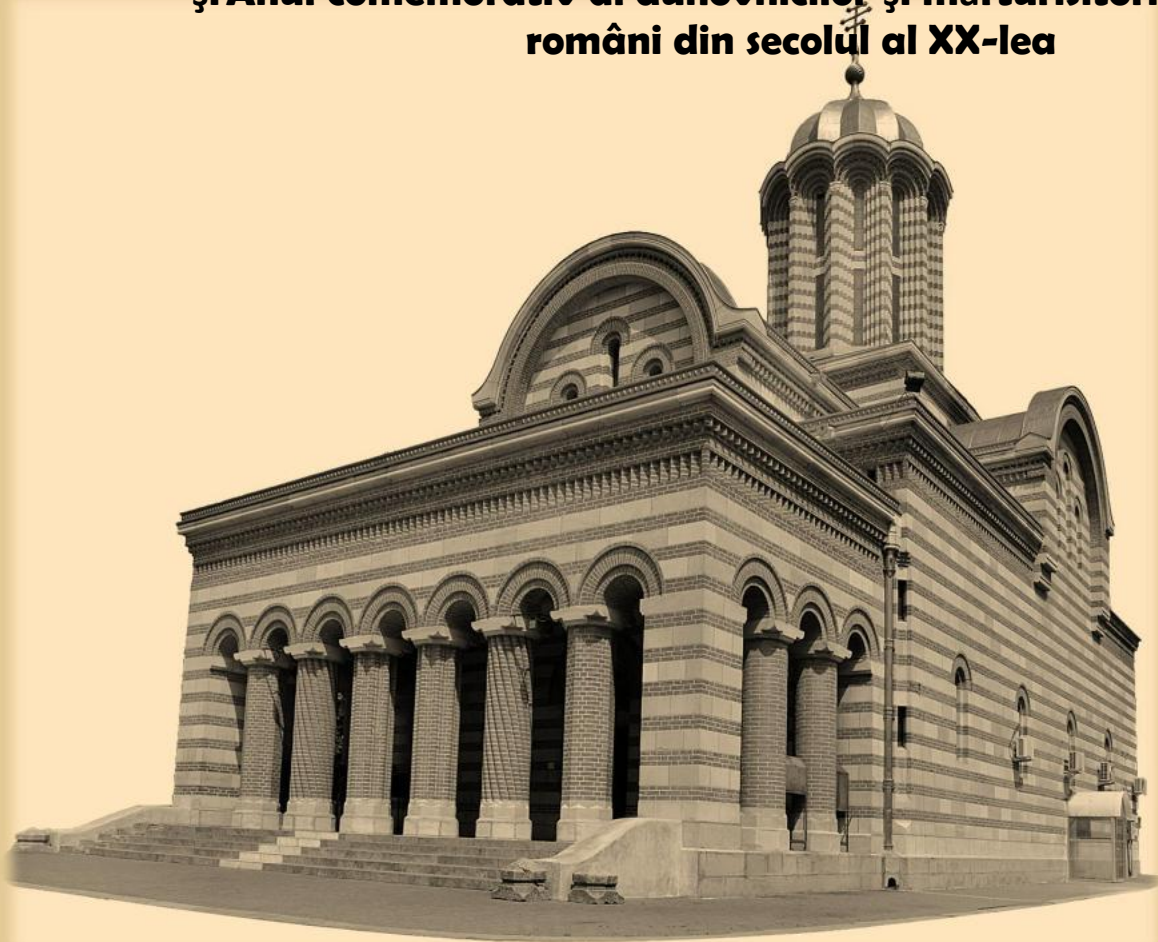
Descrierea modului de utilizare a aplicației: Se va accesa link-ul <https://educatieinteractiva.md/millionar/15839> pentru deschiderea aplicației digitale. După deschiderea link-ului va începe jocul de tipul quiz. În fereastra Descriere este prevăzută indicația de muncă care va fi citită de educatoare. Există o secțiune care permite inserarea unui nume de utilizator al aplicației. Educatoarea va citi prima întrebare, iar preșcolarul numit va alege una din cele patru variante enumerate de educatoare și va marca răspunsul pe tabla interactivă. Dacă răspunsul este corect, căsuța aferentă va fi de culoare verde, iar în cazul răspunsurilor greșite, culoarea va fi roșie. Jocul se finalizează după ce s-a răspuns la toate cele nouă întrebări despre Sfânta Proscomidie. La finalul jocului, pe monitor apare scorul cu numărul de răspunsuri corecte și un mesaj de apreciere pentru rezultatul obținut.

Bibliografie:

<https://doxologia.ro/ce-este-sfanta-proscomidie>

M.E.C.T. (2019). Curriculum pentru educație timpurie.

**2025 - Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române
și Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși
români din secolul al XX-lea**

COLECTIVUL EDITORIAL

Pr. Prof. Dr. Stan Mihail Iulian, *Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița*

Prof. Dantiș Marcel, *Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu” Titu, Dâmbovița*

Prof. Ceaș Maria, *Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică” Târgoviște, Dâmbovița*

Pr. Prof. Popa Adrian, *Liceul „Voievodul Mircea” Târgoviște Dâmbovița și Colegiul Național „Constantin Carabella” Târgoviște, Dâmbovița*

Prof. Isari Ionuț, *Școala Gimnazială Răciu, Dâmbovița*

Prof. Ciobanu Ionela, *Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, Dâmbovița*

Prof. Din Daniela Nicoleta, *Școala Gimnazială Petrești, Dâmbovița*

Prof. Cobianu Irina, *Școala Gimnazială Gura Ocnitei, Dâmbovița*

Prof. Simache Clementina, *Școala Specială Târgoviște, Dâmbovița*

Pr. prof. Marian Dobrescu, *Liceul de Arte „Bălașa Doamna” Târgoviște, Dâmbovița*

Prof. Ardelean Aurelia Liana, *Grădinița cu Program Prelungit nr. 52, Oradea, Bihor*

Prof. inv. primar Holubeanu Simona-Elena, *Școala Gimnazială Nr. 38 „Dimitrie Cantemir” Constanța*

Prof. Argatu Adriana-Nicoleta, *Colegiul Național Militar „Al. I. Cuza” Constanța*

Pentru relații, recomandări și articole, ne puteți contacta la e-mail: revistaevlavia@yahoo.com

ISSN 3100-4636

ISSN-L 1841-3579